

คู่มือการดำเนินงาน

กิจกรรมโครงการ ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุด

ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการดำเนินงาน
กิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
และการพัฒนาห้องสมุด
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

คู่มือการดำเนินงาน
กิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด
ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

พิมพ์ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๖๑

จัดทำโดย กลุ่มพัฒนาและส่งเสริมวิทยบริการ
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ
<http://academic.obec.go.th>

จัดพิมพ์ที่ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
กระทรวงศึกษาธิการ

คำชี้แจง

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้กำหนดแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ตามยุทธศาสตร์ในการดำเนินงานด้านพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและส่งเสริมการจัดการศึกษา เพื่อสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้เรียนมีนิสัยรักการอ่าน ตลอดจนสนับสนุนการผลิต จัดทำ และการใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยี นวัตกรรม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่หลากหลาย รวมทั้งการพัฒนาห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ภายในโรงเรียนในการจัดการเรียนรู้ได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนรู้อย่างเต็มศักยภาพ และบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

ดังนั้น เพื่อให้เป็นไปตามแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๑ ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และสอดคล้องกับกรอบยุทธศาสตร์ชาติระยะ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ นโยบายรัฐบาล นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และแผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา จึงจัดทำคู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ขึ้น วัตถุประสงค์ เพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาใช้เป็นกรอบแนวทางดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยกำหนดเป้าหมายการอ่านของนักเรียน (ไม่รวมหนังสือเรียน) ดังนี้

- ระดับปฐมวัย อ่านไม่น้อยกว่า ๖ เล่มต่อปี หรือเฉลี่ยวันละ ๑๐ นาที
- ระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ อ่านไม่น้อยกว่า ๑๒ เล่มต่อปี หรือเฉลี่ยวันละ ๓๐ นาที
- ระดับประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ อ่านไม่น้อยกว่า ๑๔ เล่มต่อปี หรือเฉลี่ยวันละ ๖๐ นาที
- ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ อ่านไม่น้อยกว่า ๒๐ เล่มต่อปี หรือเฉลี่ยวันละ ๙๐ นาที
- ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖ อ่านไม่น้อยกว่า ๒๐ เล่มต่อปี หรือเฉลี่ยวันละ ๑๒๐ นาที

และส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนให้เป็นห้องสมุดมีชีวิต เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอนและการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองของนักเรียนอย่างมีคุณภาพ

คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ฉบับนี้ มีสาระสำคัญประกอบด้วย กรอบแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน แบบบันทึกการอ่าน การคัดเลือกสื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน การสร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน และการคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่านและห้องสมุดมีชีวิต

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน หวังว่าเอกสารฉบับนี้จะเป็นแนวทางให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียนดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างเป็นรูปธรรมยิ่งขึ้น

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สารบัญ

	หน้า
คำชี้แจง	
๑ กรอบแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑	๑
๒ การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	๙
๓ แบบบันทึกการอ่าน	๔๙
๔ การคัดเลือกสื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	๖๒
๕ การสร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน	๖๗
๖ การคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่าน และห้องสมุดมีชีวิต	๗๒
๗ แนวทางการประเมินการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต	๘๕
บรรณานุกรม	๙๑
คณะผู้จัดทำ	๙๒

๑

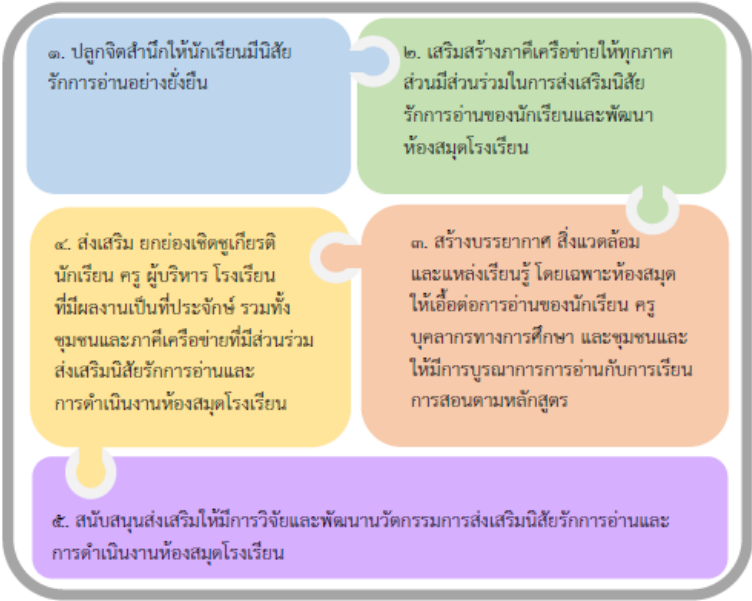
กรอบแนวทางขับเคลื่อน

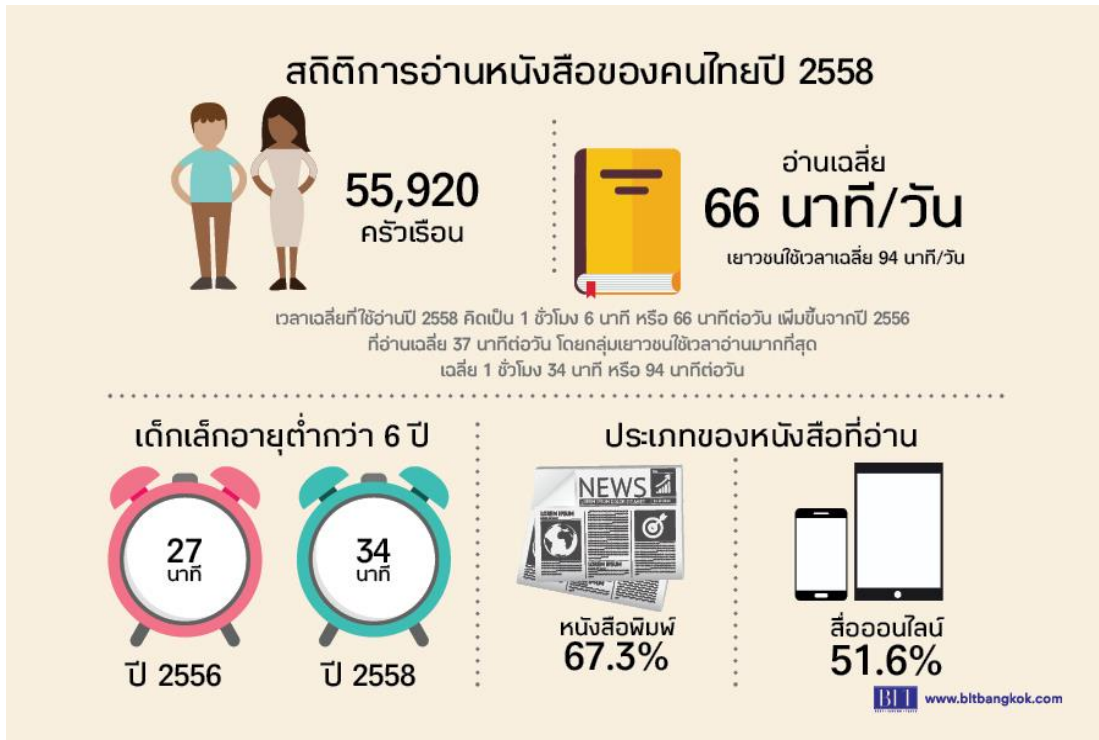
การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

หลักการและเหตุผล

การอ่าน เป็นวัฒนธรรมในการแสวงหาความรู้ของประชากรทุกคน ปัจจุบันสังคมโลกเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และการแข่งขัน การอ่านจึงเป็นวิธีการที่จะช่วยให้ประชากรได้รับความรู้ ข้อมูลข่าวสาร และแนวคิดใหม่ ๆ อันจะเป็นการพัฒนาตนเองและรู้จักปรับตัวให้อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ประเทศไทยตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าวและให้การส่งเสริมสนับสนุนมาอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังมีหน่วยงานทุกภาคส่วนร่วมกันจัดกิจกรรมและรณรงค์ส่งเสริมการอ่าน กอปรกับรัฐบาลได้กำหนดนโยบายปฏิรูปการศึกษาทั้งในด้านคุณภาพ ประสิทธิภาพ มาตรฐานและความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา โดยมุ่งแก้ปัญหาเรื่องคุณภาพ โอกาส และประสิทธิภาพในการจัดการศึกษาเพื่อตอบสนองต่อความต้องการของประเทศ โดยให้มีความเชื่อมโยงและส่งผลดีต่อการพัฒนาประเทศด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง (ที่มา: นโยบายด้านการศึกษาของนายกรัฐมนตรี พลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา : ๒๕๕๙) และยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ แผนการศึกษาชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๗๙ แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๔ นโยบายกระทรวงศึกษาธิการ และนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน พ.ศ. ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นเร่งด่วน ในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ให้สอดคล้องกับนโยบาย จึงได้กำหนดกรอบแนวทางขับเคลื่อนการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริม นิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ให้แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา โรงเรียน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปสู่การปฏิบัติให้บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด

วัตถุประสงค์

๑. นักเรียนสามารถใช้ทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัย อย่างมีคุณภาพตามบริบทของพื้นที่
๒. นักเรียนมีการอ่านอย่างต่อเนื่องจนเป็นนิสัย
๓. โรงเรียนมีห้องสมุดมีชีวิตเป็นแหล่งเรียนรู้ในโรงเรียนในการสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้
๔. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ มีสมรรถนะในการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริม นิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้สู่คุณภาพที่ดี

เป้าหมาย

เด็กไทยทุกคนมีความสุขกับการอ่านอย่างน้อย ๑๒ เล่มต่อปี หรือ ๖๐ นาทีต่อวัน

กลยุทธ์การดำเนินงาน

- กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สื่อการอ่าน กิจกรรม วิจัยและนวัตกรรมการอ่าน
- กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์

กลยุทธ์ที่ ๑

ส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อการสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้

๑) นักเรียนมีทักษะภาษาไทยเหมาะสมกับวัยและสามารถนำความรู้จากการอ่านไปใช้ในชีวิตประจำวัน และประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต

๒) นักเรียนใฝ่รู้ใฝ่เรียนและมีนิสัยรักการอ่าน

ตัวชี้วัด	เป้าหมายดำเนินงาน
๑. เด็กปฐมวัย สนทนา ได้ตอบ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่าน เขียนภาพ และสัญลักษณ์ได้	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๒. นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ เลือกอ่านหนังสือ/สื่อที่ต้องการ และสื่อสารเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการพูด เขียน แสดงความคิดเห็น สรุปความ และข้อคิดจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๓. นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๖ เลือกอ่านหนังสือ/สื่อตามความสนใจ และสื่อสารเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการพูด เขียน แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ ประเมินค่า และนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๔. นักเรียนทุกระดับชั้นอ่านหนังสือ/สื่อที่หลากหลายประเภทอย่างสม่ำเสมอ และมีนิสัยรักการอ่าน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๕. โรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายอย่างชัดเจน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๖. ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและเกิดประสิทธิภาพ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๗. ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐

หน่วยงานที่ดำเนินงาน

● สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑) จัดทำแผนงาน/โครงการในการขับเคลื่อนให้สอดคล้องกับนโยบายและบรรลุเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม

๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียนจัดกิจกรรมเสริมทักษะภาษาไทยอย่างเข้มแข็งสู่การสร้างนิสัยรักการอ่านของนักเรียน

๓) สร้างการมีส่วนร่วมการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนอย่างมีคุณภาพ

๔) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงาน ในการมีส่วนร่วมดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

● โรงเรียน

- ๑) เสริมสร้างแรงจูงใจให้นักเรียนเกิดการอ่านอย่างต่อเนื่องตามความเหมาะสมกับวัย และอย่างมีคุณภาพ
- ๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนใช้สื่อการอ่านที่หลากหลายทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียนอย่างสม่ำเสมอ
- ๓) ร่วมมือกันดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายของนโยบาย/แผนงาน/โครงการ
- ๔) สร้างแบบอย่างที่ดีในการอ่านสู่การมีนิสัยรักการอ่านที่ยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๒
ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สื่อการอ่าน กิจกรรม วิจัยและนวัตกรรมการอ่าน

- ๑) โรงเรียนมีห้องสมุดมีชีวิตที่มีมาตรฐานไว้บริการแก่นักเรียนทุกระดับชั้น
- ๒) โรงเรียนมีสื่อการอ่านและนวัตกรรมการอ่านที่มีคุณภาพ มีปริมาณเพียงพอแก่นักเรียนทุกระดับชั้น
- ๓) โรงเรียนมีห้องสมุดจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ

ตัวชี้วัด	เป้าหมายดำเนินงาน
๑. โรงเรียนจัดห้องสมุดมีชีวิตตามมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนของ สพฐ.	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
๒. ห้องสมุดโรงเรียนมีสื่อการอ่านและนวัตกรรมการอ่านที่มีคุณภาพ	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๕
๓. ห้องสมุดโรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน เช่น ค่ายการอ่าน สัปดาห์ห้องสมุด วันรักการอ่าน ฯลฯ	อย่างน้อยปีละ ๒ ครั้ง
๔. นักเรียนใช้บริการห้องสมุดในการศึกษาค้นคว้าและการพัฒนาการอ่าน	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๗๐
๕. นักเรียนอ่านหนังสือต่อปี (ไม่รวมหนังสือเรียน) <ul style="list-style-type: none"> ● เด็กปฐมวัย ● นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ● นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ● นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ● นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ 	ไม่น้อยกว่า ๖ เล่ม ไม่น้อยกว่า ๑๒ เล่ม ไม่น้อยกว่า ๑๔ เล่ม ไม่น้อยกว่า ๒๐ เล่ม มากกว่า ๒๐ เล่ม
๖. นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน <ul style="list-style-type: none"> ● เด็กปฐมวัย ● นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑-๓ ● นักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๔-๖ ● นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๑-๓ ● นักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๖ 	เฉลี่ยวันละ ๑๐ นาที เฉลี่ยวันละ ๓๐ นาที เฉลี่ยวันละ ๖๐ นาที เฉลี่ยวันละ ๙๐ นาที เฉลี่ยวันละ ๑๒๐ นาที

ตัวชี้วัด	เป้าหมายดำเนินงาน
๗. นักเรียนทุกระดับชั้นเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หรือสมัครใจเป็นสมาชิก ชมรม/ชุมนุมห้องสมุดหรือยุวบรรณารักษ์	ไม่น้อยกว่าร้อยละ ๘๐
๘. โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาทักษะทาง ภาษา ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และห้องสมุดมีชีวิต	ไม่น้อยกว่า ๕ เครือข่าย
๙. โรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน/ชุมชน/ประชาสังคม/ภาคเอกชน ร่วมกัน กำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	กำหนดเป็น KPI ในคำรับรองปฏิบัติราชการ
๑๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน มีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	ไม่น้อยกว่า ๑ ครั้ง

หน่วยงานที่ดำเนินงาน

● สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

- ๑) ส่งเสริมสนับสนุนห้องสมุดมีชีวิตภายในโรงเรียน กิจกรรม และนวัตกรรมการอ่าน
- ๒) ส่งเสริมสนับสนุนโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน อย่างสม่ำเสมอ
- ๓) ส่งเสริมสนับสนุนสื่อการอ่าน รูปแบบกิจกรรม นวัตกรรมการอ่าน และการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สพฐ. ในการบริหารจัดการห้องสมุด
- ๔) ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างเครือข่ายความร่วมมือของโรงเรียนในการพัฒนาทักษะภาษาไทย ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต
- ๕) กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

● โรงเรียน

- ๑) จัดให้มีห้องสมุดมีชีวิต โดยเน้นสื่อการอ่านที่หลากหลายมีคุณภาพและปริมาณเพียงพอเหมาะสมกับวัย
- ๒) จัดให้มีการใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สพฐ. เพื่อบริหารจัดการห้องสมุด
- ๓) จัดให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านแบบบูรณาการการอ่านทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้โดยใช้ สื่อการอ่านของห้องสมุด/แหล่งเรียนรู้อย่างสม่ำเสมอ
- ๔) จัดให้มีการอ่านอย่างมีความสุข และได้รับประโยชน์จากการอ่าน รวมทั้งบันทึกการอ่านในทุกระดับชั้น
- ๕) สร้างเครือข่ายความร่วมมือและแสวงหาความช่วยเหลือเพื่อพัฒนาทักษะภาษาไทย ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต
- ๖) กำกับ ติดตาม ประเมินผล จัดทำข้อมูลสารสนเทศ และรายงานผลการดำเนินงานส่งเสริมการอ่าน เสนอต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

กลยุทธ์ที่ ๓

ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์

- ๑) สร้างแรงจูงใจให้ครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีขวัญและกำลังใจในการปฏิบัติงาน
- ๒) ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการดำเนินงานในรูปแบบ PLC
- ๓) ส่งเสริมสนับสนุนการเรียนรู้ของครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ผ่าน TEPE Online

ตัวชี้วัด	เป้าหมายดำเนินงาน
๑. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน ประกาศเกียรติคุณ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ นักเรียนรักการอ่าน	อย่างน้อย ๑ ครั้ง
๒. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการพัฒนาคุณภาพงานในรูปแบบ PLC	อย่างน้อยร้อยละ ๕๐
๓. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์พัฒนาตนเองผ่าน TEPE Online	อย่างน้อยร้อยละ ๕๐
๔. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์เข้าร่วมกิจกรรมของชมรม สมาคม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	อย่างน้อย ๑ ครั้ง

หน่วยงานที่ดำเนินงาน

● สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑) สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติ และเผยแพร่ประชาสัมพันธ์โรงเรียนรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

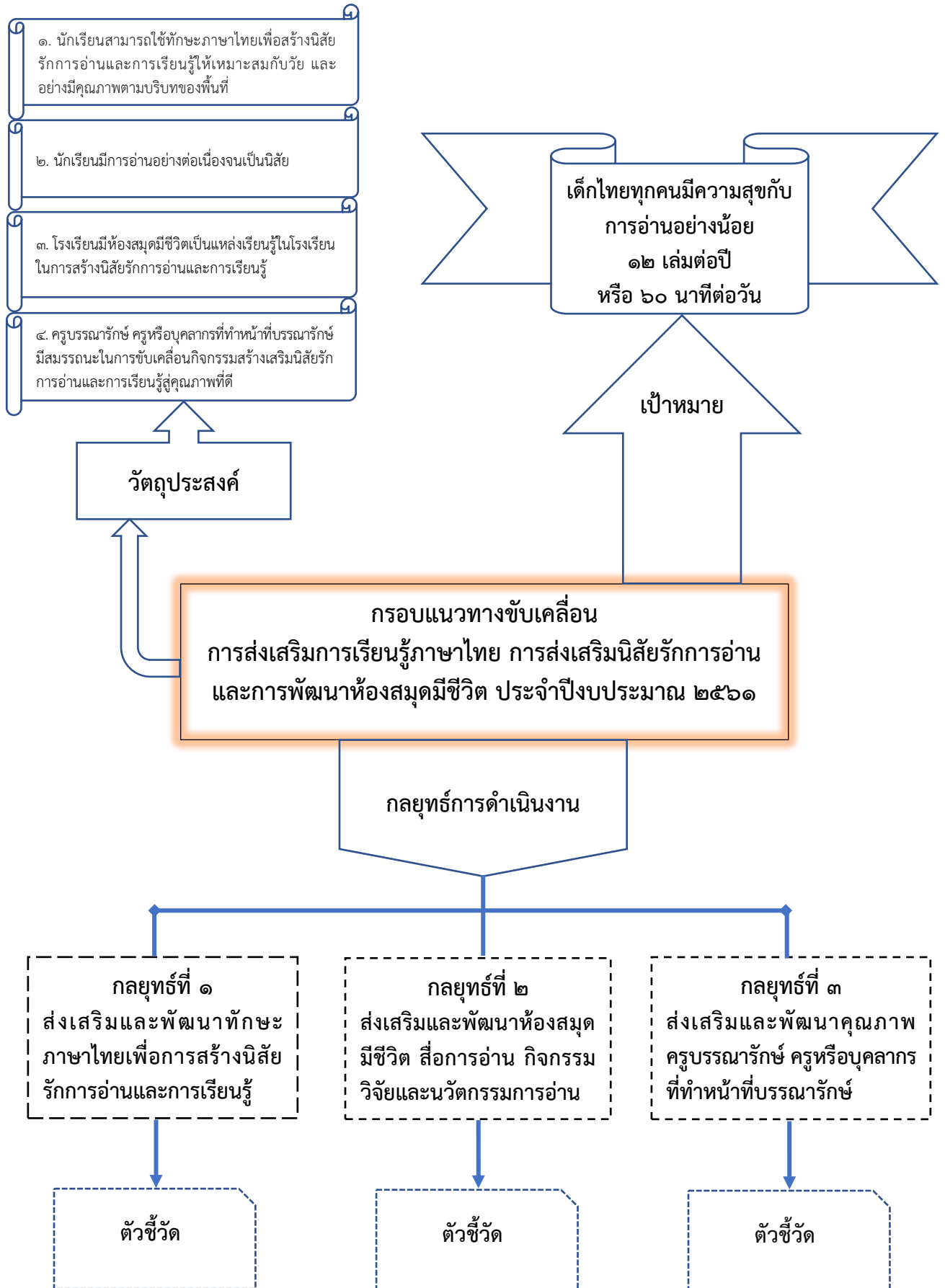
๒) ส่งเสริมและพัฒนาครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถดำเนินการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการปฏิบัติงานห้องสมุดมีชีวิตอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

● โรงเรียน

๑) สร้างเสริมขวัญและกำลังใจ ยกย่องเชิดชูเกียรติครู นักเรียนรักการอ่าน

๒) ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ให้สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้ในการดำเนินงานพัฒนาการอ่าน กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

๓) ส่งเสริม สนับสนุนครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์เป็นสมาชิกสมาคม ชมรม หรือกลุ่มวิชาชีพที่เกี่ยวข้องเพื่อเสริมสร้างสมรรถนะด้านวิชาชีพให้มีความเข้มแข็ง

แนวทางขับเคลื่อนของโรงเรียน สู่การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุด

โรงเรียนเป็นหน่วยงานสำคัญที่มีหน้าที่โดยตรงในการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียนชอบอ่านและมีนิสัยรักการอ่าน ดังนั้น เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและการพัฒนาห้องสมุดสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม โรงเรียนควรมีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านของนักเรียนและการพัฒนาห้องสมุดให้ชัดเจน โดยมีดำเนินงานดังต่อไปนี้

๑. วางแผนกำหนดกิจกรรมการอ่านทั้งในห้องเรียนและนอกเวลาเรียน และกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดแทรกการอ่าน โดยความร่วมมือของผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ และคณะกรรมการสถานศึกษา

๒. กำหนดนโยบายของโรงเรียนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง มีการกำกับ ติดตาม นิเทศ แก้ปัญหาและให้กำลังใจ ตลอดจนการสนับสนุนงบประมาณประจำปี

๓. จัดการเรียนการสอนที่สอดแทรกการอ่าน ปรับกระบวนการเรียนการสอนเพื่อให้นักเรียนมีกระบวนการเรียนรู้ด้วยการศึกษาค้นคว้า มีความเข้าใจว่าการอ่านเป็นความจำเป็น หรือเป็นพฤติกรรมที่ติดตัวนักเรียนไปตลอดชีวิต ฝึกให้นักเรียนอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ การฝึกที่ดีที่สุดก็คือการสอนของครูที่มุ่งฝึกให้นักเรียนได้อ่าน การเตรียมการสอนที่ให้นักเรียนได้อ่านและจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

๔. จัดหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนให้มีการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการใช้ห้องสมุดสอดแทรกในกิจกรรมการเรียนการสอนของรายวิชาพื้นฐาน กำหนดให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่างน้อยสัปดาห์ละ ๑ เล่ม หรือ ๕ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ และเขียนบันทึกการอ่าน จัดเป็นส่วนหนึ่งของการตัดสินผลการเรียนรายวิชา หรือจัดการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการใช้ห้องสมุดเป็นรายวิชาเพิ่มเติมในช่วงชั้นทุกระดับ หรือจัดเป็นกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือกิจกรรมเพิ่มเวลารู้

๕. จัดห้องสมุดมีชีวิตและกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และหนังสือใหม่ ๆ ที่ให้ความรู้และสาระบันเทิง

๖. จัดให้มีครูหรือครูบรรณารักษ์ปฏิบัติงานห้องสมุดและจัดกิจกรรมเต็มเวลา อย่างน้อย ๑ คน

๗. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุดในช่วงเวลาพักกลางวันช่วงละไม่เกิน ๓๐ นาที หรือในช่วงเวลาที่กำหนดไว้ในแต่ละวันทุกวัน

๘. จัดกิจกรรมที่นักเรียนมีส่วนร่วมจัดกิจกรรม เช่น กิจกรรมนิทานหรรษาพาเพลิน ซึ่งนักเรียนจะต้องอ่านนิทานให้เข้าใจเรื่องและบทตัวละคร จัดนิทรรศการหนังสือ สนทนาเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น

๙. จัดกิจกรรมช่วยนักเรียนในการทำรายงาน การค้นคว้า แนะนำหนังสือในห้องสมุด สอนวิธีเขียนบรรณานุกรม จัดทำแฟ้มประวัติส่วนตัวของนักเรียน บันทึกเรื่องที่นักเรียนสนใจ/ปัญหาที่พบระดับพัฒนาการการอ่านจากการแนะนำหนังสือให้อ่าน พยายามช่วยเหลือให้สามารถแก้ปัญหาและพัฒนาการอ่านของตนเอง

๑๐. สร้างบรรยากาศของห้องสมุดให้น่าสนใจ มีชีวิตชีวา ตกแต่งห้องสมุดด้วยสิ่งสวยงามสะกดตา จัดระบบหมวดหมู่ให้เป็นระเบียบสามารถค้นหาหนังสือด้วยตนเองได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว ข้อสำคัญต้องรักษาสภาพห้องสมุดให้สะอาด ปราศจากฝุ่น และวัสดุครุภัณฑ์ไม่ทรุดโทรม

๒

การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

การอ่านหนังสือเป็นการพัฒนาตนเองและใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคนและพัฒนาสังคม ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัยจำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ มีการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ โดยการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ซึ่งควรมีลักษณะดังนี้

๑. ระวัง บุคคลที่เป็นเป้าหมายอาจเป็นคนเดียว กลุ่มคน หรือคนทั่วไป ให้เกิดความอยากอ่านหนังสือ โดยเฉพาะหนังสือที่มีคุณภาพตามที่ประสงค์ หรือที่ผู้จัดกิจกรรมเห็นว่าควรอ่าน

๒. จูงใจ บุคคลที่เป็นเป้าหมายเกิดความพยายามที่จะอ่านให้แตกฉาน เพื่อจะได้รู้เรื่องราวอันน่ารู้ น่าสนุก นอกจากประโยชน์แล้วยังเกิดความรู้สึกว่าความพยายามอ่านให้เข้าใจถ่องแท้คุ้มค่า ให้ความรู้สึกเป็นอิสระเสรี ไม่ต้องพึ่งพาผู้อื่นให้ช่วยอ่าน เห็นความจำเป็นที่จะต้องฝึกฝนการอ่านและการใช้คู่มือช่วยการอ่าน เช่น พจนานุกรม ศัพท์วิชาเฉพาะ เป็นต้น ไม่เกิดความเบื่อหน่ายท้อแท้ที่จะต้องต่อสู้เอาชนะตนเองให้อ่านหนังสือให้ได้

๓. กระตุ้น แนะนำ ให้อายากรู้อยากเห็น เรื่องราวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในหนังสือมากมายหลายอย่าง อายกมองดูให้รอบและรู้สึกซึ่ง เปิดความคิดให้กว้าง เมื่ออ่านเรื่องหนึ่งแล้วก็อยากอ่านเรื่องอื่นต่อไป มีความรู้สึกว่าการอ่านเป็นกิจกรรมประจำวันที่ขาดเสียมิได้ เกิดความรู้สึกว่าหนังสือท้าทายให้อ่าน ให้วิจารณ์ ให้ประเมินค่า ให้อายกนำเอาความรู้ที่ได้รับไปปรับใช้อย่างเหมาะสม อายกเขียนหนังสือทำนองเดียวกันนี้ให้ดีกว่าเล่มที่อ่านเหล่านี้ เป็นต้น

๔. สร้างบรรยากาศการอ่านขึ้นในบ้าน ในโรงเรียน และในสังคม นอกจากกิจกรรมจะระวังใจ จูงใจ ให้อ่าน และกระตุ้นให้เกิดความคิดให้กว้างแล้ว กิจกรรมส่งเสริมการอ่านจะเกี่ยวข้องกับการผลิตวัสดุการอ่านให้เหมาะสม การสร้างและปรับปรุงแหล่งวัสดุการอ่านให้มีเพียงพอ การบูรณาการการอ่านในการเรียนการสอน และในการตัดสินใจเพื่อดำเนินการต่าง ๆ

ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๑. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กำหนดนโยบายและเป้าหมายการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ชัดเจนและต่อเนื่อง

๒. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ประสานแหล่งการเรียนรู้ องค์กรความรู้ที่มีในชุมชนท้องถิ่น เป็นพี่เลี้ยง สนับสนุน ช่วยแก้ปัญหาให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านให้บรรลุเป้าหมายไปสู่ความสำเร็จตามนโยบายที่วางไว้

๓. โรงเรียน โดยผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา และผู้ปกครอง ต้องร่วมกันจัดกิจกรรมเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่เด็กทั้งในเวลาเรียนและนอกเวลาเรียนอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ชุมชนอาจมีบทบาทในการช่วยให้เกิดการส่งเสริมการอ่านได้ด้วยการให้บริการต่าง ๆ สนับสนุนแหล่งความรู้ชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น องค์กรความรู้ ให้โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมให้เด็กเกิดการอ่านได้สม่ำเสมอและต่อเนื่องตลอดชีวิต

แนวคิดเกี่ยวกับกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

การเรียนรู้ที่จะอ่านเป็นกระบวนการที่ค่อยเป็นค่อยไป เด็กแต่ละคนจะเรียนรู้การอ่านตามจังหวะธรรมชาติของตน เด็กบางคนอ่านได้เร็ว บางคนอ่านได้ช้า มีหลากหลายวิธีที่จะช่วยกระตุ้นเด็กอ่านได้เร็วขึ้น

การสร้างนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน

ผู้บริหารและครูมีบทบาทสำคัญในการสร้างทัศนคติอันถูกต้องเกี่ยวกับการอ่าน การอ่านต้องใช้วิธีสอนและแนะนำวิธีเรียน ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่าง ๆ ของเด็กอย่างเหมาะสม และช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ดังนี้

๑. ผู้บริหารสนับสนุนการจัดห้องสมุดโรงเรียนและมุมหนังสือในห้องเรียน สนับสนุนงบประมาณเพื่อการซื้อหนังสือและส่งเสริมการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน ควรมีหนังสือเสริมประสบการณ์ความรู้ หนังสือการเสริมสร้างลักษณะนิสัย พัฒนาบุคลิกภาพ สร้างความเข้าใจในสิ่งแวดล้อมและการอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างเหมาะสม หนังสือนวนิยาย หนังสืออ่านสนุกที่ประเทืองปัญญาและกลุ่มเกลาอารมณ์

๒. ผู้บริหารจัดครูบรรณารักษ์ประจำในห้องสมุด และมีการปฏิบัติงานในรูปของคณะทำงาน สนับสนุนให้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน สอนวิธีใช้ห้องสมุด แนะนำการอ่านเพื่อการศึกษาและพัฒนาบุคลิกภาพเป็นรายกลุ่มหรือรายบุคคล ส่งเสริมให้ครูผู้สอนทุกคนมีส่วนร่วมดำเนินงานตามนโยบายของโรงเรียนที่สนับสนุนการสอนโดยวิธีบูรณาการหนังสืออื่น ๆ ร่วมกับหนังสือเรียน เน้นการสอนให้เด็กรู้จักค้นคว้าด้วยตนเอง หัดให้เด็กรู้จักฟัง พูด อ่าน เขียน ควบคู่กับฝึกให้เด็ก **รู้จักถาม** สนับสนุนให้ค้นหาคำตอบด้วยตนเองเพื่อให้ได้ความรู้ลึกซึ้งและกว้างขวาง เกิดความเข้าใจแจ่มแจ้ง

๓. ครูบรรณารักษ์ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและแนะนำนักเรียนรู้จักอ่าน ประสานความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนในกลุ่มเดียวกัน ในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย

๔. ตัวอย่างกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

๔.๑ กิจกรรมที่ใช้เวลาและค่าใช้จ่ายไม่มากนัก ได้แก่ การจัดแสดงหนังสือที่ได้รับมาใหม่ (News Arrival) ทำรายชื่อหนังสือที่น่าอ่าน (พร้อมบรรณนิทัศน์) (Recommended) ปิดไว้ที่ป้ายนิเทศ การเล่านิทานสั้น ๆ การเล่าเรื่องจากหนังสือ การอ่านหนังสือให้ฟังระหว่างเวลาพักรับประทานอาหารช่วงเวลาไม่เกิน ๓๐ นาที

๔.๒ กิจกรรมที่ต้องใช้เวลาเตรียมค่อนข้างมากและต้องให้ผู้อื่นช่วยเหลือด้วย เช่น การจัดนิทรรศการเรื่องสำคัญ ๆ การจัดโครงการยอตนก่อนอ่าน การประกวดการอ่านในใจและอ่านออกเสียง การทบทวนปัญหาจากหนังสือ การแข่งขันหาคำตอบจากหนังสือ เป็นต้น

๔.๓ กิจกรรมที่เน้นเด็กมีส่วนร่วม เช่น การเล่านิทานประกอบการแสดงบทบาทสมมุติ การจัดนิทรรศการโดยให้เด็กเป็นผู้ช่วยดำเนินกิจกรรม เช่น การเขียนคำอธิบาย นิทรรศการการจัดวางหนังสือและสิ่งของตามแผนผังที่กำหนด การโต้วาทีเกี่ยวกับหนังสือ การสนทนาเกี่ยวกับหนังสือ เป็นต้น อาจจะขอความร่วมมือจากครูผู้สอนในแต่ละรายวิชาช่วยด้วย

๕. ฝึกการจัดทำรายงานและศึกษาค้นคว้า แนะนำหนังสือในห้องสมุด วิธีการเขียน เรียบเรียง ย่อเรื่อง และการเขียนบรรณานุกรม ทำให้เด็กไว้วางใจโดยคุณครูจะต้องทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของเด็กในเรื่องการเรียนหรือบุคลิกภาพ แนะนำหนังสือให้อ่าน เพื่อช่วยให้เด็กสามารถแก้ปัญหาได้และพัฒนาการอ่านของตนได้

๖. สร้างบรรยากาศในห้องสมุดให้เอื้อต่อการอ่านและเป็นที่น่าสนใจ เชิญชวนให้เข้าใช้ มีความเป็นระเบียบ สะดวกสบาย มีการจัดแสดงหนังสือใหม่ มีหนังสือที่สอดคล้องกับการเรียนการสอน หนังสือแนะนำแนวทางให้กับนักเรียน โดยระเบียบของห้องสมุดไม่ควรเคร่งครัดเกินไป มีการเขียนและปิดประกาศระเบียบไว้ในที่เห็นได้ชัดเจน ตกแต่งห้องสมุดให้มีแสงสว่างเพียงพอและมีสีอันสวยงามน่าสนใจ นำวัสดุเก่ามาปรับปรุง

ใหม่ซึ่งไม่จำเป็นต้องเป็นวัสดุราคาแพง สามารถนำวัสดุของท้องถิ่นมาใช้ ข้อสำคัญต้องรักษาสภาพให้สะอาด ปราศจากฝุ่น และไม่ดูทรุดโทรม เพื่อไม่ให้เกิดอันตรายต่อนักเรียนและผู้ใช้ห้องสมุด

๗. ครูบรรณารักษ์เป็นเครื่องดึงดูดเด็กให้เข้าห้องสมุดได้ดี ควรเข้าใจเด็ก ยิ้มแย้มแจ่มใส มีใจให้บริการ รักการอ่าน และพยายามหาเวลาอ่านหนังสือให้มากและหลากหลาย สามารถแนะนำหนังสือที่ดีและเหมาะสม ให้แก่เด็กได้ และมีสัมพันธ์ภาพอันดีกับผู้บริหาร เพื่อนครู และเจ้าหน้าที่ทุกระดับ

แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

วิธีอ่านหนังสือ

๑. ส่วนประกอบที่สำคัญในการอ่าน การอ่านจะได้ผลดีต้องประกอบด้วย
 - ๑) ความรู้และประสบการณ์เดิม จะมีส่วนให้เข้าใจเรื่องที่อ่านได้เร็ว
 - ๒) ความรู้ด้านภาษา คำบางคำมีความหมายหลายอย่าง ความหมายตรง ความหมายแฝง คำใหม่ ศัพท์บัญญัติ ฯลฯ
 - ๓) วิธีการเขียนของผู้แต่ง
 - ๔) นิสัยรักการอ่าน เป็นส่วนประกอบที่สำคัญที่จะทำให้การอ่านประสบความสำเร็จ
 - ๕) รู้จักสิ่งพิมพ์ประเภทต่าง ๆ การรู้จักสิ่งพิมพ์แต่ละประเภทจะทำให้อ่านได้เร็วขึ้น
๒. คุณสมบัติของนักอ่านที่ดี
 - ๑) มีความสนใจในการอ่านหนังสือ
 - ๒) รู้จักวิธีการอ่านหนังสือได้เร็ว
 - ๓) มีประสบการณ์ที่จะเข้าใจและซาบซึ้งกับความหมายของเนื้อเรื่อง
 - ๔) ติดตามความเคลื่อนไหวทางวิทยาการต่าง ๆ
 - ๕) มีความรู้เรื่องหนังสือ สามารถเลือกหนังสือได้ตรงกับความต้องการและความสนใจได้
 - ๖) มีวิจารณ์ญาณในการอ่านคือ อ่านอย่างไตร่ตรอง ก่อนจะเชื่อหรือไม่เชื่อ

การเลือกหนังสืออ่าน

- การเลือกหนังสืออ่าน หมายถึง วิธีการเลือกหนังสืออ่านให้ตรงตามที่ต้องการ มีวิธีการดังนี้
๑. เลือกหัวเรื่องที่สนใจจากฐานข้อมูล จดเลขเรียกหนังสือแล้วไปหาหนังสือบนชั้น
 ๒. เลือกชื่อหนังสือที่น่าสนใจอ่าน
 ๓. พิจารณาจากชื่อผู้แต่งหนังสือ
 ๔. พิจารณาจากปีที่พิมพ์ หากเป็นหนังสือประเภทวิทยาศาสตร์ ภูมิศาสตร์ ประวัติศาสตร์ ควรเลือกฉบับที่พิมพ์ปีที่เป็นปัจจุบันหรือฉบับที่พิมพ์ล่าสุด
 ๕. อ่านสารบัญพิจารณาแต่ละบทว่ามีเรื่องที่ต้องการหรือมีเรื่องที่น่าสนใจหรือไม่
 ๖. ถ้ามีคำวิจารณ์ให้อ่านบทวิจารณ์นั้น จะทำให้ทราบเรื่องราวของหนังสือโดยสังเขป
 ๗. อ่านหนังสือ ๒-๓ หน้าแรก แล้วจึงเปิดพิจารณาตอนกลางของหนังสือนั้น เพื่อทราบเรื่องราวโดยสังเขป

ลักษณะหนังสือที่อ่านสนุก

๑. หนังสือไม่มีคำยากและใช้ถ้อยคำสละสลวย
๒. หนังสือที่มีปกหรือภาพประกอบสวยงามดึงดูดใจ
๓. หนังสือที่ใหญ่หรือหนาเกินไป เป็นหนังสือที่ไม่ใช่หนังสือเรียน

การอ่านหนังสือให้ฟัง เป็นกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างหนึ่งที่จะจูงใจผู้ฟังให้รักหนังสือ อยากติดตามเรื่องที่ได้ฟังต่อไปด้วยตนเอง และที่ได้ประโยชน์อย่างยิ่งคือ ได้ฟังการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง การอ่านที่ถูกวิธี ได้ฟังความไพเราะของภาษาอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนภาษา

สิ่งสำคัญในการอ่านหนังสือให้ฟังประกอบด้วย **ผู้อ่าน สิ่งที่อ่าน ผู้ฟัง และการเตรียมการ** ดังนี้

๑. ผู้อ่าน ที่จะอ่านหนังสือให้ผู้อื่นฟัง ต้องเป็นผู้ที่อ่านหนังสือถูกต้องตามอักขรวิธี อ่านชัดเจน เว้นวรรคตอน ถูกต้อง ฯลฯ ทุกคนมีโอกาสทำได้ด้วยการฝึกฝน ผู้ที่อ่านหนังสืออาจจะเป็น ๑) ครูบรรณารักษ์หรือ ครูที่สนใจ ๒) นักเรียนที่อ่านหนังสือได้คล่องแคล่ว ถูกต้องตามอักขรวิธี ๓) วิทยากรจากภายนอก ๔) เจ้าของบทประพันธ์ที่นำมาอ่าน

๒. สิ่งที่อ่าน สิ่งนำมาอ่านให้ผู้ฟัง อาจจะเป็นในลักษณะต่อไปนี้

๒.๑ บทความจากหนังสือพิมพ์ วารสาร

๒.๒ หนังสือประเภทต่าง ๆ ทั้งร้อยแก้ว ร้อยกรอง

๒.๓ ประกาศต่าง ๆ

การอ่านแต่ละครั้ง อาจจะเป็นการอ่านตอนหนึ่งหรือหลายตอนของเรื่องเดียวกัน หรืออ่านหลาย ๆ เรื่อง เรื่องละตอนก็ได้

๓. ผู้ฟัง

๓.๑ ได้ฟังความไพเราะของภาษา

๓.๒ ได้ฟังการอ่านออกเสียงที่ถูกต้อง

๓.๓ ได้ฟังการอ่านหนังสือที่ถูกต้องตามอักขรวิธี เช่น การเว้นวรรค การทอดจังหวะ ฯลฯ

๓.๔ ถ้าเป็นการอ่านในลักษณะที่เห็นตัวผู้อ่าน ผู้ฟังก็จะได้เห็นท่าทางของผู้อ่าน การหยิบจับหนังสือที่ถูกต้อง

๓.๕ ได้รู้จักหนังสือและข่าว เรื่องราวที่น่าสนใจ เป็นแนวทางในการอ่านและศึกษาด้วยตนเอง

๔. การเตรียมการ การเตรียมการอ่านหนังสือให้ฟัง ควรมีการเตรียมการ ดังนี้

๔.๑ การเลือกเรื่อง ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ฟังควรจะ

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับกลุ่มผู้ฟัง ตามวัย ตามวาระและโอกาส เช่น ถ้าเป็นเด็กก่อนวัยเรียน ควรเลือกเรื่องที่มีคำศัพท์เข้าใจง่าย มีคำคล้องจอง ฯลฯ

- เลือกเรื่องที่เหมาะสมกับความถนัดและบุคลิกของผู้อ่าน

- ถ้าเป็นหนังสือ เมื่อเลือกเรื่องได้แล้ว ควรเลือกตอนที่ที่น่าสนใจ ซึ่งเป็นตอนที่ดีที่สุดในหนังสือเล่มนั้น หรืออาจจะเลือกบางบท หรืออ่านบางส่วนของบท เพื่อชวนให้ผู้ฟังอยากติดตามอ่านต่อไป

- ถ้าเป็นการอ่านทางวิทยุ ซึ่งเป็นรายการติดต่อกัน ให้อ่านเป็นตอน ๆ ไปจนจบเรื่อง

๔.๒ การเตรียมตัวสำหรับผู้อ่าน ผู้ที่จะอ่านหนังสือให้ฟังควรจะ

- ต้องรู้ว่าการอ่านหนังสือให้ฟังแต่ละครั้งนั้นเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟังกลุ่มเล็กหรือใหญ่ และจะต้องไปนั่งอ่านหรือยืนอ่าน หรือเป็นการอ่านผ่านสื่อต่าง ๆ เช่น โทรทัศน์ วิทยุ หรือเสียงตามสาย

- หนังสือหรือสิ่งพิมพ์ที่จะอ่าน ควรค้นหน้าหรือตอนที่อ่านไว้ให้เรียบร้อย ถ้ามีหลายตอน อาจบันทึกหัวข้อเรื่องไว้ที่บนกระดานค้นหน้าหนังสือทุก ๆ เรื่องที่จะอ่าน

- เตรียมตัวฝึกซ้อมการอ่านล่วงหน้าจนกระทั่งพอใจ ถ้าเป็นการอ่านมากกว่าหนึ่งคน ควรมีการฝึกซ้อมล่วงหน้าให้แม่นยำ โดยเฉพาะถ้าอ่านบทสนทนาโต้ตอบกัน

๔.๓ สถานที่สำหรับจัดกิจกรรมอ่านหนังสือให้ฟัง อาจเป็นหน้าเสาธง ห้องสมุด ห้องเรียน ห้องประชุม สถานที่จัดงานสำคัญต่าง ๆ ห้องส่งเสียงตามสาย สถานีวิทยุ ฯลฯ ถ้าการอ่านนั้นต้องมีอุปกรณ์การอ่านประกอบ ต้องเตรียมให้พร้อม ถ้าเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟัง ควรจัดที่นั่งให้ผู้ฟังสามารถมองเห็นและได้ยินผู้อ่านอย่างชัดเจน ถ้าเป็นการอ่านหนังสือให้กลุ่มผู้ฟังซึ่งเป็นเด็กเล็ก ควรจัดให้ผู้อ่านได้อยู่ใกล้กับเด็ก และจัดกลุ่มขนาดเล็ก เพื่อเด็กจะได้ดูรูปจากหนังสือหรือหยิบจับหนังสือด้วย

๔.๔ อุปกรณ์ประกอบการอ่าน ในการอ่านหนังสือให้ฟัง ถ้ามีอุปกรณ์อื่น ๆ ประกอบด้วย จะทำให้กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟังน่าสนใจยิ่งขึ้น อุปกรณ์ที่ควรจัดหามาตามความเหมาะสม เช่น

- ภาพประกอบเรื่อง ซึ่งอาจจะเป็นภาพถ่าย หรือภาพวาดก็ได้
- เพลงประกอบ
- การแสดงหุ่น
- ป้ายนิทรรศการ
- ภาพนิ่ง ภาพเลื่อน วิดีโอ
- แผ่นภาพและป้ายผ้าสำลี

๔.๕ วิธีการอ่าน

- ถ้าเป็นการอ่านต่อหน้าผู้ฟัง ผู้อ่านควรอยู่ในท่าที่จะเห็นผู้ฟังทั่วถึง

- การจับหนังสือและเปิดหนังสือควรให้ถูกต้อง

- ท่าทางในการอ่านควรอยู่ในอาการสำรวม แต่มีลักษณะชวนให้อยากฟัง

- การอารัมภบทควรให้กะทัดรัด เร้าใจผู้ฟังให้สนใจในเรื่องที่จะอ่าน ถ้ามีอุปกรณ์ประกอบต้องเตรียมให้พร้อม

- อ่านออกเสียงให้ได้ยินชัดเจนทั่วถึง โดยเฉพาะการออกเสียง ร ล คำควบกล้ำ ฯลฯ
- ทอดจังหวะในการอ่านให้เหมาะสม
- อ่านเว้นวรรคตอนให้ถูกต้อง
- ผู้อ่านควรมองหน้าผู้ฟังเป็นระยะ

๔.๖ การประชาสัมพันธ์กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง ควรประชาสัมพันธ์ให้ผู้ฟังได้ทราบว่าจะมีการอ่านหนังสือให้ฟัง วัน เวลาใด ใครเป็นผู้อ่าน จัดที่ไหน มีการจัดกิจกรรมประกอบอะไรบ้าง และเมื่อจัดแล้วควรจัดอย่างสม่ำเสมอ

๔.๗ กิจกรรมการอ่านหนังสือให้ฟัง จัดได้หลายลักษณะ เช่น

- อ่านในรายการเสียงตามสาย
- อ่านหนังสือวันละหน้าหรืออ่านข่าวตอนเช้า หน้าเสาธง หน้าชั้นเรียน
- อ่านหนังสือเพื่อเป็นการแนะนำหนังสือ วารสาร หนังสือพิมพ์ หรือแนะนำสิ่งพิมพ์ใหม่
- อ่านหนังสือในวันสำคัญต่าง ๆ เช่น วันเฉลิมพระชนมพรรษา วันเด็กแห่งชาติ ฯลฯ
- ประกวดการอ่านหนังสือให้ฟัง
- กิจกรรมอ่านหนังสือในครอบครัว
- อ่านหนังสือทางวิทยุกระจายเสียง

การเล่านิทาน

การเล่านิทาน เป็นประสบการณ์ทางการศึกษาหลายรูปแบบ โดยมีความสุข สนุกสนาน เป็นองค์ประกอบสำคัญ เด็กจะได้รับประสบการณ์จากการฟังนิทาน ได้แก่

๑. เกิดการเฝ้าทางสื่อภาษา ได้ยินกับหูและเห็นกับตา การเล่านิทานทำให้เด็กได้เข้าใจรูปแบบการใช้ภาษา ในการเล่าเรื่องในบทสนทนาต่าง ๆ ได้รับความรู้ คำศัพท์ใหม่ ๆ

๒. เกิดการเฝ้าทางสำเนียง การเล่านิทานที่มีบทบรรยาย บทสนทนาที่มีเสียง มีจังหวะที่แปรเปลี่ยน จะจูงใจให้เด็กตั้งใจฟัง และสามารถจับความหมายในน้ำเสียงนั้นได้

๓. เกิดการเฝ้าทางจักขู ได้แก่ หนังสือภาพ ภาพยนตร์ หุ่นของจริง รวมถึงตัวผู้เล่านิทานที่เด็กมองเห็น สีหน้าท่าทาง อากัปกิริยาที่แสดงออก

๔. เกิดการรับรู้เกี่ยวกับสังคม เด็กจะรับรู้และเข้าใจเกี่ยวกับขนบธรรมเนียม ศีลธรรมจรรยา การปฏิบัติตนในสังคม บรรยากาศในการเล่านิทานจะทำให้เกิดปฏิสัมพันธ์กับผู้เล่านิทาน

นิทานที่ดีจะกระตุ้นให้มีอารมณ์ตอบสนอง ผู้ฟังฝึกฝนจินตนาการเกิดความรู้สึกตามเนื้อเรื่องที่ฟัง

นิทานที่เหมาะสมแก่การเล่า ควรมีลักษณะ ดังนี้

๑. มีการเคลื่อนไหว

๒. มีเนื้อหาเร้าใจ

๓. มีพรรณนาโวหารและภาพพจน์

๔. มีคำซ้ำ ข้อความซ้ำ ๆ และคล้องจองกัน ซึ่งเป็นสิ่งที่ช่วยให้เด็กตั้งใจ

๕. มีการสนทนาโต้ตอบที่แสดงสติปัญญาเฉียบแหลม และนำเสนอปฏิภาณไหวพริบของตัวละคร

๖. มีเนื้อหาที่แสดงอารมณ์และการเคลื่อนไหวสอดแทรกในเรื่องที่เล่า

๗. มีเรื่องที่เกี่ยวข้องกับเด็กและสัตว์เล็ก ๆ ที่ใช้ไหวพริบ ความสามารถ หรือการป้องกันตัวเองให้พ้นภัย

๘. มีนิทาน สุภาษิต และนิทานอีสป

๙. มีเรื่องซ้ำชั้น

๑๐. มีตำนาน นิทานพื้นเมือง เทพนิยาย

เรื่องที่ไม่ควรเลือกมาเล่า คือ

๑. เรื่องที่ดำเนินเรื่องซับซ้อน มีรายละเอียดมาก

๒. เรื่องที่มีความยาว และใช้เวลาในการทำความเข้าใจ

๓. เรื่องที่มีความรุนแรง เช่น การทารุณ ทำร้ายกัน

๔. เรื่องที่เนื้อหาไม่เหมาะสม ไม่สุภาพ

ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้มีประสิทธิภาพควรมีการเตรียมพร้อมและคำนึงถึงในเรื่องต่อไปนี้

๑. จัดห้องสมุดให้นักเรียนได้ศึกษาค้นคว้าอย่างเพียงพอ จัดสิ่งแวดล้อมในโรงเรียนให้เอื้อต่อการเรียนรู้สำหรับนักเรียน เพื่อให้นักเรียนได้เข้าสู่บรรยากาศของการอ่านและได้ใกล้ชิดกับหนังสือมากยิ่งขึ้น เช่น จัดนิทรรศการหนังสือในโอกาสต่าง ๆ จัดกิจกรรมเชิญชวนให้อ่านหนังสือสม่ำเสมอ ฯลฯ

๒. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเตรียมพร้อมในด้านวิธีการดำเนินการ และสื่อ อุปกรณ์ เพื่อให้การจัดกิจกรรมดำเนินไปด้วยความเรียบร้อยบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด รวมทั้งต้องเป็นแบบอย่างที่ดีในเรื่องนิสัยรักการอ่านด้วย

๓. การจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ต้องเป็นกิจกรรมที่เร้าใจ ทำทลายความสนใจของนักเรียน มีความหลากหลาย เพื่อให้ให้นักเรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีความสุข ควรเป็นกิจกรรมเน้นให้นักเรียนได้ปฏิบัติจริง สามารถแสวงหาความรู้ได้ด้วยตนเอง

๔. ครูผู้จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ควรเก็บรวบรวมข้อมูลด้านการอ่านของนักเรียนรายบุคคล เพื่อจัดกิจกรรมให้สนองกับความต้องการและความสนใจของผู้เรียนแต่ละคนได้อย่างเหมาะสม

๕. จัดสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมเพื่อให้กิจกรรมน่าสนใจ แปลกใหม่ และสามารถนำไปปฏิบัติจริง

๖. โรงเรียนจะมีบทบาทสำคัญในการสร้างนิสัยรักการอ่านให้แก่แก่นักเรียนได้นั้น จำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากพ่อแม่ ผู้ปกครองอีกทางหนึ่งด้วย เพื่อให้การปลูกฝังนิสัยรักการอ่านเป็นไปอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง

แนวทางการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน

โรงเรียนสามารถจัดกิจกรรมได้ ๒ ลักษณะ ได้แก่

๑. **กิจกรรมหลัก** เป็นกิจกรรมที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดให้โรงเรียนในสังกัดดำเนินการอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง โดยสามารถปรับประยุกต์ให้สอดคล้องกับบริบทของนักเรียนและครูผู้รับผิดชอบ โดยแบ่งเป็น ๔ ระดับ ดังนี้

- ๑) ระดับปฐมวัย
- ๒) ระดับประถมศึกษา
- ๓) ระดับมัธยมศึกษา
- ๔) ระดับโรงเรียน

๒. **กิจกรรมเสนอแนะ** โรงเรียนสามารถเลือกจัดกิจกรรมอย่างอิสระตามความเหมาะสมและบริบทของโรงเรียน

คำชี้แจงการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครูบรรณารักษ์ และ หรือครูผู้สอนแต่ละกลุ่มทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ สามารถจัดกิจกรรมให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการ ดังนี้

- ๑) ศึกษารายละเอียดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งกิจกรรมหลักและกิจกรรมเสนอแนะ
- ๒) โรงเรียนสามารถปรับประยุกต์วัตถุประสงค์ สื่อและอุปกรณ์ การจัดกิจกรรม การวัดและประเมินผล และข้อเสนอแนะแต่ละกิจกรรมได้ตามบริบทและความต้องการของผู้รับผิดชอบ
- ๓) โรงเรียนจัดเตรียมความพร้อมในการดำเนินงาน ทั้งเวลา สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์
- ๔) จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านกิจกรรมหลักอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ในขณะที่ทำกิจกรรมครูผู้สอน ครูบรรณารักษ์ ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ควรให้คำแนะนำนักเรียน และอำนวยความสะดวกให้นักเรียนตลอดจนการดำเนินกิจกรรม รวมถึงมีการวัดและประเมินผลกิจกรรมตามสภาพจริงของนักเรียน
- ๕) มีการนิเทศ และติดตามผลการจัดกิจกรรม โดยให้บุคลากรทุกฝ่ายในโรงเรียนมีส่วนร่วม

กิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

- กิจกรรมหลัก ๒๐ กิจกรรม

ระดับปฐมวัย “หนังสือสนุก ปสกมอง”

๑. มารู้จักหนังสือกันเถอะ
๒. หนูน้อยยอดนักฟัง
๓. หนูน้อยเล่านิทาน
๔. สร้างสุข สนุกกับนิทาน
๕. ระบายสีกับนิทาน

ระดับประถมศึกษา “อ่านให้รู้ ดูให้เพลิน”

๑. ฟังนิทานแสนสนุก
๒. ห้องสมุดของฉัน
๓. เล่มโปรด
๔. อ่านเป็นจับประเด็นได้
๕. กำหนดคำ ทำให้เป็นเรื่อง

ระดับมัธยมศึกษา “อ่านเขียน เรียนรู้โลก”

๑. ยอดรักนักอ่าน
๒. สรุปข่าว เล่าเรื่อง
๓. ที่ค้นหนังสือสื่อความรู้
๔. ภาษาพาสสนุก
๕. นิทานเรื่องนี้ไม่มีตอนจบ

ระดับโรงเรียน “สนุกอ่าน สำราญเขียน”

๑. ยอดนักอ่าน
๒. ยุวบรรณารักษ์
๓. สัปดาห์ห้องสมุด/สัปดาห์รักการอ่าน
๔. ค่ายรักการอ่าน
๕. หนังสือทำมือ

- กิจกรรมเสนอแนะ ๑๙ กิจกรรม “อ่าน เพียร เขียน สนุกทุกกิจกรรม”

กิจกรรมหลักระดับปฐมวัย

“หนังสือสนุกปลูกสมอง”

กิจกรรมที่ ๑ มารู้จักหนังสือกันเถอะ

เวลา ๕ - ๑๐ นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนรู้จักลักษณะและประโยชน์ของหนังสือ

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือภาพสำหรับเด็ก (มีตัวหนังสือน้อยที่สุด)

การจัดกิจกรรม

๑. ครูแนะนำหนังสือภาพสำหรับเด็กเกี่ยวกับลักษณะและประโยชน์ของหนังสือ
๒. ชวนนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับปกหนังสือ (ภาพ สี ชื่อเรื่อง)
๓. แนะนำส่วนต่าง ๆ ของหนังสือ (ปก ชื่อเรื่อง ชื่อผู้แต่ง ผู้วาดภาพ เนื้อหา จำนวนหน้า รูปเล่ม)
๔. อ่านหนังสือหรือเล่าเรื่องให้นักเรียนฟัง
๕. นักเรียนสัมผัสส่วนต่าง ๆ ของหนังสือด้วยตนเอง

การวัดและประเมินผล

สังเกตการมีส่วนร่วมและการสนทนาโต้ตอบของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. แนะนำประโยชน์ของหนังสือเพื่อให้อ่านอย่างสนุกสนาน ไม่ใช่สำหรับฝึกหรือเล่น
๒. แนะนำส่วนประกอบของหนังสือ เริ่มตั้งแต่ ปก ชื่อเรื่อง เนื้อหา รูปเล่ม
๓. หนังสือสำหรับเด็กเล็กสามารถทำจากวัสดุหลายชนิด เช่น กระดาษ ผ้า
๔. แนะนำการเปิดหนังสืออย่างถูกต้อง ไม่ขยำ ไม่กระชาก
๕. กิจกรรมนี้ ครูผู้รับผิดชอบสามารถจัดกิจกรรมได้อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

กิจกรรมที่ ๒ หนูน้อยยอดนักฟัง

เวลา ๕ - ๑๐ นาที

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อเพิ่มวงคำศัพท์ของนักเรียน
๒. เพื่อให้เด็กมีสมาธิในการฟัง

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือภาพหรือการเล่าเรื่องด้วยน้ำเสียงและประกอบท่าทาง
๒. เพลงสั้น ๆ สำหรับเด็ก หรือบทร้องเล่นของเด็ก

การจัดกิจกรรม

๑. ครูอ่านหรือเล่าเรื่องโดยใช้ภาษาท่าทางที่สอดคล้องกับเรื่องที่มาจากหนังสือภาพ เรื่องเล่า บทเพลง
๒. นักเรียนแสดงท่าทางเลียนแบบและออกเสียงตาม

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตการสนทนาโต้ตอบจากนักเรียน
๒. สังเกตการออกเสียง การแสดงท่าทางเลียนแบบคล้ายคลึงกับต้นแบบ

ข้อเสนอแนะ

๑. ครูควรเล่าหรืออ่านด้วยเสียงสอดคล้องกับเนื้อเรื่องหรือมีท่าทางประกอบ โดยควรเตรียมความพร้อมหรือฝึกท่าทางการเล่ามาก่อน
๒. กิจกรรมนี้ควรจัดกิจกรรมอย่างต่อเนื่องโดยปรับให้เข้ากับโอกาสต่าง ๆ

กิจกรรมที่ ๓ หุ่นน้อยเล่านิทาน

เวลา ๕ - ๑๐ นาที

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้เด็กนักเรียนมีสมาธิในการดูและฟัง
๒. เพื่อให้เด็กนักเรียนเข้าใจเรื่องราวที่ดู และ/หรือฟังโดยสัมพันธ์กับหนังสือ

สื่อและอุปกรณ์

๑. หุ่นนิ้วหรือหุ่นมือที่มาจากหนังสือที่ครูต้องการเล่าให้เด็กฟัง
๒. หนังสือภาพหรือเพลงสำหรับเด็กที่เป็นโครงเรื่องสำหรับการเล่านิทาน

การจัดกิจกรรม

๑. ครูอ่านและวิเคราะห์นิทานที่ต้องการอ่านให้นักเรียนฟัง
๒. ครูประดิษฐ์ตัวละครจากหนังสือเพื่อใช้เป็นหุ่นสำหรับเล่าเรื่อง
๓. นำหุ่นมาแสดงท่าทางเป็นเรื่องราวสอดคล้องกับหนังสือ
๔. นักเรียนฝึกใช้หุ่นทำท่าทางเลียนแบบตัวละครหุ่น

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตการสนทนาโต้ตอบและการตอบคำถามง่าย ๆ เกี่ยวกับเรื่องเล่าของนักเรียน
๒. สังเกตการมีส่วนร่วมเล่นกิจกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ห้องเรียนที่มีนักเรียนจำนวนน้อยครูควรใช้หุ่นนิ้วมือ หากห้องเรียนมีนักเรียนจำนวนมากครูควรใช้หุ่นมือ

กิจกรรมที่ ๔ สร้างสุข สนุกกับนิทาน

เวลา ๕ - ๑๐ นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้เด็กนักเรียนมีส่วนร่วมในการแสดงบทบาทสมมุติในเรื่อง

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. บทบาทสมมุติ

การจัดกิจกรรม

๑. ครูอ่านหรือเล่าเรื่องจากหนังสือนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. นักเรียนร่วมแสดงบทบาทสมมุติเป็นตัวละครในเรื่อง โดยมีครูเป็นผู้นำ

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมของนักเรียน
๒. สังเกตพฤติกรรมการแสดงออกสอดคล้องกับคำสั่ง

ข้อเสนอแนะ

หนังสือนิทานหรือหนังสือภาพควรมีตัวละครที่นักเรียนแสดงการมีส่วนร่วมได้ทุกคน

กิจกรรมที่ ๕ ระบายสีกับนิทาน

เวลา ๕ - ๑๐ นาที

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีสมาธิในการฟังและรู้จักตัวละครที่อยู่ในนิทาน
๒. เพื่อฝึกการให้นักเรียนใช้ก้ำมเนื้อเล็ก
๓. เพื่อฝึกให้นักเรียนคิดสร้างสรรค์และระบายสีตามจินตนาการ

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. แผ่นภาพสำหรับระบายสี
๓. สีไม้หรือสีเทียน

การจัดกิจกรรม

๑. นักเรียนฟังครูอ่านหนังสือนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. ร่วมกันสนทนาโต้ตอบเกี่ยวกับนิทานและตัวละครในนิทาน
๓. นักเรียนระบายสีตัวละครหรือภาพง่าย ๆ จากนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๔. นำภาพของนักเรียนทุกคนจัดป้ายนิเทศหรือนิทรรศการในห้องเรียน เผยแพร่ให้ทุกคนชื่นชม

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการมีส่วนร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. สังเกตการใช้ก้ำมเนื้อมือของนักเรียนขณะระบายสี
๓. ตรวจสอบผลงานของนักเรียนรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ

๑. การเลือกหนังสือ ควรมีเรื่องราวที่ง่ายสำหรับทำความเข้าใจของนักเรียนและมีตัวละครไม่มากนัก
๒. ภาพร่างควรเป็นตัวละครเอกหรือตัวละครเด่นของเรื่อง

กิจกรรมหลักระดับประถมศึกษา

“อ่านให้รู้ ดูให้เพลิน”

กิจกรรมที่ ๑

ฟังนิทานแสนสนุก

เวลา ๑๐ - ๑๕ นาที

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนมีสมาธิในการฟังนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. เพื่อให้นักเรียนอ่านเพื่อเล่าเรื่องย้อนกลับร่วมกันได้
๓. เพื่อให้นักเรียนอธิบายส่วนประกอบต่าง ๆ ของหนังสือ

สื่อและอุปกรณ์

๑. นิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. ใบงานกิจกรรมอ่านสนุก

การจัดกิจกรรม

๑. ทบทวนลักษณะ องค์ประกอบและประโยชน์ของหนังสือนิทานหรือหนังสือภาพสำหรับเด็ก
๒. นักเรียนฟังนิทานหรือหนังสือภาพที่ครูอ่าน
๓. สนทนาเกี่ยวกับนิทานหรือหนังสือที่อ่านร่วมกันระหว่างนักเรียนและครู (พฤติกรรมตัวละคร เนื้อเรื่อง การปฏิบัติตนในชีวิตประจำวัน คุณลักษณะที่พึงประสงค์)
๔. อ่านหรือเล่าเรื่องย้อนกลับร่วมกัน
๕. นักเรียนปฏิบัติกิจกรรมตามใบงานที่กำหนด
๖. นำใบงานที่นักเรียนทุกคนทำ ไปจัดนิทรรศการผลงาน

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการฟังของนักเรียน
๒. สังเกตพฤติกรรมการพูด เล่า หรืออ่านของนักเรียน
๓. ตรวจสอบผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล

ข้อเสนอแนะ

๑. ใบงานควรเป็นภาพลายเส้นจากตัวละครในนิทานหรือหนังสือภาพที่นักเรียนฟัง
๒. เลือกนิทานให้เหมาะสมกับวัยของนักเรียนที่ฟัง

ใบงานกิจกรรมอ่านสนุก

ชื่อเรื่อง

ผู้แต่ง

ผู้วาดภาพประกอบ

ตัวละคร

.....

.....

ชอบ ☺

ไม่ชอบ ☹

ชื่อนักเรียน

กิจกรรมที่ ๒

ห้องสมุดของฉัน

เวลา ๑๐ - ๑๕ นาที

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนรู้จักห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ในโรงเรียน
๒. เพื่อให้นักเรียนเข้าใจมารยาทหรือกฎกติกาการใช้ห้องสมุดโรงเรียน

สื่อและอุปกรณ์

สื่อ วัสดุ ครุภัณฑ์ของห้องสมุดโรงเรียน

การจัดกิจกรรม

๑. ครูสนทนาเกี่ยวกับแหล่งการเรียนรู้ต่าง ๆ ในโรงเรียน แล้วเชื่อมโยงถึงห้องสมุดของโรงเรียน
- ๒.พานักเรียนไปห้องสมุดของโรงเรียน
๓. แนะนำส่วนต่าง ๆ ของห้องสมุด เช่น มุมต่าง ๆ ในห้องสมุด บรรณารักษ์
๔. นำเสนอหนังสือที่น่าสนใจหรือสอดคล้องกับกิจกรรมที่จะจัดการเรียนรู้ของสาระวิชานั้น ๆ ต่อไป

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตความสนใจและการมีส่วนร่วมของนักเรียน
๒. สังเกตการสนทนาโต้ตอบของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

กิจกรรมนี้ควรเป็นส่วนหนึ่งของวิชาที่จะใช้ห้องสมุดของโรงเรียนเป็นแหล่งการเรียนรู้

กิจกรรมที่ ๓

เล่มโปรด

เวลา ๑๐ - ๑๕ นาที

วัตถุประสงค์

๑. นักเรียนเลือกหนังสือตามความสนใจหรือความชอบ
๒. นักเรียนนำเสนอความคิดเห็นจากหนังสือเล่มที่เลือกได้

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือที่นักเรียนเลือกจากบ้าน หรือห้องสมุดโรงเรียน

การจัดกิจกรรม

- นักเรียนนำหนังสือเล่มที่เลือกมานำเสนอให้เพื่อน ๆ และครูฟัง โดยบอกเหตุผลที่ชอบหนังสือเล่มนี้
- ครูกำหนดจำนวนนักเรียนตามความเหมาะสมของเวลา แล้วเปลี่ยนนักเรียนมานำเสนอในวันต่อไปให้

ครบทุกคน

การวัดและประเมินผล

- สังเกตจากพฤติกรรมการนำเสนอหน้าชั้นเรียน
- สังเกตการเลือกหนังสือและเหตุผลประกอบการเลือกหนังสือ

ข้อเสนอแนะ

- ครูมอบหมายให้นักเรียนเลือกและอ่านหนังสือเล่มที่ชอบที่สุด ๑ เรื่อง
- ครูเลือกนักเรียนจากการสุ่มเลือก เริ่มจากนักเรียนอาสาก่อน โดยให้นักเรียนร่วมกิจกรรมครบทุกคน
- ควรมีการนำเสนอวันละ ๑ - ๒ คน เพื่อให้มีเวลาสนทนาร่วมกัน
- กิจกรรมนี้สามารถประยุกต์สาระการนำเสนอให้เหมาะสมกับนักเรียนแต่ละระดับชั้น

กิจกรรมที่ ๔

อ่านเป็น จับประเด็นได้

เวลา ๑๐ - ๑๕ นาที

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่างสม่ำเสมอ
- เพื่อให้นักเรียนบอกเล่าเรื่องราวที่อ่านได้
- เพื่อให้นักเรียนประเมินเรื่องที่ตนเองอ่านอย่างง่าย ๆ ได้

สื่อและอุปกรณ์

- หนังสือที่นักเรียนเลือกตามความสนใจหรือความชอบ
- แบบบันทึกการอ่านของ สพฐ.

การจัดกิจกรรม

- กำหนดให้นักเรียนเลือกหนังสือที่สนใจ อ่านหนังสือสัปดาห์ละไม่น้อยกว่า ๑ เล่ม
- นักเรียนเขียนสาระสำคัญลงในแบบบันทึกการอ่านทุกสัปดาห์ส่งให้ผู้ปกครองรับทราบ
- ส่งแบบบันทึกการอ่านให้ครูผู้รับผิดชอบติดตามความก้าวหน้าในการอ่านของนักเรียน

การวัดและประเมินผล

ตรวจสอบแบบบันทึกการอ่านของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

- หนังสือที่นักเรียนอ่านให้โรงเรียนกำหนดจำนวนตามความเหมาะสมสอดคล้องกับวัยนักเรียน
- บันทึกการอ่านของนักเรียนควรได้รับการตรวจติดตามให้กำลังใจทุกสัปดาห์
- กิจกรรมนี้ควรให้นักเรียนทำอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
- แบบบันทึกการอ่านควรจัดทำเป็นเล่มสำหรับนักเรียนแต่ละคน (ตามแบบบันทึกการอ่านของ สพฐ.)

กิจกรรมที่ ๕

กำหนดคำทำให้เป็นเรื่อง

เวลา ๑๐ - ๑๕ นาที

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสามารถแต่งเรื่องจากคำหรืองานที่กำหนดให้

สื่อและอุปกรณ์

คำที่กำหนดให้

การจัดกิจกรรม

๑. นักเรียนจับคู่กับเพื่อนตามความชอบใจ
๒. นักเรียนนำคำที่กำหนดให้ ๓ - ๕ คำ หรือภาพที่กำหนดให้ แต่งเรื่องจากคำศัพท์หรือภาพตามข้อตกลงร่วมกัน
๓. นักเรียนนำเสนอหน้าชั้นเรียนให้ครบทุกคู่
๔. นำเรื่องที่แต่งไปออกแบบรูปแบบเพื่อนำเสนอตามความถนัด แล้วจัดนิทรรศการแบ่งปันกันอ่าน

การวัดและประเมินผล

ตรวจผลงานการสร้างเรื่องของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. ให้ครูผู้รับผิดชอบยืดหยุ่นเวลาในการจัดกิจกรรมตามความเหมาะสม
๒. กิจกรรมนี้ให้ครูผู้รับผิดชอบประยุกต์ใช้ตามความเหมาะสมกับผู้เรียน

กิจกรรมหลักระดับมัธยมศึกษา “อ่านเขียน เรียนรู้โลก”

กิจกรรมที่ ๑

ยอดรักนักอ่าน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. พัฒนาสมาธิกับการอ่านของนักเรียนจากเรื่องที่ชื่นชอบ
๒. นักเรียนอ่านหนังสือทุกวันอย่างน้อยวันละ ๑๕ นาที ในตอนเช้า
๓. นักเรียนอ่านออกเสียงทุกคน ทุกห้อง วันละ ๑๐ นาที ก่อนกลับบ้าน

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือที่นักเรียนคัดเลือกด้วยตัวเอง

การจัดกิจกรรม

๑. นักเรียนทุกคนอ่านหนังสือที่คัดเลือกด้วยตนเอง
๒. กำหนดเวลาอ่าน คือชั่วโมงแรกของทุกวัน ทุกสาระ วันละ ๕-๑๐ นาที
๓. ครูทุกสาระการเรียนรู้เป็นผู้ดูแลการอ่านของนักเรียนให้เป็นไปตามเวลาที่กำหนด

๔. กำหนดให้อ่านทุกชั้นเรียน ทุกห้องเรียน

การวัดและประเมินผล

๑. สัมภาษณ์นักเรียนเพื่อทราบความพึงพอใจในการเข้าร่วมกิจกรรม
๒. ติดตามสถิติการเข้าห้องสมุดหรือยืมหนังสือ

ข้อเสนอแนะ

ครูทุกสาระควรเป็นผู้ช่วยให้กิจกรรมการอ่านนี้เป็นไปตามเวลา ไม่รบกวนเวลาการเรียนการสอน

กิจกรรมที่ ๒

สรุปข่าว เล่าเรื่อง

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. นักเรียนสรุปความเนื้อหาที่อ่านได้
๒. นักเรียนเล่าเรื่องได้

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือพิมพ์

การจัดกิจกรรม

๑. นักเรียนอ่านข่าวหนังสือพิมพ์และเลือกหัวข้อข่าวที่สนใจ
๒. นักเรียนสรุปข่าวและบันทึก
๓. นักเรียนเล่าข่าวที่สรุปให้เพื่อนฟัง
๔. นักเรียนรวบรวมผลงาน สรุปข่าว ทำเป็นเล่มเก็บไว้ที่มุมหนังสือในชั้นเรียนหรือในห้องสมุด

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินการบันทึกสรุปความ
๒. ประเมินการเล่าสรุปเรื่อง

ข้อเสนอแนะ

ครูควรเลือกเนื้อหาข่าวที่เหมาะสมกับวัยและระดับความสนใจของนักเรียน

กิจกรรมที่ ๓

ที่คั่นหนังสือสื่อความรู้

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. คั่นคว่ำสำนวนและคำคมได้
๒. ประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสืองานประดิษฐ์ต่าง ๆ
๒. หนังสือสำนวน คำคม
๓. กระดาษและวัสดุอุปกรณ์ทำที่คั่นหนังสือ

การจัดกิจกรรม

๑. ครูนำเสนอถึงความสำคัญของที่คั่นหนังสือ
๒. นำเสนอตัวอย่างที่คั่นหนังสือ
๓. นักเรียนอ่านและค้นคว้าสำนวน คำคม จดลงในสมุดบันทึก
๔. นักเรียนประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือและเขียนสำนวน คำคม ลงในที่คั่นหนังสือ
๕. นำเสนอผลงานการประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือ

การวัดและประเมินผล

แบบประเมินชิ้นงาน

ข้อเสนอแนะ

๑. สามารถนำไปปรับใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้
๒. ควรส่งเสริมให้นักเรียนประดิษฐ์ที่คั่นหนังสือเอาไว้ มอบเพื่อนหรือผู้ที่เคารพเนื่องในโอกาสต่าง ๆ

กิจกรรมที่ ๔ ภาษาพาสนุก

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เปิดพจนานุกรมได้
๒. รู้จักคำและความหมายกว้างขึ้น

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือพจนานุกรมไทย
๒. ใบงาน
๑. เกมภาษาพาสนุก

การจัดกิจกรรม

๑. ครูสาธิตการเล่นเกม “ภาษาพาสนุก”
 - นักเรียนแบ่งกลุ่ม กลุ่มละ ๓-๔ คน
 - ครูยกตัวอย่างคำบนกระดานเป็นคำหลัก
 - ตัวแทนกลุ่มละ ๑ คน ออกมาเขียนขยายคำหลักที่ครูยกบนกระดานให้เป็นสำนวน วลี ที่ไม่ซ้ำกัน
๒. ครูแจกบัตรคำเพื่อเล่นเกม “ภาษาพาสนุก” และหนังสือพจนานุกรมให้นักเรียนทำความเข้าใจร่วมกันเกี่ยวกับกติกาการเล่น
๓. นักเรียนทุกกลุ่มเล่นเกมภาษาพาสนุก
๔. ร่วมกันเฉลยหลักการแข่งขัน พร้อมให้เหตุผลในการเลือกคำและความหมาย พร้อมให้ข้อคิดในการนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
๕. รวมคะแนน ทีมที่ชนะ รับรางวัล
๖. นักเรียนสนทนาเกี่ยวกับ “เกมภาษาพาสนุก” ได้แก่
 - ความประทับใจ
 - เทคนิคการเลือกคำและหาความหมาย
 - วิธีการค้นหาคำต่าง ๆ ในพจนานุกรม
๗. สรุปความสำคัญของการใช้คำที่มีความเกี่ยวข้องกันโดยมีความหมายต่างกัน

การวัดและประเมินผล

๑. ตรวจผลงาน
๒. สอบถามวิธีเปิดพจนานุกรม

ข้อเสนอแนะ

๑. ครูอาจนำใบงานให้นักเรียนเล่นเป็นหัวข้อ เช่น ต่อคำ ต่อสำนวน ต่อคำพังเพย ต่อวลี ฯลฯ
๒. สามารถนำไปปรับใช้ในกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ ได้

ใบงาน

ครูแจกใบงานโดยกำหนดคำ ๑ คำ ให้นักเรียนหาคำที่มีความหมายหรือเกี่ยวข้องกับคำที่กำหนด นำมาเติมลงในช่องให้ได้มากที่สุด

```
graph TD; B((บน)) --- B1[บนของ]; B --- B2[บนลูก]; B --- B3[ไม้บนไก่]; B --- B4[ ]; B --- B5[ ]; B1 --- B1M[หมายถึง]; B1 --- B1E[ ]; B2 --- B2M[หมายถึง]; B2 --- B2E[ ]; B3 --- B3M[หมายถึง]; B3 --- B3E[ ]
```

กติกากา “ เกมภาษาพาสนุก ”

๑. กำหนดคำที่จะใช้เล่นเกม ๑ คำ ควรเป็นคำที่สามารถหาคำ สำนวน หรือวลีอื่น ๆ ที่มีความสัมพันธ์และเกี่ยวข้องกันมาต่อเติมได้อย่างกว้างขวาง และเขียนคำดังกล่าวเป็นคำหลักลงในใบงาน
๒. เกมนี้เล่นเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้
๓. ผู้เล่นสลับกันเขียนคำ สำนวนหรือวลี ที่มีความสัมพันธ์หรือเกี่ยวข้องกันกับคำหลักลงในใบงาน พร้อมเขียนความหมายสั้น ๆ ประกอบ (เขียนในกรอบเล็ก ๆ) แล้วขีดเส้นเพื่อเชื่อมโยงคำต่อไปเรื่อย ๆ
๔. เมื่อครบตามเวลา หรือไม่สมารถต่อคำได้แล้ว ใครต่อคำที่มีความหมายสัมพันธ์กันและถูกต้องได้มากกว่าเป็นผู้ชนะ
๕. เพื่อให้ผู้เล่นสามารถค้นหาคำ สำนวน หรือวลีต่าง ๆ ได้อย่างถูกต้อง รวดเร็ว ควรนำหนังสือพจนานุกรมไทยมาใช้ประกอบการเล่นเกม

วัตถุประสงค์

แตงนิทานได้อย่างสร้างสรรค์

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือนิทานประเภทต่าง ๆ
๒. หนังสือที่เกี่ยวกับวิธีการหรือแนวทางการแตงนิทาน
๓. ห้องสมุด
๔. อินเทอร์เน็ต

การจัดกิจกรรม

๑. ครูเล่านิทานให้นักเรียนฟัง ๑ เรื่อง
๒. ครูและนักเรียนสนทนานิทานที่ครูเล่า
๓. นักเรียนแตงนิทานต่อจนจบโดยมีข้อแม้ว่าต้องไม่เหมือนเดิมและมีความสร้างสรรค์

การวัดและประเมินผล

๑. ตรวจสอบผลงานนิทาน
๒. ประเมินความพึงพอใจในการเขียนนิทาน

ข้อเสนอแนะ

๑. ครูควรเล่านิทานที่มีเนื้อหาหลากหลาย
๒. ครูควรคำนึงว่าการแตงนิทานไม่มีถูกผิด แต่ควรแตงเรื่องที่แฝงคุณธรรมและมีข้อคิดที่สมเหตุสมผล
๓. ครูควรจัดกิจกรรมให้นักเรียนฝึกแตงนิทานอย่างต่อเนื่อง เป็นการพัฒนาทักษะการเขียนสร้างสรรค์

นิทานเรื่องนี้ไม่มีตอนจบ เรื่อง หงส์ขาวผู้กลับใจ

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้ว ณ บึงวิหควาริในป่าลึก มีหงส์ขาวอยู่ฝูงหนึ่ง ได้พักอาศัยและหากินอยู่ในบึงอย่างมีความสุขและปลอดภัย หงส์ขาวฝูงนี้มีข้อตกลงกันว่า จะผลัดเปลี่ยนกันมาอยู่เวรยามวันละ ๑ ตัว เพื่อเฝ้าระวังสัตว์ร้ายหรือมนุษย์ที่อาจเข้ามาทำร้ายพวกตนได้ วันนี้เป็นหน้าที่ของ “เตน” หงส์หนุ่มที่มีรูปร่างงดงาม สมส่วนและมีขนสีขาวवलตลอดทั้งตัว เตน มักยิงพรนงในความงามของตนเอง เนื่องจากใคร ๆ ก็พาชื่นชมในความงามของ เตน จน เตน คิดว่าตนเองเป็นหงส์ขาวที่งดงาม หล่อเหลาที่สุดในบึงวิหควาริ

ขณะที่ เตน ควรจะต้องว่ายน้ำอยู่เฝ้าระวังความปลอดภัย แต่ เตน เผลอเผลอไม่รู้จักรับผิดชอบต่อหน้าที่เวรยาม เตน เอาแต่ว่ายน้ำวนไปเวียนมา เพื่อจิบหงส์สาวสวยในฝูงอย่างมีความสุข โดยหลงลืมหน้าที่ของตนเอง ทันใดนั้นเสียงปิ่นก็ดังขึ้น หงส์ตัวหนึ่งถูกยิงตายอยู่ริมบึง หงส์ทั้งฝูงตกใจพากันบินหนีขึ้นไปหมด รวมทั้ง เตน ด้วยเสียงปิ่นดังขึ้นอีก ๑ นัด เตน รู้สึกเจ็บที่ใบหน้า และมีเลือดไหลออกมาเต็ม ลูกปิ่นถากหน้าของ เตน ไป ทำให้ใบหน้าของ เตน เกิดแผลยาวและลึกจนหน้าเกลียด หงส์ทั้งฝูงพากันตำหนิ เตน ที่ไม่ทำหน้าที่เวรยามที่ตนได้รับผิดชอบ ทำให้เพื่อนถูกยิงตายและตัวเองได้รับบาดเจ็บ เตน เสียใจมากและตั้งใจว่าต่อไปนี้จะรับผิดชอบต่อหน้าที่ของตนให้ดีที่สุด

ผ่านไปหลายวัน ครบรอบเวรของ เตน อีกครั้ง แต่คราวนี้ เตน คอยว่ายน้ำระวังภัยอย่างตั้งใจ เตน ว่ายน้ำไปรอบ ๆ บึงอย่างช้า ๆ สายตาก็สอดส่องตามองรอบ ๆ บึง อย่างระมัดระวัง เตน มองเห็นอะไรบางอย่างเคลื่อนไหวช้า ๆ อยู่ตรงกอหญ้าริมบึง เตน ตกใจมาก ทั้ง ๆ ที่แสนกลัวแต่ เตน ก็ฝืนใจว่ายน้ำเข้าไปดูใกล้ ๆ สิ่งที่ เตน เห็นคือ นายพรานใจร้ายที่แอบซ่อนอยู่ในกอหญ้า ในมือของนายพรานมีปืนอยู่ด้วย เตน กลัวนายพราน มาก เพราะเคยถูกนายพรานยิงมาแล้ว (โปรดพลิกหน้าหลังแล้วต่อเนื่องเรื่องให้จบ).....

นักเรียนๆ คิดว่านิทานเรื่องนี้จะจบอย่างไร โปรดเขียนตอนจบส่งที่ห้องสมุด หากตอนจบของใครตื่นเต้น สนุกสนาน เราใจ แฝงคุณธรรม จะมีของรางวัลแจกจำนวน ๑๐ ชิ้น หรืออาจมากกว่านั้นถ้าถูกใจกรรมการ

หมายเหตุ : ๑. ให้นักเรียนแต่งนิทานเพิ่มไม่เกิน ๕ บรรทัด

๒. นิทานเรื่องหงส์ขาวผู้กลับใจ คัดลอกมาจากวิทยาลัยการอาชีพเกาะคา อ.เกาะคา จ.ลำปาง

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

นิทานเรื่องหงส์ขาวผู้กลับใจ

เนื้อเรื่องต่อไป.....

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า.....

นิทานเรื่องนี้สอดแทรกคุณธรรมอะไร.....

นิทานเรื่องนี้ไม่มีตอนจบ

เรื่อง ง่ายนิดเดียว

กาลครั้งหนึ่งนานมาแล้วมีครอบครัวอยู่ครอบครัวหนึ่ง ครอบครัวนี้มีลูกฝาแฝดถึงสามคน แผลคนโตชื่อ เล็ก เพราะตัวเล็ก แผลคนรองชื่อ กลาง เพราะตัวไม่เล็กไม่ใหญ่ แผลคนสุดท้องชื่อ ใหญ่ เพราะตัวใหญ่ที่สุด ปกติฝาแฝดทั่วไปมักชอบอะไร ๆ เหมือนกัน แต่สิ่งที่ฝาแฝดทั้งสามคนนี้ชอบ กลับไม่เหมือนกันเลย ยิ่งไปกว่านั้นสิ่งที่แต่ละคนชอบยังเป็นสิ่งที่อีกสองฝ่ายไม่ชอบเลยแม้แต่คนเดียว

พี่เล็ก แผลคนโตชอบความเจียบสงบ เรียบร้อย ไม่ชอบสัตว์หรือเลี้ยงสัตว์ เพราะส่งเสียงดังและทำเลอะเทอะ แต่แผลกลางชอบเลี้ยงสัตว์ แต่ไม่ชอบปลูกต้นไม้ โดยเฉพาะต้นไม้ใหญ่ ๆ เพราะเกี่ยจคร้านที่จะดูแล เนื่องจากสัตว์เลี้ยงอย่างเดียวก็น้อยแล้ว ส่วนน้องใหญ่ชอบธรรมชาติ ชอบปลูกต้นไม้แต่ไม่ชอบสัตว์เลี้ยง ทั้งยังไม่ชอบความเจียบเช่นกัน เพราะรู้สึกว่ามีชีวิตชีวา

ปัญหาคงไม่เกิด ถ้าวันหนึ่งพ่อและแม่ไม่เห็นว่าการที่ทั้งสามโตพอที่จะไปปลูกบ้านอยู่กันเองได้แล้ว และปัญหาอีกอย่างก็จะไม่เกิด ถ้าพ่อและแม่มีเงินพอที่จะแบ่งให้ทั้งสามคนไปปลูกบ้านคนละหลัง

ดังนั้นฝาแฝดทั้งสามคนเลยต้องสร้างบ้านอยู่ด้วยกัน เมื่อเป็นเช่นนั้นแต่ละคนก็เริ่มตั้งชื่อแม่ของตัวเอง โดยเริ่มที่พี่เล็กก่อน “อยู่กับฉันห้ามเลี้ยงสัตว์นะ เพราะบ้านเลอะเทอะ แถมสัตว์ยังเสียงดังอีก ฉันไม่ชอบ” ไม่ได้นะ ฉันชอบสัตว์อยากมีสัตว์เลี้ยง นายก็รู้นี้ ต้นไม้สีไม่ต้องปลูกหรอก ดูแลลำบาก โตก็ช้าไม่เหมือนสัตว์ โตเร็วดี ฉันชอบ” แผลคนกลางเริ่มตั้งชื่อแม่บ้าง

ส่วนน้องใหญ่ที่ชอบต้นไม้ก็ไม่ยอมจึงแย้งว่า “อย่างนี้ก็แยสิ ถ้าไม่มีต้นไม้บ้านก็ร้อนแยะ ไม่สดชื่น ฉันว่าสัตว์เลี้ยงไม่ต้องมีหรอก เดียวมันทำต้นไม้ฉันเสียหายเปล่า ๆ” แต่ถ้าไม่มีสัตว์ฉันก็ไม่รู้ว่าบ้านเราจะเจียบเกินไปหรือเปล่า แต่อย่างไรฉันก็ชอบต้นไม้มากกว่าสัตว์อยู่ดี เพราะฉะนั้นไม่ต้องมีหรือสัตว์เลี้ยงนะ

ฝาแฝดทั้งสามคนเถียงกัน ทะเลาะกันด้วยเรื่องนี้ ไม่มีท่าทีว่าจะหยุดง่าย ๆ ตกลงกันไม่ได้ไม่รู้จะทำอย่างไรจะไปปลูกบ้านแยกกันอยู่ก็ไม่มีความนึ่งคิดนอนคิดอยู่หลายคืน

ทั้งสามคนก็นึกขึ้นมาได้ว่าควรนำเรื่องนี้ไปปรึกษาผู้รู้ คือ นักเรียนโรงเรียน...ดีกว่าเพราะนักเรียนโรงเรียนนี้เขามีความสามารถหลายด้าน โดยเฉพาะเรื่องการแก้ไขปัญหา ว่าแล้วทั้งสามคนก็เดินทางไปโรงเรียน... ไปถาม

นักเรียนอ่านเรื่องนี้เสร็จแล้ว ช่วยแก้ไขปัญหมาให้แผลทั้งสามคนด้วย แต่มีข้อแม้ว่า ต้องแก้ไขปัญหาย่างสุขุมรอบคอบไม่กระทบความรู้สึกของทั้งสามคนที่มีความชอบ และไม่ชอบต่างกัน จะได้ทำให้ครอบครัวนี้อยู่กันอย่างมีความสุขตลอดไป ครูเชื่อว่านักเรียนโรงเรียน... ทุกคน สามารถแก้ไขปัญหานี้ได้อย่างแน่นอน...อย่าลืมส่งคำตอบโดยเร็วที่ห้องสมุด

หมายเหตุ : ๑. ให้นักเรียนแต่งนิทานเพิ่มไม่เกิน ๕ บรรทัด

๒. นิทานเรื่องนี้คัดลอกมาจากวารสารเผยแพร่ของ บริษัทปูนซีเมนต์ไทย จำกัด (โปรดพลิกหน้าหลังแล้ว ต่อเนื้อเรื่องให้จบ)

ชื่อ.....เลขที่.....ชั้น.....

นิทานเรื่องง่ายนิดเดียว

เนื้อเรื่องต่อไป.....

นิทานเรื่องนี้สอนให้รู้ว่า.....

นิทานเรื่องนี้สอดแทรกคุณธรรมอะไร.....

กิจกรรมหลักระดับโรงเรียน

“สนุกอ่าน สํารายเขียน”

กิจกรรมที่ ๑

ยอดนักอ่าน

เวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนอ่านหนังสืออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ
๒. เพื่อคัดเลือกนักเรียนที่มีผลงานการอ่าน

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือหลากหลายประเภทที่มีบริการในห้องสมุดของโรงเรียน เว้นหนังสือเรียนและหนังสือแบบเรียน
๒. แบบบันทึกการอ่านของ สพฐ.

การจัดกิจกรรม

๑. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม “ยอดนักอ่าน” โดยกำหนดเกณฑ์เงื่อนไขการคัดเลือกให้นักเรียนทุกคนทราบ
๒. นักเรียนเลือกอ่านหนังสือตามความสนใจแล้วจดบันทึกการอ่าน จากนั้นส่งผลงานเข้าร่วมการคัดเลือกตามกำหนดเวลา
๓. ประกาศรายชื่อยอดนักอ่านพร้อมมอบรางวัลที่ระลึกและเกียรติบัตร

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. ตรวจสอบบันทึกการอ่านของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างครูบรรณารักษ์และครูผู้สอนพร้อมจัดกิจกรรมในรูปของทีมงาน
๒. การคัดเลือกควรแบ่งรางวัลย่อย ๆ เพื่อกระจายยอดนักอ่านให้ครอบคลุมนักเรียนทุกระดับชั้น

กิจกรรมที่ ๒

ยุวบรรณารักษ์

เวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีจิตอาสาในการทำหน้าที่บรรณารักษ์ห้องสมุดของโรงเรียน
๒. เพื่อให้นักเรียนร่วมจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน

สื่อและอุปกรณ์

๑. งานบริการของห้องสมุดโรงเรียน
๒. หนังสือ สื่อ และกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

การจัดกิจกรรม

๑. ครูบรรณารักษ์หรือครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน ประชาสัมพันธ์ เชิญชวนนักเรียนเป็นยุวบรรณารักษ์ของห้องสมุดโรงเรียน
๒. ฝึกอบรมและชี้แนะการปฏิบัติงานบริการในห้องสมุดให้แก่ยุวบรรณารักษ์
๓. เปิดโอกาสให้นักเรียนมีประสบการณ์เป็นผู้นำการทำกิจกรรมส่งเสริมการอ่านของโรงเรียน
๔. ยุวบรรณารักษ์นำประสบการณ์การให้บริการในห้องสมุดโรงเรียนหรือการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงการทำงานให้มีประสิทธิภาพ

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมและความสัมพันธ์ของยุวบรรณารักษ์ที่มีต่อผู้รับบริการ
๒. สสำรวจความพึงพอใจในการให้บริการการจัดกิจกรรมของยุวบรรณารักษ์

ข้อเสนอแนะ

๑. การสรรหายุวบรรณารักษ์ควรมีนักเรียนหลายระดับชั้นคละกัน
๒. การพัฒนาทักษะความสามารถของยุวบรรณารักษ์ควรได้รับการสนับสนุนจากครูและผู้บริหารโรงเรียนร่วมกัน

กิจกรรมที่ ๓

สัปดาห์ห้องสมุด/สัปดาห์รักการอ่าน

เวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเห็นความสำคัญของการอ่าน
๒. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอย่างหลากหลายตามความถนัดและความสนใจ

สื่อและอุปกรณ์

๑. เกมการประกวด การแข่งขัน กิจกรรมที่ต้องใช้หนังสือหรือสื่อการอ่านต่าง ๆ
๒. หนังสือ

การจัดกิจกรรม

๑. แต่งตั้งคณะทำงานในการจัดกิจกรรมสัปดาห์ห้องสมุด โดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร ครู ผู้ปกครอง ยุวบรรณารักษ์และครูผู้รับผิดชอบห้องสมุดโรงเรียนหรือครูส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน วางแผนการ จัดกิจกรรมที่กระตุ้นให้เกิดการใช้ประโยชน์จากหนังสือของห้องสมุดโรงเรียนอย่างหลากหลาย
๒. ประชาสัมพันธ์ให้นักเรียนเข้าร่วมงาน
๓. จัดกิจกรรมโดยกระจายไปตามสถานที่ต่าง ๆ ของโรงเรียน เช่น การเล่นนิทาน การตอบคำถามจากสารานุกรมไทย แข่งขันการเปิดพจนานุกรม การประกวดอ่านร้อยแก้ว ประกวดอ่านร้อยกรอง ประกวดอ่านข่าว ประกวดอ่านบทละคร แข่งขันตอบคำถามจากสาขาวิชาต่าง ๆ เช่น ปัญหาวิทยาศาสตร์ แข่งขันคิดเลขเร็ว การเล่นเกมต่อคำศัพท์ เกมทายปัญหาเขาวัว เกมเติมคำศัพท์ เวทีคนเก่งห้องแนะนำหนังสือ เป็นต้น
๔. มอบรางวัลที่ระลึกให้แก่ผู้ร่วมงานและร่วมกิจกรรมต่าง ๆ

การวัดและประเมินผล

๑. สสำรวจความพึงพอใจในการเข้าร่วมงานและเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน ครู ผู้ปกครอง
๒. สังเกตพฤติกรรมของผู้เข้าร่วมงานและร่วมกิจกรรม
๓. ตรวจสอบสถิติการใช้บริการห้องสมุดโรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. คณะทำงานจากผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายสามารถแสวงหาเครือข่าย และพันธมิตรสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสมกับเวลาในการดำเนินงาน
๒. โรงเรียนควรจัดกิจกรรมนี้อย่างน้อยปีละ ๑ ครั้ง

กิจกรรมที่ ๔ ค่ายรักการอ่าน

เวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนเข้าร่วมกิจกรรมการอ่านอย่างมีความสุข
๒. เพื่อให้นักเรียนใช้ทักษะทางภาษา

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือ และเอกสารประกอบการจัดกิจกรรม
๒. สื่อและอุปกรณ์ประกอบการจัดกิจกรรม

การจัดกิจกรรม

๑. แต่งตั้งคณะกรรมการจัดค่ายรักการอ่านโดยการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร คณะครู ผู้ปกครอง นักเรียน และครูผู้รับผิดชอบงานห้องสมุดโรงเรียนหรือครูส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
๒. กำหนดเวลา สถานที่ เนื้อหาสาระ และคุณสมบัติของนักเรียนที่จะเข้าร่วมกิจกรรม
๓. ประชาสัมพันธ์และชี้แจงกติกาการเข้าร่วมกิจกรรมให้นักเรียน
๔. จัดเตรียมและซักซ้อมความพร้อมของฐานการเรียนรู้ในค่าย
๕. นักเรียนและครูร่วมกันดำเนินกิจกรรมค่ายตามกติกาที่กำหนด
๖. สรุปและประเมินผลการเข้าค่ายรักการอ่าน

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมของนักเรียนในการเข้าร่วมกิจกรรม
๒. สังเกตการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินกิจกรรมค่าย
๓. ประเมินความพึงพอใจของนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
๔. ตรวจสอบผลงานหรือทักษะการปฏิบัติงานของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. การคัดเลือกนักเรียนเข้าร่วมกิจกรรม ควรให้นักเรียนมีวัยใกล้เคียงกัน
๒. การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละฐานควรหลากหลายตอบสนองความต้องการของนักเรียน
๓. ครูและผู้ปกครองควรร่วมวางแผนและสะท้อนผลการดำเนินงานร่วมกัน

กิจกรรมที่ ๕ หนังสือทำมือ

เวลาตามที่โรงเรียนกำหนด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนผลิตหนังสือทำมือ
๒. เพื่อให้นักเรียนทำงานด้วยกระบวนการกลุ่ม

สื่อและอุปกรณ์

๑. กระดาษ สี ดินสอ
๒. วัสดุอื่น ๆ สำหรับการจัดทำหนังสือ

การจัดกิจกรรม

๑. ประชาสัมพันธ์เชิญชวนนักเรียนที่สนใจเข้าร่วมกิจกรรมการทำหนังสือทำมือ
๒. เชิญวิทยากรหรือผู้มีประสบการณ์มาฝึกอบรมพัฒนาความรู้ ความเข้าใจ ขั้นตอนวิธีการในการทำหนังสือ
๓. นักเรียนวางแผนและลงมือผลิตหนังสือทำมือ
๔. นักเรียนนำเสนอผลงานและแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างกัน

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน
๒. สังเกตพฤติกรรมการปฏิบัติงานของนักเรียนแต่ละกลุ่ม
๓. ตรวจสอบผลงานของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. หนังสือทำมืออาจทำเป็นกลุ่มหรือบุคคล
๒. ครูและนักเรียนควรกำหนดประเด็นสำหรับจัดทำหนังสือทำมือ

กิจกรรมเสนอแนะ “อ่าน เพียร เขียน สนุกทุกกิจกรรม”

กิจกรรมเสนอแนะ : พี่อ่านให้น้องฟัง

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนฝึกฟังและอ่านหนังสือด้วยกัน
๒. เพื่อช่วยสร้างความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อน พี่ น้อง ในโรงเรียน
๓. ฝึกทักษะการเลือกหนังสือและการอ่านออกเสียง

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือในห้องสมุดตามความสนใจของนักเรียน

การจัดกิจกรรม

๑. ให้นักเรียนจับคู่ตามความชอบใจหรือครูจัดให้ แล้วแต่ความเหมาะสม เช่น อาจจะเป็น ป.๖ คู่กับ ป.๑ หรือ ป.๒
๒. ให้นักเรียน (พี่) อ่านหนังสือให้น้อง (คู่) ฟัง เวลาเช้าหรือกลางวัน อย่างน้อยครั้งละ ๑๐-๑๕ นาที สัปดาห์ละอย่างน้อย ๓ วัน (หรือทุกวัน) ตลอดปีการศึกษา
๓. พี่อ่านออกเสียงให้น้องฟัง (ไม่ใช่เล่าเรื่อง)

การวัดและประเมินผล

- นักเรียน (น้อง) ประเมินนักเรียน (พี่) ชื่นชม/บอก/ว่าพี่อ่านให้ฟังรู้เรื่องไหม สนุกไหม อ่านทุกวันไหม
- นักเรียน (น้อง) คัดเลือกนักเรียน (พี่) ให้อ่านออกเสียงตามสายและให้ครู+นักเรียนเป็นกรรมการให้คะแนนตามการได้ยินจากเสียงตามสายเท่านั้น (ถ้าจะให้รางวัล ให้เป็นหนังสือและเกียรติบัตร)

ข้อเสนอแนะ

- ครูควรคัดเลือกและเสนอแนะหนังสือให้นักเรียน (พี่) เพื่อความเหมาะสมกับวัย
- ควรสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน (พี่/คือน้อง) หรือเรื่องการคัดเลือกหนังสือ ความสม่ำเสมอของการอ่าน

กิจกรรมเสนอแนะ : มาอ่านหนังสือพิมพ์กันเถอะ

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนเลือกอ่านข่าวหนังสือพิมพ์ได้เหมาะสม
- เพื่อให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญของข่าวที่ได้อ่าน

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือพิมพ์

การจัดกิจกรรม

- ครูนำเสนอข่าวเหตุการณ์ในหนังสือพิมพ์และวิธีการอ่านหนังสือพิมพ์
- อ่านและเล่าสรุปสาระสำคัญของข่าว
- เลือกข่าวที่ชอบนำมาเขียนสรุป
- ครูและนักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับการอ่านหนังสือพิมพ์เกี่ยวกับวิธีการค้นหาข่าวต่าง ๆ ในหนังสือพิมพ์

และการนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวัน

การวัดและประเมินผล

- ตรวจผลงาน
- แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

- ครูสามารถปรับกิจกรรมเป็น “มาอ่านนิตยสาร-วารสารกันเถอะ” หรือสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
- สามารถนำไปปรับกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระต่าง ๆ

กิจกรรมเสนอแนะ : เมนูเด็ด รักการอ่าน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

- เพื่อให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญได้
- เพื่อให้นักเรียนบอกประโยชน์ของหนังสือที่อ่านได้

สื่อและอุปกรณ์

- หนังสือ
- อินเทอร์เน็ต

การจัดกิจกรรม

๑. ครูเสนอหนังสือให้นักเรียนอ่านตามความสนใจ
๒. ครูแนะนำประโยชน์ของการเขียนบรรณนิทัศน์และยกตัวอย่างบรรณนิทัศน์
๓. นักเรียนลงมือปฏิบัติเขียนบรรณนิทัศน์หนังสือที่ตนเองอ่าน

การวัดและประเมินผล

ตรวจผลงาน

ข้อเสนอแนะ

ควรนำเสนอหนังสือที่เหมาะสมกับระดับของนักเรียน

กิจกรรมเสนอแนะ : ธรรมชาติาานุกรมไทย

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนตอบคำถามจากการอ่านได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือสารานุกรมไทยสำหรับเยาวชน
๒. ใบคำถาม
๓. ต้นไม้ปลอม (หรือสื่ออื่น ๆ ตามความเหมาะสม)
๔. อินเทอร์เน็ต

การจัดกิจกรรม

๑. ครูทบทวนความรู้เกี่ยวกับโครงการสารานุกรมไทย และกระตุ้นชักชวนให้นักเรียนสนใจอ่านสารานุกรมไทยฯ
๒. ครูกำหนดเล่มสารานุกรมไทยฯ ให้นักเรียนอ่านและสรุปเรื่องที่อ่าน
๓. นักเรียนค้นหาคำตอบจากสารานุกรมไทยฯ และตอบคำถามลงในใบงาน
๔. นักเรียนนำกระดาษคำตอบไปแขวนบนต้นไม้ความรู้
๕. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปประโยชน์จากการทำกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

ประเมินผลงานนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ครูควรแนะนำให้นักเรียนรู้จักและเข้าคั่นคว้าสารานุกรมไทยฯ จากเว็บไซต์ของโครงการสารานุกรมไทย

กิจกรรมเสนอแนะ : สนุกกับเพลง

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. ร้องเพลงลอยกระทงภาคภาษาอังกฤษได้
๒. คั่นคว้าและบอกข้อมูลวันลอยกระทงได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. แผ่นภูมิเพลง
๒. แผ่นซีดีพร้อมอุปกรณ์เปิด
๓. หนังสือประวัติวันลอยกระทง

การจัดกิจกรรม

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันจำลองประเพณีลอยกระทงและกิจกรรมที่นักเรียนเคยทำเกี่ยวกับประเพณี
๒. นักเรียนฟังเพลงลอยกระทงภาคภาษาอังกฤษ ชมวิดีโอทัศน์ และสนทนาร่วมกัน ดังต่อไปนี้
 - เนื้อเพลงมีความหมายเกี่ยวกับอะไร
 - มีคำศัพท์ภาษาอังกฤษเกี่ยวกับลอยกระทงคำใดบ้าง
 - นักเรียนร่วมกันร้องเพลงลอยกระทงพร้อมกัน
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันแปลคำศัพท์ ถอดความเนื้อเพลง
๔. ร้องเพลงลอยกระทงร่วมกัน
๕. นักเรียนอ่านหนังสือเกี่ยวกับประเพณีลอยกระทง
๖. สรุปและบันทึกเนื้อหาจากการอ่าน

การวัดและประเมินผล

๑. ประเมินการร้องเพลงภาคภาษาอังกฤษ
๒. ตรวจสอบที่สรุปความ

ข้อเสนอแนะ

๑. ครูเลือกเพลงอื่น ๆ ทั้งภาษาอังกฤษและภาษาไทยทำกิจกรรม
๒. ควรมีหนังสือที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหาเสริมทุกครั้งที่ทำกิจกรรม

เนื้อเพลงลอยกระทง

November full moon shine loy kratong loy kratong
And the water's high in local river and the klong
loy loy kratong loy loy kratong loy kratong is here
and everybody's full of cheers We're together at the Klong
each on with each krathong as we push away we pray we woul see a better day

กิจกรรมเสนอแนะ : เรื่องแต่งต่อ...ขอจบตามฝัน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนบอกองค์ประกอบของเรื่องเล่าได้
๒. แต่งเรื่องตามจินตนาการได้อย่างสร้างสรรค์

สื่อและอุปกรณ์

นิทาน ตำนาน หนังสือเรื่องเล่า เรื่องสั้น การ์ตูน ฯลฯ

การจัดกิจกรรม

๑. ครูเล่าเรื่องที่มีตอนจบแตกต่างกันไป
๒. ครูและนักเรียนช่วยกันบอกองค์ประกอบของเรื่อง ได้แก่ ตัวละคร เหตุการณ์ ฉาก ฯลฯ ของเรื่อง

๓. ครูนำเสนอให้นักเรียนว่า ถ้าเราต้องการเปลี่ยนตอนจบของเรื่องนั้น นักเรียนจะเปลี่ยนตอนจบให้เป็นอย่างไ

๔. นักเรียนแต่งนิทานต่อจนจบเรื่อง ตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

๕. นักเรียนนำเสนอผลงานพร้อมเหตุผลประกอบ

๖. ครูเสนอแนะเพิ่มเติมและเน้นการแต่งเรื่องตอนจบอย่างสร้างสรรค์

๗. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปถึงการแต่งเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์และรวมเป็นเล่ม

การวัดและประเมินผล

ประเมินผลงานเรื่องเล่าที่สร้างสรรค์

ข้อเสนอแนะ

๑. ครูทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้สามารถเลือกเรื่องเล่าในการจัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับกลุ่มสาระการเรียนรู้

๒. ควรให้อิสระนักเรียนแต่งตอนจบของเรื่องตามจินตนาการอย่างสร้างสรรค์

กิจกรรมเสนอแนะ : อ่านข่าวก้าวทันโลก

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนจำแนกกลุ่ม (ประเภท) ของข่าวได้

๒. เพื่อให้นักเรียนสนใจข่าวและแสวงหาความรู้จากข่าวได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. ภาพข่าวจากหนังสือพิมพ์

๒. ใบงานวิเคราะห์ข่าว

การจัดกิจกรรม

๑. ครูสนทนากับนักเรียนประเภทข่าวกับชีวิตประจำวัน พร้อมแจกภาพข่าวที่อยู่ในหนังสือพิมพ์ (ภาพที่ไม่มีตัวอักษร)

๒. แบ่งนักเรียนกลุ่มละ ๓ คน โดยให้อภิปรายเรื่องข่าวกับชีวิตประจำวัน

๓. นักเรียนนำเสนอและแสดงความคิดเห็น

๔. นักเรียนจับกลุ่ม ๓ คน และให้เลือกข่าวเพื่อนำไปวิเคราะห์

๕. ครูนำใบงานวิเคราะห์ข่าวให้ผู้เรียนแต่ละกลุ่ม

๖. นักเรียนร่วมกันอภิปรายข่าวที่แต่ละกลุ่มได้ร่วมกันวิเคราะห์

๗. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมวิเคราะห์ข่าวก้าวทันโลก

การวัดและประเมินผล

ประเมินความสามารถในการวิเคราะห์ข่าว

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจใช้บทความที่น่าสนใจจากสื่อความรู้อื่นแทนข่าวจากหนังสือพิมพ์ได้

ใบงานวิเคราะห์ข่าว

ข่าวเรื่อง.....

ใคร.....

.....

.....

.....

.....

.....

ที่ไหน.....

ทำอะไร.....

แหล่งที่มา.....

ทำอะไร.....

.....

.....

เมื่อไหร่.....

ประเภทของข่าว.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ : ยุวนักอ่าน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนวัยเดียวกันกระตุ้นการอ่านกับเพื่อน
๒. เพื่อให้นักเรียนอ่านอย่างมีความสุขตามความสนใจ

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือเหมาะสมกับวัย

การจัดกิจกรรม

๑. ครูคัดเลือกนักเรียน จำนวน ๕-๑๐ คน ที่มีคุณสมบัติ ดังนี้
 - ความสามารถด้านการอ่าน
 - เป็นที่รักของเพื่อน ๆ
 - มีจิตอาสา
๒. ประชุมตกลงหน้าที่ นอกเหนืองานในห้องสมุด
 - อ่านหนังสือ ๑ เล่ม
 - สรุปและทำบรรณนิทัศน์ว่าเหมาะกับใคร
 - ครูแนะนำนักเรียนในการเชิญชวนเพื่อนมาอ่านหนังสือ
 - ยุวบรรณารักษ์ ๑ คน ให้หาเพื่อนได้อย่างน้อย ๒ คน ต่อ ๑ ภาคเรียน
๓. ท้ายภาคเรียนให้เพื่อนที่อ่านเสนอหนังสือในห้องสมุดและนำผลงานจัดป้ายนิเทศ

คู่มือการดำเนินงานกิจกรรมโครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและการพัฒนาห้องสมุด ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑

๔. มอบใบประกาศเกียรติคุณยกย่องเชิดชูเกียรติ

การวัดและประเมินผล

๑. สัมภาษณ์เพิ่มเติมนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรม
๒. ตรวจสอบผลงานการเขียนบรรณนิทัศน์

ข้อเสนอแนะ

๑. ยูนิทอ่านสามารถเชิญชวนนักเรียนได้ตามความสมัครใจของตนเอง
๒. ครูร่วมเสนอแนะหนังสือได้ตามความเหมาะสม

กิจกรรมเสนอแนะ : ตลาดนัดหนังสือมือสอง

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนแนะนำหนังสือตามความสนใจได้
๒. เพื่อให้นักเรียนสรุปสาระสำคัญจากเรื่องที่อ่านได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือ
๒. สื่อนำเสนอ เช่น แผ่นพับ แผ่นภูมิ

การจัดกิจกรรม

๑. จัดเวลาให้นักเรียนทำตลาดนัดมือสองทุกสัปดาห์ครั้งละประมาณ ๔๐ นาที
๒. นักเรียนนำหนังสือของตนเองมาเสนอแนะนำผู้สนใจซึ่งเป็นนักเรียนชั้นต่าง ๆ
๓. นักเรียนยืมหนังสือที่ตนเองสนใจไปอ่านและเขียนสรุปสาระสำคัญ
๔. สัปดาห์ต่อไปนักเรียนเล่าเรื่องที่อ่านให้เพื่อนฟัง

การวัดและประเมินผล

๑. แบบสังเกตพฤติกรรมของนักเรียน ความสนใจในการปฏิบัติกิจกรรม
๒. แบบสอบถามความพึงพอใจต่อการเข้าร่วมกิจกรรมของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. ครูควรดูแลให้นักเรียนนำเสนอหนังสือที่มีประโยชน์และเหมาะสมกับวัย
๒. ครูทำกิจกรรมนี้หลังนักเรียนฝึกเขียนบรรณนิทัศน์แล้ว

กิจกรรมเสนอแนะ : เพราะรักจึงบอก

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลด้านสุขภาพได้
๒. เพื่อให้นักเรียนบอกวิธีป้องกันปัญหาสุขภาพได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือเกี่ยวกับอาหารและสุขภาพ
๒. หนังสือ แผ่นพับเกี่ยวกับร่างกายของมนุษย์

การจัดกิจกรรม

๑. ครูและนักเรียนร่วมกันสนทนาเกี่ยวกับอาหารที่ส่งผลต่อสุขภาพของคน
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่มกันค้นคว้าปัญหาสุขภาพที่เกิดจากภาวะโภชนาการจากรายชื่อหนังสือและแหล่งเรียนรู้
๓. นักเรียนบันทึกประโยชน์และโทษของอาหาร และวิธีการดูแลรักษาสุขภาพที่เกิดจากภาวะโภชนาการจากการค้นคว้า
๔. นักเรียนตัดกระดาษเป็นรูปหัวใจและเขียนสรุปสั้น ๆ ส่งให้เพื่อน ๑ คน

การวัดและประเมินผล

๑. ตรวจสอบที่สรุปการค้นคว้า
๒. สนทนาเพื่อประเมินความเข้าใจเนื้อหาที่ค้นคว้า

ข้อเสนอแนะ

ครูอาจเลือกเนื้อหาให้เหมาะสมกับวัยและความสนใจของนักเรียน เช่น บันเทิงและกีฬา การแต่งกาย การสมาคม สัตว์เลี้ยง ฯลฯ

กิจกรรมเสนอแนะ : **พี่น้องท่องอินเทอร์เน็ต**

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนค้นคว้าข้อมูลจากสื่อออนไลน์ได้
๒. เพื่อให้นักเรียนเขียนสาระสำคัญของเรื่องได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. ภาพข่าวหรือบทความ
๒. อินเทอร์เน็ต
๓. คอมพิวเตอร์

การจัดกิจกรรม

๑. ครูนำเสนอสนทนาการค้นคว้าข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต และวิเคราะห์ข้อมูลข่าว เรื่องราว เหตุการณ์
๒. ให้นักเรียนจับคู่พี่น้อง (เช่น ม. ๒ กับ ม.๑) และช่วยกันสืบค้นข้อมูล เรื่องที่ตนเองสนใจจากอินเทอร์เน็ต
๓. สรุปสาระสำคัญของเรื่องลงในใบงานที่ครูเตรียมให้
๔. พี่และน้องช่วยกันบันทึกข้อคิดที่ได้จากเรื่องที่สืบค้นพร้อมเขียนแหล่งข้อมูล
๕. นักเรียนนำเสนอผลงานพร้อมบอกข้อคิดที่ได้
๖. ให้รางวัลสำหรับผลงานดีเด่น โดยการให้คะแนนเรื่องที่นำเสนอที่น่าสนใจที่สุด

การวัดและประเมินผล

๑. ตรวจสอบผลงาน
๒. ประเมินผลงาน

ข้อเสนอแนะ

๑. ปรับเนื้อหาใบงานให้เหมาะสมกับผู้เรียน
๒. นำนักเรียนเข้าสู่โลกกว้างของสื่อเทคโนโลยีอื่น เช่น เฟสบุ๊ก ไลน์ อินสตาแกรม เป็นต้น

ใบงานพี่น้องท่องอินเทอร์เน็ต

ชื่อกิจกรรม.....

ชื่อพี่..... ชั้น.....

ชื่อน้อง..... ชั้น.....

สรุปสาระสำคัญของเรื่องราว.....

.....

.....

ข้อคิดเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน.....

.....

.....

กิจกรรมเสนอแนะ : ประเพณีไทยในบทกลอน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกชื่อประเพณีไทยในบทประพันธ์ได้
2. เพื่อให้นักเรียนอ่านบทประพันธ์เป็นทำนองเสนาะได้

สื่อและอุปกรณ์

1. ใบความรู้วรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน
2. อ่านวรรณคดีไทยเรื่องขุนช้างขุนแผน
3. วิดีทัศน์ประเพณีคือชีวิต

การจัดกิจกรรม

1. นักเรียนชมวีดิทัศน์ เรื่อง ประเพณีคือชีวิต ซึ่งให้เห็นความสำคัญของประเพณีที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิต
2. ครูนำบทกลอนเรื่องขุนช้างขุนแผนให้นักเรียนอ่าน (ดูรายละเอียดในใบกิจกรรม “ประเพณีไทยในบทกลอน”)

3. นักเรียนแต่ละกลุ่มร่วมกันวิเคราะห์ว่ากลอนแต่ละบทเป็นประเพณีไทยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร ร่วมกันเฉลยคำตอบของแต่ละบทกลอนและอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรมประเพณีไทยในบทกลอน

การวัดและประเมินผล

1. ประเมินความรู้ความเข้าใจคำประพันธ์จากวรรณคดีไทย
2. สามารถอธิบายประเพณีต่าง ๆ ในบทกลอนเรื่องขุนช้างขุนแผนได้
3. ประเมินความเข้าใจประเพณีเกี่ยวกับการเกิด การบวช การเทศน์มหาชาติ การแต่งงาน และประเพณี

การทำศพในแต่ละบทกลอน

ข้อเสนอแนะ

สามารถปรับเปลี่ยนวรรณคดีให้ผู้เรียนเรียนรู้ได้ เช่น พระราชนิพนธ์สิบสองเดือน สมุทรโฆษคำฉันท์ ดุชฎีสังเวยกล่อมช้างของเก่า โคลงทวาทศมาส โคลงกำสรวลศรีปราชญ์ พระมาลัยคำหลวง เป็นต้น

กิจกรรมเสนอแนะ : สมุนไพรใกล้บ้าน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนบอกชื่อสมุนไพรที่ใช้ในชีวิตประจำวันได้

สื่อและอุปกรณ์

1. หนังสือที่เกี่ยวกับสมุนไพร
2. ตัวอย่างสมุนไพรของจริง เช่น ว่านหางจระเข้ ขิง ดอกอัญชัน เป็นต้น

การจัดกิจกรรม

1. ครูและนักเรียนสนทนาเกี่ยวกับพืชสมุนไพร ๒-๓ ชนิด เกี่ยวกับชื่อ และประโยชน์สมุนไพร
 - พืชทั้งสามชนิดนี้นักเรียนรู้จักชื่อหรือไม่
 - นักเรียนทราบประโยชน์ของพืชสมุนไพรทั้งสามชนิดนี้หรือไม่
2. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ ๕ คน โดยมีสามหัวข้อให้นักเรียนเลือกที่จะศึกษาค้นคว้าจากห้องสมุด และแหล่งทรัพยากรสารสนเทศอื่น ได้แก่ สมุนไพรสำหรับรักษาโรค สมุนไพรสำหรับปรุงอาหาร และสมุนไพรกับความเชื่อของคนไทย
 - ๓. นักเรียนนำเสนอ และแสดงความคิดเห็น
 - ๔. อภิปรายความสำคัญและประโยชน์ของพืชสมุนไพรที่เกี่ยวข้องกับสมุนไพรสำหรับรักษาโรค สมุนไพรสำหรับปรุงอาหาร และสมุนไพรกับความเชื่อของคนไทย รวมทั้งความประทับใจในพืชสมุนไพร
 - ๕. นำเสนอประโยชน์ของพืชสมุนไพรที่กลุ่มสนใจในรูปแบบแผ่นป้ายความรู้ โดยระบุชื่อพันธุ์ชื่อวิทยาศาสตร์ ประโยชน์ และวิธีการนำมาใช้

การวัดและประเมินผล

นักเรียนบอกชื่อ และประโยชน์ของสมุนไพรที่นักเรียนค้นคว้า

ข้อเสนอแนะ

สามารถจำกัดขอบเขตของเรื่องสมุนไพรได้ เช่น สมุนไพรสำหรับรักษาโรค หรือสมุนไพรสำหรับทำเป็นอาหาร หรือสมุนไพรที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อของคนไทย อาจจะทำทั้งสามหัวข้อหรือเรื่องใดเรื่องหนึ่งก็ได้

กิจกรรมเสนอแนะ : รู้ตน รู้หน้าที่...คนดีของสังคม

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนบอกสิทธิและหน้าที่ของตนเองในฐานะพลเมืองไทย
2. เพื่อให้นักเรียนปฏิบัติตามระเบียบข้อตกลง

สื่อและอุปกรณ์

1. หนังสือพิมพ์
2. หนังสือ เอกสาร สื่อที่เกี่ยวข้องกับสิทธิ หน้าที่ ความเป็นพลเมืองไทย

การจัดกิจกรรม

1. นำข่าวจากหนังสือพิมพ์เรื่อง “ปลดล็อกคนไทยไร้สัญชาติ ๔ แสนคน” “สิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานทำงานได้ทุกอาชีพ” และ “สนทนาเรื่องสิทธิมนุษยชน การรักษาสีทธิประโยชน์ของตนเอง”

๒. อภิปรายจากการให้นักเรียนสำรวจตนเองทีละคน ในด้าน “รู้ตน รู้หน้าที่ เป็นคนดีของสังคม” ทีละคน
๓. ครูและนักเรียนร่วมกันสรุปผลจากการสำรวจ
๔. นักเรียนจับกลุ่ม ๒ คน และทำรายงาน โดยเลือกหัวข้อ “รู้ตน รู้หน้าที่ เป็นคนดีของสังคม”
๕. นำเสนอรายงานที่แต่ละกลุ่มได้ศึกษาค้นคว้า
๖. สรุปผลการนำเสนอหัวข้อ “รู้ตน รู้หน้าที่ เป็นคนดีของสังคม”
๗. นักเรียนอภิปรายหัวข้อ “รู้ตน รู้หน้าที่ เป็นคนดีของสังคม” ปฏิบัติตนเป็นพลเมืองดีของสังคม

การวัดและประเมินผล

ตรวจรายงานของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

สามารถจำกัดขอบเขตเนื้อหาความเป็นพลเมืองที่ดีของสังคม เช่น หน้าที่ เป็นคนดีของโรงเรียนในชุมชน

กิจกรรมเสนอแนะ : รายงานเล่มนี้ฉันมาจากไหน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้นักเรียนเขียนบรรณานุกรมรูปแบบต่าง ๆ ได้
๒. เพื่อให้นักเรียนอ้างอิงแหล่งข้อมูลในงานเขียนได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. เว็บไซต์การเขียนบรรณานุกรม
๒. หนังสือฝึกการเขียนบรรณานุกรม

การจัดกิจกรรม

๑. ครูสนทนากับนักเรียนรู้จักการเขียนบรรณานุกรมหรือการเขียนอ้างอิง และความสำคัญของการเขียนบรรณานุกรม
๒. ครูสาธิตการใช้งานเว็บไซต์ www.citationmachine.net การเขียนบรรณานุกรมตามรูปแบบของ APA Style โดยสาธิตทั้ง ๓ รูปแบบ
๓. ครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนบรรณานุกรมตามรูปแบบของ APA Style จำนวนหนังสือ ๓ เล่ม โดยให้นำหนังสือมาจากห้องสมุดมาใช้ในการเขียนบรรณานุกรม
๔. ครูมอบหมายให้นักเรียนเขียนบรรณานุกรม ตามรูปแบบของ APA Style จำนวนบทความในวารสาร ๓ ชื่อเรื่อง โดยให้นำหนังสือมาจากห้องสมุดมาใช้ในการเขียนบรรณานุกรม
๕. ครูมอบหมายภาระงานให้นักเรียนเขียนบรรณานุกรมตามรูปแบบของ APA Style เว็บไซต์ จำนวน ๓ เว็บไซต์ โดยการเขียนบรรณานุกรมทั้ง ๓ ประเภท จะต้องใช้เว็บไซต์ www.citationmachine.net ในการจัดทำบรรณานุกรม ตามรูปแบบของ APA Style
๖. ครูสนทนากับนักเรียนถึงประสบการณ์ที่ได้รับจากการเขียนบรรณานุกรม
 - นักเรียนมีความรู้สึกละเอียดในการใช้งานเว็บไซต์ www.citationmachine.net
 - นักเรียนคิดว่าสามารถนำเว็บไซต์ www.citationmachine.net มาใช้ในการเขียนบรรณานุกรม รายงาน โครงการได้หรือไม่ อย่างไร

๗. นักเรียนทดลองจัดทำบรรณานุกรมจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

- หนังสือ ๓ เล่ม
- บทความในวารสาร ๓ ชื่อเรื่อง
- เว็บไซต์ ๓ เว็บไซต์

การวัดและประเมินผล

ตรวจแบบการเขียนบรรณานุกรม

ข้อเสนอแนะ

๑. การเขียนบรรณานุกรมตามรูปแบบ ของ APA Style มีการจัดทำบรรณานุกรมหลากหลายประเภท เช่น การเขียนอ้างอิงหนังสือ วารสาร เว็บไซต์ และสิ่งพิมพ์อื่น ๆ
๒. เหมาะกับนักเรียนไม่เกินจำนวนห้องคอมพิวเตอร์ของโรงเรียนที่รองรับ
๓. กิจกรรมนี้อาจบูรณาการกับการทำรายงาน การเขียนเล่มรายงานโครงงาน และรายวิชาการค้นคว้าอิสระ (IS)
๔. กิจกรรมนี้อาจให้ผู้เรียนเขียนอ้างอิงจากหนังสือพิมพ์ แมกกาซีน สื่อโซเชียล เป็นต้น

กิจกรรมเสนอแนะ : ตามรอยเจ้าฟ้านักอ่าน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้ นักเรียนเล่าเรื่องราวจากหนังสือพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เกี่ยวกับการเสด็จไปยังสถานที่ต่าง ๆ ได้
๒. เพื่อให้ นักเรียนเขียนสรุปจากเรื่องที่อ่านได้

สื่อและอุปกรณ์

๑. หนังสือพระราชนิพนธ์สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เกี่ยวกับการเสด็จไปยังสถานที่ต่าง ๆ
๒. วิดีทัศน์เกี่ยวกับสถานที่/เรื่องราวในหนังสือพระราชนิพนธ์

การจัดกิจกรรม

๑. ครูแนะนำหนังสือพระราชนิพนธ์ของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดา ฯ สยามบรมราชกุมารี ที่เสด็จไปยังสถานที่ต่าง ๆ และนำเสนอเกี่ยวกับหนังสือพระราชนิพนธ์
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่มศึกษาหนังสือพระราชนิพนธ์
๓. นักเรียนเขียนสรุปเรื่องและบันทึกข้อคิดจากหนังสือที่อ่าน

การวัดและประเมินผล

๑. การนำเสนอผลงาน
๒. การตรวจผลงานนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

ครูควรเสนอแนะหนังสือพระราชนิพนธ์อื่น ๆ ให้ นักเรียนอ่านตามความสนใจ

กิจกรรมเสนอแนะ : เรื่องเล่าบ้านเรา

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

1. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้ประวัติความเป็นมา และเรื่องราวชุมชน
2. เพื่อให้นักเรียนอ่าน สรุป และเขียนเรื่องได้
3. เพื่อให้นักเรียนเรียนรู้การทำหนังสือเล่มเล็ก

สื่อและอุปกรณ์

1. ภูมิปัญญาท้องถิ่น
2. ตัวอย่างหนังสือเล่มเล็ก
3. หนังสือ/เอกสาร ข้อมูลของชุมชน

การจัดกิจกรรม

1. นำเสนอรูปภาพประวัติศาสตร์และวัฒนธรรมของไทย ได้แก่ ภาพการเลิกทาส ภาพการเห่เรือ ภาพบุญสารทเดือนสิบ
2. สนทนากับนักเรียนถึงความรู้สึก และความภาคภูมิใจในชุมชน
3. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ 3 คน สืบหาข้อมูลประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรมในชุมชนของนักเรียน จากภูมิปัญญาท้องถิ่นหรือผู้รู้ จากนั้นนำเสนอหน้าห้อง เพื่อน ๆ ช่วยกันแสดงความคิดเห็น
4. อภิปรายประวัติความเป็นมา เรื่องราว วัฒนธรรมในชุมชนของนักเรียนในแต่ละกลุ่มที่ไปศึกษาค้นคว้ามา
5. นำข้อมูลประวัติความเป็นมา เรื่องราว วัฒนธรรมในชุมชนของนักเรียน นำมาแต่งเป็นร้อยกรอง หรือร้อยแก้ว และจัดทำเป็นหนังสือเล่มเล็ก
6. เมื่อทำหนังสือเล่มเล็กครบทุกกลุ่มแล้วให้แต่ละกลุ่มนำเสนองาน

การวัดและประเมินผล

ตรวจผลงานของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

สามารถปรับเปลี่ยนเนื้อหาให้เหมาะสมได้ตามแต่ละท้องถิ่น

กิจกรรมเสนอแนะ : Rally สองภาษา

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนสนทนาเป็นภาษาอังกฤษอย่างน้อย 1 บทสนทนา

สื่อและอุปกรณ์

1. วีดิทัศน์เพลง Down and Up
2. เอกสารบทสนทนา

การจัดกิจกรรม

๑. ครูนำเสนอเพลง Down and Up พร้อมแสดงท่าทางประกอบ (ครูสามารถคิดท่าทางประกอบเองได้)
๒. นักเรียนแบ่งกลุ่มละ ๒ คน ให้นักเรียนฝึกสนทนาภาษาอังกฤษที่นักเรียนเคยพูด เคยรู้จัก ๒-๔ ประโยค พร้อมแปลเป็นภาษาไทย
๓. นักเรียน ๒ คน สนทนาหน้าชั้นเรียน
๔. ครูอภิปรายความสำคัญของทักษะการสื่อสารภาษาอังกฤษและบทสนทนาเบื้องต้น
๕. นักเรียนจับกลุ่ม ๖ คน ปล่อยฐาน Walk Rally บทสนทนา ๔ ฐาน ได้แก่ บทสนทนาไปเที่ยวทะเล บทสนทนาที่กีฬาที่ชอบ บทสนทนาชวนไปกินข้าว บทสนทนาการถ่ายรูป
๖. นักเรียนสนทนาสื่อสารระหว่างกัน โดยมีกติกาว่าในทุกฐาน คู่สนทนาจะต้องไม่ซ้ำคนเดิมและในระหว่างเดินไปตามฐานต่าง ๆ ให้ร้องเพลง Down and Up พร้อมแสดงท่าทางประกอบตลอดทาง จนกว่าจะถึงฐานสนทนา
๗. นักเรียนอภิปรายเกี่ยวกับกิจกรรม Rally สองภาษา
 - ความประทับใจ
 - บทสนทนาที่นักเรียนจำได้ คำศัพท์ใหม่ที่ผู้เรียนได้จากกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

ทดสอบการพูดบทสนทนาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะ

๑. บทสนทนาให้ระดับความยากอยู่ในช่วงระดับมัธยมศึกษาตอนต้น
๒. จัดฐานสนทนาที่น่าสนใจตามสถานการณ์ของบทสนทนา

เพลง Down and Up

Down and up, and we walk walk walk.

We walk to the left, and we walk to the right.

We turn one around, and we walk walk walk.

ไปเที่ยวทะเล

A: *Let's go to the sea.*

ไปทะเลกันเถอะ

B: *I'd love to.*

ได้สิ

A: *What will you do this holiday?*

วันหยุดนี้คุณจะทำอะไร

B: *Where do you like to go?*

คุณชอบไปเที่ยวที่ไหนเหรอ

A: *Which one are you thinking about?*

เธออยากไปที่ไหนล่ะ

B: *I wanted to go to Bangsan.*

ฉันอยากไปบางแสน

กีฬาที่ชอบ

A: What's your favorite sport?

กีฬา ที่ชื่นชอบ ของคุณ คือ อะไร

B: My favorite sport is football.

กีฬา ที่ชื่นชอบ ของฉัน คือ ฟุตบอล

B: What sport do you like?

คุณ ชอบ กีฬา อะไร

A: I like golf.

ฉัน ชอบ กอล์ฟ

ชวนไปกินข้าว

A: Can you dinner with me tonight?

คืนนี้ไปทานอาหารเย็นด้วยกันไหมครับ

B: Yes, I'd love to come.

ค่ะ ฉันยินดีจะไปค่ะ

A: Can you have lunch with me tomorrow?

พรุ่งนี้ไปทานข้าวกลางวันกับผมได้ไหม

B: I'm sorry I can't.

ฉันขอโทษ ฉันคงไปไม่ได้ค่ะ

A: Would you like to go to dinner tonight?

คืนนี้คุณอยากไปทานมื้อค่ำหรือเปล่าครับ

B: Yes, I'd love to. Where should we go?

ได้สิคะ เราจะไปที่ไหนกันดีค่ะ

A: I will take you to your favorite restaurant.

ผมจะพาคุณไปร้านอาหารที่คุณโปรดครับ

ถ่ายรูป

A: Excuse me, sir, will you take a picture of us?

ขอโทษครับ, คุณ, คุณจะ ถ่ายรูปให้เราได้ไหม?

B: Sure. This is a really nice camera.

แน่นอน. กล้องถ่ายรูปนี้ดีจริง ๆ .

A: Thanks, my parents gave it to me.

ขอบคุณ, พ่อแม่ของฉัน ให้มา.

B: How do you use it?

คุณใช้มันอย่างไร?

A: You press this button here.

คุณ กดปุ่มนี้ ตรงนี้.

B: Come a little closer. Wait, that's too close. Move a little to the left. Move back a little farther.

OK, stay right there.

เข้ามาใกล้อีกหน่อย. เดี่ยว, นั่นใกล้เกิน. มาทางซ้ายอีกนิดนึง. ถอยหลังไปอีกหน่อย. โอเค, อยู่ตรงนั้น.

A: Do you mean here?

คุณหมายถึงตรงนี้ใช่ไหม?

B: Yes, that's good. Oh, I can't get it to work.

ใช่, นั่นแหละดี. โอ, ฉันไม่สามารถทำให้มันทำงานได้.

A: You need to hold down the button for about 3 seconds.

คุณต้องกดปุ่มค้างไว้ประมาณ ๓ วินาที.

B: OK I got it, are you ready?

โอเค ฉันทำได้แล้ว, คุณ พร้อมหรือยัง?

A: Yes.

พร้อมแล้ว.

B: Smile.

ยิ้ม.

กิจกรรมเสนอแนะ : อ่านดั่งดั่ง ฟังเพลินเพลิน

เวลาตามความเหมาะสม

วัตถุประสงค์

เพื่อให้นักเรียนออกเสียงคำได้ชัดเจน

สื่อและอุปกรณ์

หนังสือ แผ่นอ่าน

การจัดกิจกรรม

๑. ครูเจ้าของโครงการหรือครูประจำชั้น เตรียมแผ่นอ่าน ข้อความ บทกวี ทั้งนี้ให้เหมาะกับวัยของนักเรียน
๒. แจ้งครูทุกชั้นเรียน ทุกห้องเรียน กิจกรรมที่จะจัดหลังชั่วโมงสุดท้ายของวัน ๆ ละ ๕ - ๑๐ นาที
๓. นักเรียนอ่านออกเสียงหนังสือหรือแผ่นอ่านพร้อมกันทุกห้องทุกชั้นเรียน

การวัดและประเมินผล

๑. สังเกตพฤติกรรมการอ่านออกเสียงของนักเรียน
๒. ติดตามพฤติกรรมการอ่าน การยืมสัทธิหนังสือ

ข้อเสนอแนะ

๑. ควรเตรียมบทอ่านให้หลากหลาย
๒. ครูทุกคนควรรับทราบกิจกรรมและช่วยดูแลจัดกิจกรรมอย่างสม่ำเสมอ
๓. กระตุ้นให้นักเรียนเข้าห้องสมุดเพื่อหาหนังสือที่ชอบเพื่อเตรียมอ่านในชั่วโมงสุดท้ายของวัน

๓

แบบบันทึกการอ่าน

การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านเพื่อให้นักเรียนรักการอ่านหนังสือแล้ว ควรต้องให้มีการบันทึกการอ่าน เพื่อให้ผู้อ่านได้รู้จักสรุปความรู้ ความคิด และการจัดระเบียบข้อมูลที่ได้จากการอ่านอย่างมีระบบ การบันทึกการอ่านจึงเป็นทักษะที่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการเรียนรู้

การบันทึกจากการอ่านที่ดี นักเรียนจำเป็นต้องมีความสามารถ ดังนี้

๑. จับใจความสำคัญของเรื่องได้
๒. ทราบว่าข้อมูลใดเกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา
๓. มีวิธีการบันทึกที่เป็นระบบ
๔. สามารถเชื่อมโยงหัวข้อสำคัญต่าง ๆ เข้าด้วยกัน นำข้อมูลเหล่านั้นไปเขียนเป็นแผนภูมิ (diagrams) concept maps หรือ mind maps ให้เข้าใจได้ง่าย
๕. เขียนบันทึกด้วยถ้อยคำของตนเอง
๖. บันทึกแหล่งที่มาของข้อมูลนั้น ๆ ได้อย่างชัดเจน

แบบบันทึกการอ่านมีหลากหลายแบบ ดังนั้น เพื่อให้มีการบันทึกการอ่านที่เหมาะสมกับวัย และแต่ละระดับชั้นการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแบบบันทึกการอ่าน เพื่อเป็นแนวทางสำหรับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านให้เกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาการอ่านและการเขียนต่อไป

แบบบันทึกการอ่านระดับปฐมวัย

ปก (ปรับให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ A4 พับครึ่ง)

บันทึกการอ่านระดับปฐมวัย

โรงเรียน.....

ชื่อ.....ชั้นอนุบาลปีที่.....

ชื่อเล่น.....

ครูประจำชั้น/ครูผู้ดูแล.....

หัวข้อการบันทึกการอ่าน

บันทึกการอ่านระดับปฐมวัย

ชื่อเรื่อง.....

ผู้แต่ง.....

ผู้วาดภาพประกอบ.....

ผู้อ่าน (.....) ครูอ่านให้ฟัง (.....) นักเรียนอ่านเอง (.....) อื่น ๆ

เวลาที่ใช้อ่าน.....นาที

(พื้นที่สำหรับให้เด็กเขียน/วาดรูป)

บันทึกการอ่านระดับปฐมวัย

สรุปเรื่อง (ครูสังเกต ชักถาม พูดคุยกับเด็ก)

ข้อสังเกตของครู

(.....) จดจำเรื่องราวได้

(.....) ถ่ายทอดเรื่องราว เล่า วาด ฯลฯ

(.....) มีความกระตือรือร้นในการอ่าน/ฟัง

(.....) สนใจชักถาม

อารมณ์ของเด็กขณะอ่าน/ฟัง (กากบาทที่รูปภาพเพียงภาพเดียว)

(.....) อื่น ๆ

(ลงชื่อ).....ครูผู้ตรวจ
วัน/เดือน/ปี.....

แบบบันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

ปก (ปรับให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ A4 พับครึ่ง)

บันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

โรงเรียน.....

ชื่อ.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ครูประจำชั้น/ครูผู้ดูแล.....

หัวข้อการบันทึกการอ่าน

บันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

ชื่อเรื่อง.....

ผู้แต่ง.....

ผู้วาดภาพประกอบ.....

จำนวนหน้าของหนังสือ..... เวลาที่ใช้อ่าน..... นาที

วัน/เดือน/ปี ที่อ่านหนังสือ.....

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

.....

.....

.....

ข้อคิด/ความประทับใจ/ประโยชน์ ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน

.....

.....

.....

ข้อสังเกตของคุณ

(....) นักเรียนสนใจอ่าน

(....) สรุปได้ถูกต้อง

(....) นักเรียนสนใจซักถามเรื่องที่อ่าน

(....) อื่น ๆ

(ลงชื่อ).....ครูผู้ตรวจ

วัน/เดือน/ปี.....

แบบบันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

ปก (ปรับให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ A4 พับครึ่ง)

บันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

โรงเรียน.....

ชื่อ.....

ชั้นประถมศึกษาปีที่.....

ครูประจำชั้น/ครูผู้ดูแล.....

หัวข้อการบันทึกการอ่าน

บันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

ชื่อเรื่อง.....

ผู้แต่ง.....

ผู้วาดภาพประกอบ.....

จำนวนหน้าของหนังสือ..... เวลาที่ใช้อ่าน..... นาที

วัน/เดือน/ปี ที่อ่านหนังสือ.....

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

.....

.....

ข้อคิด/ความประทับใจ/ประโยชน์ ที่ได้รับจากเรื่องที่อ่าน

.....

.....

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องใด

.....

.....

ข้อสังเกตของครู

(.....) นักเรียนสนใจอ่าน

(.....) สรุปได้ถูกต้อง

(.....) นักเรียนสนใจซักถามเรื่องที่อ่าน

(.....) สามารถระบุเรื่องที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

(.....) อื่น ๆ

(ลงชื่อ).....ครูผู้ตรวจ

วัน/เดือน/ปี.....

แบบบันทึกการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๒

ปก (ปรับให้เหมาะสมกับหน้ากระดาษ A4 พับครึ่ง)

บันทึกการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษา

โรงเรียน.....

ชื่อ.....

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่.....

ครูประจำชั้น/ครูผู้ดูแล.....

หัวข้อการบันทึกการอ่าน

บันทึกการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษา

ชื่อเรื่อง.....

ผู้แต่ง.....

ผู้วาดภาพประกอบ.....

จำนวนหน้าของหนังสือ..... เวลาที่ใช้อ่าน..... นาที

วัน/เดือน/ปี ที่อ่านหนังสือ.....

สรุปใจความสำคัญของเรื่อง

.....

.....

แสดงความคิดเห็นที่มีต่อพฤติกรรม ความคิดของตัวละคร/เหตุการณ์/เรื่องราว

จากเรื่องที่อ่าน อย่างมีเหตุผล

.....

.....

สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันในเรื่องใด

.....

.....

ข้อสังเกตของครู

(.....) นักเรียนสนใจอ่าน

(.....) สรุปได้ถูกต้อง

(.....) นักเรียนสนใจซักถามเรื่องที่อ่าน

(.....) สามารถระบุเรื่องที่จะนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

(.....) อื่น ๆ

(ลงชื่อ).....ครูผู้ตรวจ

วัน/เดือน/ปี.....

แบบสรุปสถิติการอ่านหนังสือของนักเรียน

แบบสรุปจำนวนหนังสือที่นักเรียนอ่าน ปีการศึกษา.....
 โรงเรียน..... ชั้น
 เดือน..... พ.ศ.

ที่	ชื่อ-สกุล นักเรียน	จำนวน หนังสือที่อ่าน (เล่ม)	เวลาที่อ่าน หนังสือ (นาที)	หมายเหตุ
รวม				

ตารางสรุปสถิติการอ่านหนังสือของนักเรียน ชั้น.....
โรงเรียน.....ปีการศึกษา.....

ที่	ชื่อ-สกุล นักเรียน	รายการ	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	รวม	เฉลี่ย
๑	เด็กชาย.....	จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๒	เด็กหญิง.....	จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๓		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๔		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๕		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๖		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๗		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๘		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
๙		จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													
	รวม	จำนวนหนังสือ (เล่ม)													
		เวลาที่อ่าน (นาที)													

๔

การคัดเลือกสื่อส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

หนังสือเป็นเครื่องมือในการส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ ช่วยปลูกฝังนิสัยรักการอ่าน ทำให้เกิดการใฝ่รู้ใฝ่เรียนและเป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ ๒๑ เพื่อสร้างสังคมให้เข้มแข็งอย่างมีคุณภาพและคุณธรรมควบคู่กัน และให้ความสำคัญการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยโดยส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต และสร้างความรู้และทักษะใหม่ที่สามารถประกอบอาชีพได้อย่างหลากหลายรองรับการเปลี่ยนแปลงในอนาคต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว จึงได้ส่งเสริมสนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และยกระดับความสามารถในการอ่าน รวมทั้งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ทั้งในและนอกโรงเรียน ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินงานสู่การปฏิบัติให้เกิดความชัดเจนและความสำเร็จอย่างเป็นรูปธรรม ควรส่งเสริมให้ห้องสมุดมีหนังสือที่มีสารประโยชน์ มีปริมาณเพียงพอ และเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียน และส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้จัดทำแนวปฏิบัติในการจัดหาหนังสือเข้าห้องสมุด เพื่อใช้ประกอบการคัดเลือกซื้อหนังสือ และใช้หนังสือที่มีในห้องสมุดให้เกิดประโยชน์สูงสุด

วัตถุประสงค์

๑. เพื่อให้โรงเรียนมีแนวทางในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดเป็นไปในทิศทางที่เหมาะสม
๒. เพื่อให้ห้องสมุดมีหนังสือที่มีสารประโยชน์และเหมาะสมตรงกับความต้องการของผู้เรียน
๓. เพื่อส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้ให้มากยิ่งขึ้น
๔. เพื่อส่งเสริมให้โรงเรียนจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

เกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกหนังสือ

การพิจารณาหนังสือสำหรับห้องสมุด

๑. เนื้อหาสาระ หนังสือที่คัดเลือกไว้ในห้องสมุดให้พิจารณาในประเด็นหลักดังนี้ หากเป็นประเภท *อ้างอิงหรือสารคดี* จำเป็นต้องคำนึงถึงสาระที่ถูกต้องตามหลักวิชาการ สอดคล้องกับการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๑ ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ มีความเป็นปัจจุบันทันสมัย ทันเหตุการณ์ หากเป็น *ประเภทบันเทิงคดีหรือส่งเสริมการอ่าน* ควรมีเนื้อหาสาระที่สร้างสรรค์ส่งเสริมจินตนาการและศีลธรรมอันดีงาม ส่งเสริมการเป็นพลเมืองที่ดี เนื้อหาไม่เป็นพิษเป็นภัยต่อการอ่าน เหมาะสมกับวัย สนุกสนานกระตุ้นความสนใจ จูงใจผู้อ่านให้เกิดความเพลิดเพลิน ก่อให้เกิดนิสัยรักการอ่านและสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในวิถีชีวิตได้

๒. ความถูกต้องของข้อมูล มีความจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับหนังสือประเภทอ้างอิง สารคดี และหนังสือวิชาการอื่น ๆ ตลอดจนหนังสืออ่านเพิ่มเติมตามกลุ่มประสบการณ์ต่าง ๆ ให้พิจารณาในเรื่องของความเที่ยงตรง เชื่อถือได้ของแหล่งที่มา แหล่งค้นคว้า บรรณานุกรมถูกต้องชัดเจน ทันเหตุการณ์ และได้รับลิขสิทธิ์ถูกต้องตามกฎหมาย

๓. ภาพประกอบของหนังสือ ควรพิจารณาให้มีความถูกต้องและเหมาะสมกับประเภทของหนังสือ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ชัดเจน เหมาะสมกับวัย มีสีสันสวยงาม รวมทั้งมีสัดส่วนเหมาะสมกับหน้ากระดาษ

๔. การใช้ถ้อยคำสำนวนภาษา ใช้ถ้อยคำภาษาถูกต้อง สื่อความหมายได้ชัดเจน อ่านเข้าใจง่าย เหมาะสมกับประเภทและเนื้อหาของหนังสือ รวมทั้งวัยของผู้อ่าน กรณีหนังสือทางวิชาการ คำที่มาจาก ภาษาต่างประเทศ ถ้ามีการบัญญัติศัพท์ภาษาไทยแล้ว ควรใช้ภาษาไทย

๕. ความถูกต้องตามอักขรวิธี ภาษาที่ใช้ในหนังสือประเภทต่าง ๆ ต้องคำนึงถึงความถูกต้องตาม อักขรวิธี เช่น การใช้ตัวสะกด การันต์ คำควบกล้ำ เป็นต้น รวมทั้งการใช้คำชนิดต่าง ๆ เช่น คำนาม อักขรย่อ เป็นต้น ใช้ภาษาพูด ภาษาเขียนได้ถูกต้องตามสถานการณ์ของเรื่องนั้น ๆ และเหมาะกับวัยของผู้อ่าน

๖. ราคาหนังสือ การพิจารณาราคาหนังสือต้องคำนึงถึงความเหมาะสมด้านปริมาณและคุณภาพของ หนังสือ โดยพิจารณาจากชนิดของกระดาษ ขนาด จำนวนหน้า รูปแบบ และเทคนิคการผลิตภาพ ความยากง่าย ในการเก็บข้อมูลและเนื้อหา

๗. ส่วนลดของราคาหนังสือ หนังสือที่จัดซื้อส่วนใหญ่จะได้รับส่วนลด ควรนำส่วนลดดังกล่าวมา จัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้มีปริมาณเพิ่มขึ้น แต่ถ้าหนังสือเล่มใดมีส่วนลดมากเป็นพิเศษควรพิจารณาให้ รอบคอบเพราะอาจจะทำให้ได้หนังสือที่ไม่มีคุณภาพ

๘. องค์ประกอบอื่น ๆ นอกจากการพิจารณาดังกล่าวมาแล้ว อาจมีองค์ประกอบอื่น ๆ ที่ควรพิจารณา เช่น ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ เลขมาตรฐานสากลประจำหนังสือ จำนวนครั้งที่พิมพ์ ปีที่พิมพ์ มีส่วนประกอบของหนังสือครบถ้วน เป็นหนังสือที่ชนะการประกวดจากหน่วยงาน สถาบัน องค์กรต่าง ๆ หรือ ข้อมูลอื่น ๆ ที่โรงเรียนพิจารณาตามความต้องการและความเหมาะสม

การพิจารณาหนังสือส่งเสริมการอ่านตามระดับชั้น

ห้องสมุดได้จัดหนังสือที่ดีมีคุณค่าไว้ในห้องสมุด เมื่อจะนำไปส่งเสริมการอ่านให้นักเรียนในแต่ละ ระดับชั้น ควรมีการคัดกรองประเภทและเนื้อหาของหนังสือให้เหมาะสมกับนักเรียนในแต่ละระดับชั้น ดังนี้

ระดับปฐมวัย (อายุ ๓ - ๖ ขวบ)

เนื้อหา

เรื่องไม่ยากเกินไป ไม่ซับซ้อน เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมรอบตัว ต้นไม้ ดอกไม้ สัตว์เลี้ยงในบ้าน สัตว์ในสวนสัตว์ ท้องฟ้า พระอาทิตย์ พระจันทร์ ดวงดาว รูปทรง ขนาด น้ำหนัก สิ่งของ เครื่องใช้ เสียงต่าง ๆ และเรื่องเกี่ยวกับสัตว์พูดได้

ภาษา

ใช้ภาษาง่าย ๆ อ่านแล้วเข้าใจความหมาย ไม่ต้องแปล เขียนถูกต้องตามหลักภาษาและ อักขรวิธี ใช้คำซ้ำ ๆ สั้น ๆ ใช้คำคล้องจอง คำกลอน เป็นเรื่องหรือนิทานสั้น ๆ

ภาพประกอบ/รูปเล่ม

เป็นหนังสือภาพ ภาพชัดเจน เรียบง่าย ไม่ใช้สีสะท้อนแสง มีช่องว่างพักสายตา ตัวหนังสือน้อย ภาพมาก จำนวนหน้าไม่มาก

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

เนื้อหา

เรื่องเกี่ยวกับดอกไม้ ต้นไม้ เรื่องลึกลับ นางฟ้า เทวดา สัตว์ การ์ตูน เรื่องเกี่ยวกับชีวิตประจำวัน เรื่องตลกขบขัน การผจญภัย มีความสนุกสนานเพลิดเพลิน ชวนติดตาม ส่งเสริมและสร้างจินตนาการ

เป็นตัวอย่งที่ดีในการดำเนินชีวิต ส่งเสริมคุณธรรมและศีลธรรมอันดี ไม่เป็นเรื่องที่โหดร้าย รุนแรง ไม่สร้างค่านิยมในทางที่ผิด ไม่นำเสนอเนื้อหาในทางลบ

มีเนื้อหาช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ สามารถดำรงชีวิต อยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาษา

สละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครนั้น ๆ เหมาะสมกับวัย และสื่อความหมายได้ เข้าใจโดยทั่วกัน ใช้ประโยคที่ไม่ซับซ้อน เข้าใจง่าย ถูกต้องตามหลักภาษาและอักขรวิธี ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ถ้าเป็นร้อยกรองและบทกวีต่าง ๆ มีการเลือกสรรภาษาได้อย่างงดงาม มีอรรถรสดทางวรรณศิลป์ และให้ความ สนุกเพลิดเพลิน

ภาพประกอบ/รูปเล่ม

ภาพประกอบกับเนื้อหามีความสำคัญเท่าเทียมกัน มีสีสันสดใส สวยงาม เหมาะสมและ สอดคล้องกับเนื้อเรื่อง สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม

ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

เนื้อหา

เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ การผจญภัย การต่อสู้ เรื่องที่มีจินตนาการกว้างไกล เทวดา นางฟ้า เรื่องตื่นเต้น ลึกลับพิศวง ความกล้าหาญ ความมีน้ำใจนักกีฬา การกีฬา ชีวิตประวัติ ศาสนาง่าย ๆ วรรณคดี นิทาน เรื่องตลก การ์ตูนขำขัน

เป็นตัวอย่งที่ดีในการดำเนินชีวิต และสร้างค่านิยมด้านคุณธรรมจริยธรรม ไม่เป็นเรื่องที่ โหดร้ายรุนแรง ไม่สร้างค่านิยมในทางที่ผิด ไม่นำเสนอเนื้อหาในทางลบ หรือล่อแหลมต่อศีลธรรม

มีเนื้อหาช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนาความคิด สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ สามารถดำรงอยู่ใน สังคมได้อย่างมีความสุข

ภาษา

ใช้ประโยคที่ยาวขึ้นและมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตาม วัตถุประสงค์ของผู้เขียน สละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครนั้น ๆ เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัย และสื่อ ความหมายได้เข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้องตามหลักภาษาและอักขรวิธี ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ถ้าเป็นร้อยกรองและ บทกวีต่าง ๆ มีการเลือกสรรภาษาได้อย่างงดงาม มีอรรถรสดทางวรรณศิลป์ และให้ความ สนุกเพลิดเพลิน

ภาพประกอบ/รูปเล่ม

มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นข้อมูลทางด้านวิชาการ ภาพประกอบต้อง เป็นภาพที่ถูกต้อง สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑ - ๓

เนื้อหา

เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม ชีวิตประวัติ สารคดี อาชีพ สืบสวน สอบสวน นวนิยาย งานอดิเรก ประเพณีท้องถิ่น ท่องเที่ยว กีฬา ความรัก ครอบครัว กวีนิพนธ์ วรรณคดี การแต่งกาย สุขภาพอนามัย และการดูแลตนเอง

เนื้อหาไม่ขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม และความมั่นคงของประเทศ ช่วยเสริมให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความคิด สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาษา

ใช้ประโยคที่ยาวขึ้นและมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครนั้น ๆ เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัย และสื่อความหมายได้เข้าใจโดยทั่วกัน เช่น ใช้คำคล้องจอง สุภาพศติ คำพังเพย ถ้อยคำสำนวน ถูกต้องตามหลักภาษา และอักขรวิธีเหมาะสมกับลักษณะงานที่เขียน ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ถ้าเป็นร้อยกรองและบทกวีต่าง ๆ มีการเลือกสรรภาษาได้อย่างงดงาม มีอรรถรสทางวรรณศิลป์ และให้ความสุนทรีย์ต่อผู้อ่าน

ภาพประกอบ/รูปเล่ม

มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นข้อมูลทางด้านวิชาการ ภาพประกอบต้องเป็นภาพที่ถูกต้อง สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม

ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ - ๖

เนื้อหา

เรื่องเกี่ยวกับวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี ภาษา กีฬา การท่องเที่ยว นกสืบ การผจญภัย ดนตรี วรรณคดี กวีนิพนธ์ นวนิยาย การปรับปรุงบุคลิกภาพ มารยาทสังคม การวางตน การคบเพื่อน การรักษาสุขภาพอนามัย อาชีพ จิตวิทยา การ์ตูน ฯลฯ

เนื้อหาส่งเสริมให้ผู้เรียน ได้พัฒนาความคิด สติปัญญา อารมณ์และจิตใจ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

ภาษา

ใช้ประโยคที่ยาวขึ้นและมีความซับซ้อนมากขึ้น แต่สามารถสื่อความหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของผู้เขียน สละสลวย เหมาะสมกับเนื้อหาและตัวละครนั้น ๆ เป็นภาษาที่เหมาะสมกับวัย และสื่อความหมายได้เข้าใจโดยทั่วกัน เช่น ใช้คำคล้องจอง สุภาพศติ คำพังเพย ถ้อยคำสำนวน ถูกต้องตามหลักภาษา และอักขรวิธีเหมาะสมกับลักษณะงานที่เขียน ไม่มีถ้อยคำหยาบคาย ถ้าเป็นร้อยกรองและบทกวีต่าง ๆ มีการเลือกสรรภาษาได้อย่างงดงาม มีอรรถรสทางวรรณศิลป์ และให้ความสุนทรีย์ต่อผู้อ่าน

ภาพประกอบ/รูปเล่ม

มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับเนื้อเรื่อง ถ้าเป็นข้อมูลทางด้านวิชาการ ภาพประกอบต้องเป็นภาพที่ถูกต้อง สามารถสื่อความหมายได้ชัดเจน โดยไม่ขัดต่อศีลธรรมอันดีงาม

เกณฑ์การพิจารณาสื่ออิเล็กทรอนิกส์

สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทันสมัย สะดวกในการใช้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนพัฒนาความคิด สติปัญญา อารมณ์ และจิตใจ สามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และไม่ขัดต่อคุณธรรม จริยธรรม

แนวทางการดำเนินงานสำหรับเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน

การจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้เกิดประโยชน์สูงสุดและเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน ควรมีแนวทางการดำเนินงานดังต่อไปนี้

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๑. ส่งเสริมสนับสนุน และให้คำปรึกษาในการจัดซื้อหนังสือและส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้ให้กับโรงเรียนภายในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๒. จัดนิทรรศการ/ตลาดนัดหนังสือ โดยเชิญชวนร้านค้าและสำนักพิมพ์ต่าง ๆ มาร่วมจำหน่ายหนังสือหรือดำเนินการตามความเหมาะสม เพื่อให้โรงเรียนได้รับรู้ข้อมูลต่าง ๆ ที่เป็นแหล่งข้อมูลในการช่วยพิจารณาคัดเลือกหนังสือที่มีสารประโยชน์ตรงกับสภาพความต้องการของผู้เรียน

๓. ดำเนินการนิเทศและกำกับติดตามการจัดซื้อหนังสือและส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้ให้เกิดประสิทธิผล

๔. สรุป และรายงานผลการดำเนินงานเสนอสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

โรงเรียน

◆ ผู้บริหาร

๑. ดำเนินการให้มีการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อให้ห้องสมุดมีหนังสือที่มีคุณภาพและเพียงพอกับจำนวนผู้ใช้บริการ

๒. แต่งตั้งคณะกรรมการเพื่อคัดเลือกหนังสือสำหรับห้องสมุดโรงเรียน ซึ่งประกอบด้วยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้หรือผู้แทน ครูบรรณารักษ์ ผู้เรียน ฯลฯ ตามแนวทางในการจัดซื้อหนังสือเข้าห้องสมุดสำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน

๓. ดำเนินการจัดซื้อตามงบประมาณที่ได้รับการจัดสรรและรายชื่อที่คัดเลือกไว้

๔. กำหนดนโยบายให้มีการใช้หนังสือเพื่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน โดยส่งเสริมให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน และกำหนดให้ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้จัดการเรียนการสอนโดยใช้ห้องสมุด

๕. ส่งเสริมสนับสนุนให้บุคลากรทุกฝ่ายมีส่วนร่วมในการส่งเสริมการใช้หนังสือเพื่อการสร้างนิสัยรักการอ่าน เพื่อกระตุ้นให้ผู้เรียนรักการอ่านและการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่องด้วยวิธีการต่าง ๆ

๖. นิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล สรุปและรายงานผลการดำเนินงานเสนอสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

◆ ครูผู้สอน

๑. ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ต้องให้ความสนใจกับหนังสือใหม่ เพื่อแนะนำให้แก่ผู้เรียนได้

๒. จัดทำแผนการเรียนรู้บูรณาการการส่งเสริมการอ่านและการใช้ห้องสมุดในการจัดการเรียนการสอน

๓. ให้ความร่วมมือกับครูบรรณารักษ์ในการจัดหาหนังสือ สื่ออื่น ๆ แนะนำหนังสือดี และจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน

◆ ครูบรรณารักษ์

๑. จัดระบบงานห้องสมุด ได้แก่ ลงรายการหนังสือ/จัดหมวดหมู่หนังสือให้เป็นปัจจุบันอยู่เสมอ แนะนำหนังสือใหม่ ให้คำแนะนำเกี่ยวกับหนังสือให้แก่ครูผู้สอนและผู้เรียน ซ่อมแซมหนังสือ/สื่อให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้

๒. จัดห้องสมุดให้มีบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านและการเรียนรู้

๓. ส่งเสริมสนับสนุนให้ครูผู้สอนและผู้เรียนเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งให้มีการใช้หนังสือเพื่อการอ่านและการเรียนรู้

๔. กระตุ้นให้ผู้เรียนและครูผู้สอนเกิดการรักการอ่านและการเรียนรู้ ด้วยการจัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น แนะนำหนังสือใหม่ จัดนิทรรศการหนังสือตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ บันทึกรักการอ่าน ประกวด/แข่งขันด้วยการอ่าน ค้นหายอดนักอ่าน เป็นต้น

๕. จัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านและการเรียนรู้ สนับสนุนการใช้หนังสือให้เหมาะสมกับระดับช่วงชั้นเรียน

๖. สร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียนทั้งภายในและภายนอกโรงเรียน

๕

การสร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญของห้องสมุดว่าเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่รวบรวมทรัพยากรสารสนเทศต่าง ๆ ที่สามารถค้นคว้าหาความรู้ได้ทุกสาขาวิชา แต่ปัจจุบันความรู้มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว สังคมจะต้องเป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องมีรูปแบบให้บริการเชิงรุกโดยเน้นการเข้าถึงสารสนเทศได้อย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น การจัดการห้องสมุดและการให้บริการต่าง ๆ ในปัจจุบันไม่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการในยุคข้อมูลข่าวสารได้ครบถ้วน ดังนั้น ห้องสมุดจึงจำเป็นต้องพัฒนารูปแบบการให้บริการทรัพยากรสารสนเทศเชิงรุกโดยนำเทคนิคและวิธีการใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อให้ห้องสมุดเกิดความก้าวหน้า และส่งเสริมการเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรสารสนเทศได้อย่างทั่วถึงและคุ้มค่า

แนวทางพัฒนาคุณภาพห้องสมุดให้เกิดขึ้นนั้นมีวิธีการที่หลากหลาย แต่แนวทางหนึ่งที่สามารถสร้างความร่วมมือให้เกิดความเข้มแข็ง ช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล คือ การดำเนินงานในรูปแบบเครือข่าย โดยเชื่อมโยงห้องสมุดโรงเรียนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ร่วมคิด ร่วมกันดำเนินงานพัฒนาคุณภาพห้องสมุดให้เป็นห้องสมุดมีชีวิตเพื่อใช้แหล่งการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และเกิดระบบการใช้ทรัพยากรร่วมกัน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน

วิสัยทัศน์

ห้องสมุดโรงเรียนเข้มแข็งและยั่งยืน ภาศิเครือข่ายร่วมมือร่วมใจสู่การพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้

พันธกิจ

๑. พัฒนาเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพ
๒. ส่งเสริมสนับสนุนการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
๓. ส่งเสริมสนับสนุนการใช้ทรัพยากรและวิจัยร่วมกัน
๔. พัฒนาบุคลากรเพื่อบริหารจัดการเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน
๕. ส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้

เป้าประสงค์

เพื่อให้เครือข่ายห้องสมุดโรงเรียนของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีความเข้มแข็งและยั่งยืน และพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดเป้าประสงค์ ดังนี้

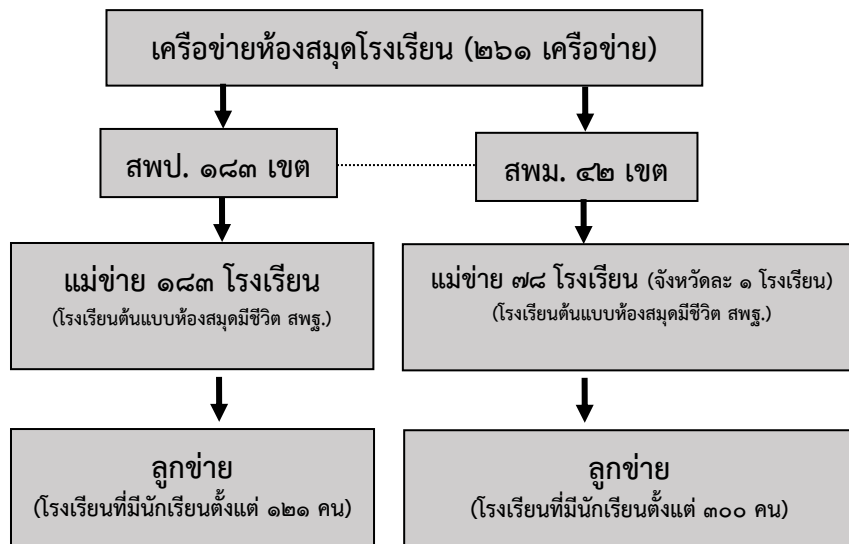
๑. ห้องสมุดโรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือระหว่างห้องสมุดและทุกภาคส่วนในการพัฒนาห้องสมุดอย่างมีประสิทธิภาพ
๒. ห้องสมุดโรงเรียนมีการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการห้องสมุดอย่างมีระบบ และเป็นมาตรฐานเดียวกัน

๓. ห้องสมุดโรงเรียนมีการใช้ทรัพยากรและวิจัยร่วมกัน
๔. ครูบรรณารักษ์ได้รับการพัฒนาองค์ความรู้ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดความก้าวหน้าในวิชาชีพ และสามารถบริหารจัดการห้องสมุดตามมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน
๕. เครือข่ายห้องสมุดโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และเป็นกลไกในการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้

โครงสร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน

เครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน เป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อนการพัฒนาห้องสมุดให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผล ด้วยความร่วมมือระหว่างห้องสมุดโรงเรียน องค์กร และหน่วยงาน ให้มีความเข้มแข็งและช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกัน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตรที่มุ่งเน้นพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน ตลอดจนสร้างนิสัยรักการอ่าน ดังแผนภูมิโครงสร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนภูมิโครงสร้างเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน

การดำเนินงานเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน

๑. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มีการแต่งตั้งคณะกรรมการบริหารเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน ประกอบด้วย

- ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ปรึกษา
- รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ที่ปรึกษา
- ผู้อำนวยการกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา ที่ปรึกษา
- ศึกษานิเทศก์ที่รับผิดชอบงานห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยการอ่าน ที่ปรึกษา
- ผู้อำนวยการแม่ข่ายโรงเรียนต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต สพฐ. ประธานกรรมการ
หรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย
- ผู้ที่ได้รับเลือกจากประธานกรรมการ รองประธานกรรมการ
- ผู้แทนกลุ่มโรงเรียน/สหวิทยาเขตแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา กรรมการ

- ผู้แทนภาคเอกชน กรรมการ
- ผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กรรมการ
- ผู้แทนชุมชน กรรมการ
- ครูบรรณารักษ์แม่ข่ายโรงเรียนต้นแบบห้องสมุดมีชีวิต สพฐ. กรรมการและเลขานุการ
- ผู้ที่ได้รับเลือกจากประธานกรรมการ กรรมการและผู้ช่วยเลขานุการ

๒. บทบาทหน้าที่ของเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน จะต้องปฏิบัติงานตามแผนงาน/โครงการ/ภารกิจของเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน จัดทำแผนงานและโครงการพัฒนาเครือข่าย ส่งเสริมสนับสนุนและสร้างความเข้มแข็งให้เครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน ประสานงานกับลูกข่ายเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้และใช้ทรัพยากรร่วมกัน จัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศ และกำกับ ติดตาม ประเมินผลการดำเนินงานของเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน

๓. แม่ข่าย

แม่ข่ายเป็นโรงเรียนต้นแบบห้องสมุดมีชีวิตของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่ละเขต รวม ๒๖๑ โรงเรียน แบ่งเป็นสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา ๑๘๓ โรงเรียน และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ๗๘ โรงเรียน (จังหวัดละ ๑ โรงเรียน) ซึ่งมีการดำเนินงาน ดังนี้

- ๓.๑ รับนโยบายและภารกิจจากสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาไปสู่การพัฒนาเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียนและลูกข่าย
- ๓.๒ จัดทำฐานข้อมูลและสารสนเทศเครือข่ายเพื่อพัฒนาห้องสมุดโรงเรียนและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียนที่เป็นลูกข่าย
- ๓.๓ จัดทำแผนงาน และโครงการพัฒนาเครือข่ายและลูกข่าย
- ๓.๔ ประสานงานกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนเพื่อร่วมกันพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน
- ๓.๕ ติดตามและประเมินผลการดำเนินงานโครงการ กิจกรรมของเครือข่ายและลูกข่าย
- ๓.๖ รายงานผลการดำเนินงานโครงการ และกิจกรรมของเครือข่ายและลูกข่ายต่อสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

๔. ลูกข่าย

ลูกข่ายเป็นโรงเรียนระดับประถมศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คน หรือโรงเรียนระดับมัธยมศึกษาที่มีนักเรียนตั้งแต่ ๓๐๐ คนขึ้นไปของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาที่จะพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และเป็นสมาชิกของเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียนเพื่อร่วมกันพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ให้เกิดขึ้นในโรงเรียน อันจะนำไปสู่การส่งเสริมสนับสนุนการเรียนการสอนตามหลักสูตร และการพัฒนาบุคคลแห่งการเรียนรู้ ซึ่งมีการดำเนินงาน ดังนี้

- ๔.๑ ร่วมกำหนดพันธสัญญากับเครือข่ายเพื่อให้เกิดเป็นรูปธรรมในการพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน
- ๔.๒ จัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านในโรงเรียน
- ๔.๓ พัฒนาตนเองให้เป็นไปตามแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่กำหนด
- ๔.๔ ประเมินผลการดำเนินงานตนเอง
- ๔.๕ รายงานผลการดำเนินงานต่อเครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน

๕. ภาศึคเริอข่ายที่ให้การสนับสนุน

ภาศึคเริอข่ายที่ให้การสนับสนุน ได้แก่ บุคคล ชุมชน องคักร หน่วยงานทั้งภาศึครัฐและเอกชน ที่มีความต้งการสนับสนุน พัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน อาจจะเป็นงบประมาณ วัสดุอุปกรณ์ หรือการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ให้กับโรงเรียน เริอข่ายตามวาระโอกาสอันสมคвр และอื่น ๆ

การจัดการงบประมาณเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน

สำนัคงานคณะกรรมการการศึคษาชั้นพื้นฐาน ให้การสนับสนุนการดำเนินงานเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน ให้มีการบริหารจัดการเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน และการดำเนินงานตามภารกิจของเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียนอย่างเป็นรูปธรรมหรือให้เกิดการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยมีแนวทางการจัดการงบประมาณ ดังนี้

๑. การสนับสนุนงบประมาณ

๑.๑ งบประมาณได้รับการจัดสรรจากสำนัคงานเขตพื้นที่การศึคษา และสำนัคงานคณะกรรมการการศึคษาชั้นพื้นฐาน

๑.๒ งบประมาณได้รับจากภาศึคเริอข่ายที่ให้การสนับสนุนการดำเนินงานของเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน และหน่วยงาน องคักรอื่น ๆ

๑.๓ งบประมาณได้รับจากเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียนเป็นผู้ดำเนินงานเอง

๒. แนวทางการบริหารจัดการงบประมาณ

๒.๑ สำนัคงานคณะกรรมการการศึคษาชั้นพื้นฐานจัดสรรงบประมาณดำเนินงานให้กับเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน

๒.๒ การจัดสรรงบประมาณพิจารณาจากแผนงาน โครงการ กิจกรรม และขนาดของแต่ละเริอข่าย

๒.๓ จัดตั้งคณะกรรมการบริหารจัดการงบประมาณของเริอข่าย เพื่อดำเนินการตามระเบียบกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เป็นไปด้วยความถูกต้อง โปร่งใส และตรวจสอบได้

การเชื่อมโยงของเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน

เริอข่ายห้องสมุดโรงเรียนแต่ละเริอข่ายมีการเชื่อมโยงในเชิงบริหารจัดการ โดยมีข้อมูลและสารสนเทศทุกเริอข่าย เพื่อความร่วมมือกันแบบบูรณาการ และสามารถเกื้อกูลประโยชน์ต่อกันได้

ภารกิจการดำเนินงานของเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน

เริอข่ายห้องสมุดโรงเรียนมีการบริหารจัดการและดำเนินงานให้บรรลุตามเป้าประสงค์ของเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียนร่วมกัน โดยเริอข่ายต้องจัดทำแผนงาน โครงการ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับภารกิจการดำเนินงานเริอข่ายห้องสมุดโรงเรียน ดังนี้

๑. งานพัฒนาและส่งเสริมระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สพฐ.

๑.๑ ส่งเสริมห้องสมุดโรงเรียนให้ใช้ระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สพฐ. เพื่อยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการห้องสมุด เพื่อการให้บริการและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านที่ดี

๑.๒ ส่งเสริมเริอข่ายให้สามารถช่วยเหลือและร่วมมือกันในการแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการใช้งานระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สพฐ.

๑.๓ ส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรในการจัดการระบบห้องสมุดอัตโนมัติ สพฐ. และเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการเรียนรู้

๑.๔ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เกี่ยวกับเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารให้เกิดการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ

๒. งานพัฒนาและส่งเสริมระบบสหบรรณานุกรม

๒.๑ ส่งเสริมการจัดทำข้อมูลบรรณานุกรมร่วมกัน

๒.๒ ส่งเสริมให้มีการตรวจสอบ แก้ไข และปรับปรุงข้อมูลสหบรรณานุกรมให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

๒.๓ ส่งเสริมการใช้ฐานข้อมูลสหบรรณานุกรมอิเล็กทรอนิกส์ในการวิเคราะห์และลงรายการทรัพยากรห้องสมุด และการสืบค้นข้อมูล

๓. งานพัฒนาและส่งเสริมระบบสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์เพื่อการเรียนรู้

๓.๑ ส่งเสริมการจัดเก็บเอกสารฉบับเต็มในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์

๓.๒ ส่งเสริมการจัดทำแอปพลิเคชันเพื่อการเรียนรู้

๓.๓ ส่งเสริมระบบสารสนเทศเพื่อพัฒนาเครือข่าย

๔. งานพัฒนาความรู้วิชาชีพบรรณารักษศาสตร์และสารสนเทศศาสตร์ในโรงเรียน

๔.๑ ส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของครูบรรณารักษ์

๔.๒ ส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และถ่ายทอดประสบการณ์การทำงานร่วมกัน

๔.๓ ส่งเสริมและสร้างความรู้การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนางานห้องสมุดให้เกิดประสิทธิภาพ

๕. งานวิจัยเพื่อพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๕.๑ ส่งเสริมการวิจัยเพื่อพัฒนางานห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่านโดยมุ่งยกระดับคุณภาพการอ่าน

๕.๒ ส่งเสริมการสร้างนวัตกรรมเพื่อพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๕.๓ ส่งเสริมศักยภาพในการวิจัยเพื่อการพัฒนาห้องสมุดและส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

รายงานผลการดำเนินงานและติดตามประเมินผล

เครือข่ายห้องสมุดโรงเรียน ต้องจัดทำรายงานผลการดำเนินงาน โครงการ กิจกรรม และงบประมาณของเครือข่าย และลูกข่ายไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดในโครงการ และตามแบบรายงานผลการดำเนินงานที่กำหนดไว้ เมื่อสิ้นสุดปีงบประมาณหรือแล้วแต่กรณี โดยถือเป็นภารกิจประจำที่ต้องปฏิบัติ

๖

การคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่าน และห้องสมุดมีชีวิต

การอ่านหนังสือเพื่อพัฒนาตนเอง และเพื่อการใช้เวลาให้เกิดประโยชน์ เป็นสิ่งจำเป็นมากในการพัฒนาคน และพัฒนาสังคม ปัจจุบันนี้การอ่านหนังสือของคนไทยเป็นกิจกรรมที่ไม่แพร่หลายแม้ในหมู่ผู้รู้หนังสือแล้ว การอ่านหนังสือที่ดีและมีสาระยิ่งน้อยลงไปอีก สาเหตุมีอยู่หลายประการนับตั้งแต่การขาดแคลนหนังสือที่ดีและตรงกับความสนใจของผู้อ่าน การขาดแคลนแหล่งความรู้ ไปจนถึงการดึงความสนใจในการแย่งเวลาของสื่ออื่น รวมทั้งขาดการชักจูง การกระตุ้นให้เห็นความสำคัญของการอ่าน และมีนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน เมื่อเทียบกับความเพลิดเพลินและการได้ฟังได้รู้เห็นเรื่องต่าง ๆ จากสื่ออื่นแล้ว การอ่านหนังสือเพื่อวัตถุประสงค์ดังกล่าวต้องใช้ความพยายามมากกว่า และต้องมีทักษะในการอ่าน ถ้าจะให้การอ่านหนังสือเกิดเป็นนิสัย จำเป็นต้องมีการปลูกฝังและชักชวนให้เกิดความสนใจ จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างต่อเนื่อง และสม่ำเสมอ ตลอดจนพัฒนาห้องสมุดให้เป็นแหล่งการเรียนรู้ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงจัดทำหลักเกณฑ์และแนวทางการคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่าน และห้องสมุดมีชีวิต เพื่อสร้างแรงจูงใจ และกระตุ้นให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร ตระหนักถึงความสำคัญของการอ่าน มีนิสัยรักการอ่าน และให้การอ่านนำไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต

แนวทางการคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่าน และห้องสมุดมีชีวิต จัดทำขึ้นเพื่อให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาได้ศึกษาทำความเข้าใจรายละเอียด วิธีการดำเนินงาน และแนวทางการประเมินให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ โดยได้กำหนดองค์ประกอบในการประเมิน ดังนี้

๑. รางวัลนักเรียนรักการอ่าน

- ๑.๑ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมกรรมการอ่านของนักเรียน
 - ๑.๑.๑ การใช้เวลาในการอ่าน
 - ๑.๑.๒ ลักษณะนิสัยการอ่าน
 - ๑.๑.๓ การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ
- ๑.๒ องค์ประกอบด้านผลงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการอ่าน

๒. รางวัลครูรักการอ่าน

- ๒.๑ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของครู
 - ๒.๑.๑ การใช้เวลาในการอ่าน/แสวงหาความรู้จากการอ่าน
 - ๒.๑.๒ ลักษณะนิสัยการอ่าน
 - ๒.๑.๓ การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ
- ๒.๒ องค์ประกอบด้านการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน
- ๒.๓ องค์ประกอบด้านผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน

๓. รางวัลผู้บริหารรักการอ่าน

๓.๑ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมของผู้บริหาร

๓.๑.๑ การใช้เวลาในการอ่าน/แสวงหาความรู้จากการอ่าน

๓.๑.๒ ลักษณะนิสัยในการอ่าน

๓.๑.๓ การใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ

๓.๒ องค์ประกอบด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน

๓.๓ องค์ประกอบด้านผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน

๔. รางวัลโรงเรียนรักการอ่าน

๔.๑ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้อง

๔.๒ องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน

๔.๓ องค์ประกอบด้านการบูรณาการการอ่านในกระบวนการเรียนรู้

๕. รางวัลห้องสมุดมีชีวิต

๕.๑ องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อม

๕.๒ องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ

๕.๓ องค์ประกอบด้านการบริการ

๕.๔ องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรม

๕.๕ องค์ประกอบด้านผลการดำเนินงาน

ในแต่ละองค์ประกอบดังกล่าวข้างต้นจะกำหนดตัวชี้วัดไว้ด้วย สำหรับวิธีการประเมินและแหล่งข้อมูลให้คณะกรรมการพิจารณาตามความเหมาะสมและให้เห็นเป็นรูปธรรม ส่วนการจัดทำคะแนนเพื่อให้รางวัล ยอดเยี่ยม ดีเด่น และชมเชย ดังนี้

คะแนนร้อยละ ๘๕ - ๑๐๐ ได้รับรางวัลยอดเยี่ยม (๑ รางวัล)

คะแนนร้อยละ ๗๕ - ๘๔ ได้รับรางวัลดีเด่น (๔ รางวัล)

คะแนนร้อยละ ๖๕ - ๗๔ ได้รับรางวัลชมเชย (๕ รางวัล)

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานหวังเป็นอย่างยิ่งว่า แนวทางการคัดเลือกนักเรียน ครู ผู้บริหาร โรงเรียนรักการอ่าน และห้องสมุดมีชีวิต จะเป็นประโยชน์ต่อคณะกรรมการประเมินใช้ประกอบการดำเนินการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๑. รางวัลนักเรียนรักการอ่าน

นักเรียนที่มีนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นผู้ที่สนใจที่จะอ่าน ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง อ่านทุกเวลา ที่ว่าง จนเป็นกิจวัตรประจำวัน มีความสุขในการอ่าน และใช้การอ่านให้เป็นประโยชน์ในการเรียนรู้

เพื่อเป็นการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และยกระดับความสามารถในการอ่านของนักเรียน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวทางการคัดเลือก “นักเรียนรักการอ่าน” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๑.๑ คุณสมบัติของนักเรียน

คุณสมบัติของนักเรียนที่มีสิทธิ์เข้ารับการคัดเลือกเพื่อรับรางวัล “นักเรียนรักการอ่าน” ดังนี้

๑.๑.๑ นักเรียนที่กำลังศึกษาในระดับการศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

๑.๑.๒ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้โรงเรียนเป็นผู้พิจารณาว่าจะส่งนักเรียนสมัครเข้ารับการคัดเลือกในระดับใดเพียงระดับหนึ่งตามขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ (การนับจำนวนนักเรียนให้นับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน)

๑.๑.๓ นักเรียนต้องได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากโรงเรียน โดยโรงเรียนสามารถส่งเข้ารับการคัดเลือกได้โรงเรียนละ ๑ คน

๑.๒ จำนวนรางวัล

๑.๒.๑ รางวัลแบ่งตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คน ถึง ๒๘๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๒๘๑ คนขึ้นไป

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คน ถึง ๑,๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๑ คนขึ้นไป

๑.๒.๒ รางวัลแต่ละสังกัดและขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- รางวัลยอดเยี่ยม จำนวน ๑ รางวัล
- รางวัลดีเด่น จำนวน ๔ รางวัล
- รางวัลชมเชย จำนวน ๕ รางวัล

๑.๓ การดำเนินการคัดเลือก

๑.๓.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อทำหน้าที่ประกาศรับสมัครพิจารณาตัดสิน ประกาศผลการคัดเลือก และให้รางวัล

๑.๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาส่งนักเรียนเข้ารับการคัดเลือก โรงเรียนละ ๑ คน

๑.๓.๓ การพิจารณาตัดสินรางวัล “นักเรียนรักการอ่าน” ของคณะกรรมการให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ประเมินให้ครบทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ได้ตามความเหมาะสม

๒) นำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนในองค์ประกอบที่ ๑ เป็นร้อยละ ๘๐ องค์ประกอบที่ ๒ เป็นร้อยละ ๒๐

๓) เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ

๑.๔ องค์ประกอบในการประเมิน

องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น ๒ องค์ประกอบ ได้แก่

๑.๔.๑ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่านของนักเรียน (ร้อยละ ๘๐)

- ๑) การใช้เวลาในการอ่าน (ร้อยละ ๓๐)
- ๒) ลักษณะนิสัยในการอ่าน (ร้อยละ ๓๐)
- ๓) การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ (ร้อยละ ๒๐)

๑.๔.๒ องค์ประกอบด้านผลงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการอ่าน (ร้อยละ ๒๐)

รายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๑. พฤติกรรมการอ่านของนักเรียน ๑.๑ การใช้เวลาในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● อ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน ● ใช้เวลาว่างทั้งในและนอกเวลาเรียน
๑.๒ ลักษณะนิสัยในการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีความสุขในการอ่าน ● อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส ● แสวงหาความรู้จากการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน
๑.๓ การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ประโยชน์จากการอ่าน ● ใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ● สนใจเข้าใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง ● ปริมาณการยืมหนังสือจากห้องสมุด
๒. ผลงานหรือกิจกรรมที่เกิดจากการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● เชิงปริมาณ ● เชิงคุณภาพ

๒. รางวัลครูรักการอ่าน

ครูที่มีนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นผู้แสวงหาความรู้ ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการอ่านทุกที่ ทุกเวลา ทุกเรื่อง พัฒนาความรู้ด้วยการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ และสามารถบูรณาการการอ่านในกระบวนการเรียนการสอน จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการอ่านอย่างหลากหลาย สม่ำเสมอ และน่าสนใจ สนองความต้องการอ่านของนักเรียน ตลอดจนกระตุ้น ส่งเสริม และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการอ่านของนักเรียน

ครูเป็นหัวใจสำคัญในการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน และเป็นแบบอย่างที่ดีที่จะสร้างสรรค์และพัฒนาให้นักเรียนเป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมให้เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติครูที่เป็นต้นแบบการรักการอ่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวทางการคัดเลือก “ครูรักการอ่าน” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๒.๑ คุณสมบัติของครู

คุณสมบัติของครูที่มีสิทธิ์เข้ารับการคัดเลือกเพื่อรับรางวัล “ครูรักการอ่าน” ดังนี้

๒.๑.๑ ครูผู้สอนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ในโรงเรียนระดับการศึกษา ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งมีประสบการณ์ในการสอนต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๒.๑.๒ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้โรงเรียนเป็นผู้พิจารณาว่าจะส่งครูสมัครเข้ารับการคัดเลือกในระดับใดเพียงระดับหนึ่งตามขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ (การนับจำนวนนักเรียนให้นับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน)

๒.๑.๓ ครูต้องได้รับการพิจารณาคัดเลือกจากโรงเรียน โดยโรงเรียนสามารถส่งผลงานเข้ารับการคัดเลือกได้โรงเรียนละ ๑ คน

๒.๒ จำนวนรางวัล

๒.๒.๑ รางวัลแบ่งตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คน ถึง ๒๘๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๒๘๑ คนขึ้นไป

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คน ถึง ๑,๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๑ คนขึ้นไป

๒.๒.๒ รางวัลแต่ละสังกัดและขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- รางวัลยอดเยี่ยม จำนวน ๑ รางวัล
- รางวัลดีเด่น จำนวน ๔ รางวัล
- รางวัลชมเชย จำนวน ๕ รางวัล

๒.๓ การดำเนินการคัดเลือก

๒.๓.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อทำหน้าที่ประกาศรับสมัคร พิจารณาตัดสิน ประกาศผลการคัดเลือก และให้รางวัล

๒.๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาส่งครูเข้ารับการคัดเลือก โรงเรียนละ ๑ คน

๒.๓.๓ การพิจารณาตัดสินรางวัล “ครูรักการอ่าน” ของคณะกรรมการให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ประเมินให้ครบทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ได้ตามความเหมาะสม

๒) นำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนในองค์ประกอบที่ ๑ เป็นร้อยละ ๔๐ องค์ประกอบที่ ๒ เป็นร้อยละ ๔๐ และองค์ประกอบที่ ๓ เป็นร้อยละ ๒๐

๓) เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ

๒.๔ องค์ประกอบในการประเมิน

องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น ๓ องค์ประกอบ ได้แก่

๒.๔.๑ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่านของครู (ร้อยละ ๔๐)

- ๑) การใช้เวลาในการอ่าน/แสวงหาและพัฒนาความรู้ด้วยการอ่าน (ร้อยละ ๒๐)
- ๒) ลักษณะนิสัยในการอ่าน (ร้อยละ ๑๐)
- ๓) การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ (ร้อยละ ๑๐)

๒.๔.๒ องค์ประกอบด้านการส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน (ร้อยละ ๔๐)

๒.๔.๓ องค์ประกอบด้านผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน (ร้อยละ ๒๐)

รายละเอียดองค์ประกอบตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๑. พฤติกรรมการอ่านของครู ๑.๑ การใช้เวลาในการอ่าน/แสวงหาและพัฒนาความรู้ด้วยการอ่าน/	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดทำรายชื่อหนังสือจากการอ่าน ● อ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน ● ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ● สืบเสาะ ค้นหาหนังสือเพื่อนอ่าน ● ขวนขวายหาความรู้ด้านเทคนิคการอ่าน
๑.๒ ลักษณะนิสัยการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีความสุขในการอ่าน ● อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส ● อ่านแล้วบอกต่อ/เล่าเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นฟัง ● เข้าร่วมกิจกรรมรักการอ่าน
๑.๓ การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ประโยชน์จากการอ่าน ● ใช้ห้องสมุดและแหล่งเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ● สนใจเข้าใช้ห้องสมุดด้วยตนเอง ● ปริมาณการยืมหนังสือจากห้องสมุด
๒. การส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● นำการอ่านไปใช้จัดกิจกรรมการเรียนรู้ ● สร้างเครือข่ายการอ่าน ● บูรณาการการอ่านในการจัดการเรียนการสอน ● จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ● สร้างโอกาสให้นักเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน/ประกวดกิจกรรมการรักการอ่าน ● พัฒนาและจัดทำสื่อการเรียนการสอนเพื่อส่งเสริมการอ่าน
๓. ผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียนรักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● เชิงปริมาณ ● เชิงคุณภาพ

๓. รางวัลผู้บริหารรักการอ่าน

ผู้บริหารที่มีนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นผู้มีวิสัยทัศน์ เป็นผู้นำด้านการอ่าน แสวงหาความรู้ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์โดยการอ่านทุกที่ ทุกเวลา ทุกเรื่อง พัฒนาความรู้ด้วยการอ่านอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ ส่งเสริมสนับสนุน พัฒนาการอ่านของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนอย่างจริงจัง

ผู้บริหารมีบทบาทเป็นผู้นำ เป็นแบบอย่างที่ดีที่จะสร้างสรรค์ พัฒนา ผลักดัน และส่งเสริมสนับสนุนให้เกิดการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านให้แก่ นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน ตลอดจนชุมชนให้เป็นผู้ใฝ่รู้ใฝ่เรียน อันจะนำไปสู่การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ดังนั้น เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติผู้บริหารที่เป็นต้นแบบการรักการอ่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวทางการคัดเลือก “ผู้บริหารรักการอ่าน” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๓.๑ คุณสมบัติของผู้บริหาร

คุณสมบัติของผู้บริหารที่มีสิทธิ์เข้ารับการคัดเลือกเพื่อรับรางวัล “ผู้บริหารรักการอ่าน” ดังนี้

๓.๑.๑ ผู้บริหาร หมายถึง ผู้อำนวยการโรงเรียน รองผู้อำนวยการโรงเรียนระดับการศึกษา ก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา ซึ่งดำรงตำแหน่งผู้บริหารต่อเนื่องมาไม่น้อยกว่า ๒ ปี

๓.๑.๒ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้โรงเรียนเป็นผู้พิจารณาว่าจะส่งผู้บริหารสมัครเข้ารับการคัดเลือกในระดับใดเพียงระดับหนึ่งตามขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ (การนับจำนวนนักเรียนให้นับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน)

๓.๑.๓ ผู้บริหารสมัครเข้าประกวดในระดับใดระดับหนึ่งตามขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ (การนับจำนวนนักเรียนให้นับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน)

๓.๑.๔ ผู้บริหารสมัครเข้าประกวดได้โรงเรียนละ ๑ คน

๓.๒ จำนวนรางวัล

๓.๒.๑ รางวัลแบ่งตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คน ถึง ๒๘๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๒๘๑ คนขึ้นไป

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คน ถึง ๑,๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๑ คนขึ้นไป

๓.๒.๒ รางวัลแต่ละสังกัดและขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- รางวัลยอดเยี่ยม จำนวน ๑ รางวัล
- รางวัลดีเด่น จำนวน ๔ รางวัล
- รางวัลชมเชย จำนวน ๕ รางวัล

๓.๓ การดำเนินการคัดเลือก

๓.๓.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อทำหน้าที่ประกาศรับสมัคร พิจารณาตัดสิน ประกาศผลการคัดเลือก และให้รางวัล

๓.๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา พิจารณาส่งผู้บริหารเข้ารับการคัดเลือก โรงเรียนละ ๑ คน

๓.๓.๓ การพิจารณาตัดสิน “ผู้บริหารรักการอ่าน” ของคณะกรรมการให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ประเมินให้ครบทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ได้ตามความเหมาะสม

๒) นำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนในองค์ประกอบที่ ๑ เป็นร้อยละ ๔๐ องค์ประกอบที่ ๒ เป็นร้อยละ ๔๐ และองค์ประกอบที่ ๓ เป็นร้อยละ ๒๐

๓) เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ

๓.๔ องค์ประกอบในการประเมิน

องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น ๓ องค์ประกอบ ได้แก่

๓.๔.๑ องค์ประกอบด้านพฤติกรรมการอ่านของผู้บริหาร (ร้อยละ ๔๐)

๑) การใช้เวลาในการอ่าน/แสวงหาและพัฒนาความรู้ด้วยการอ่าน (ร้อยละ ๒๐)

๒) ลักษณะนิสัยในการอ่าน (ร้อยละ ๑๐)

๓) การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ (ร้อยละ ๑๐)

๓.๔.๒ องค์ประกอบด้านการส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน (ร้อยละ ๔๐)

๓.๔.๓ องค์ประกอบด้านผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน (ร้อยละ ๒๐)

รายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๑. พฤติกรรมการอ่านของผู้บริหาร ๑.๑ การใช้เวลาในการอ่าน/แสวงหา และพัฒนาความรู้ด้วยการอ่าน/	<ul style="list-style-type: none"> ● อ่านเป็นกิจวัตรประจำวัน ● ใช้เวลาว่างในการอ่านหนังสือ ● สืบเสาะ แสวงหาและแนะนำหนังสือเพื่อส่งเสริมการอ่านในโรงเรียน
๑.๒ ลักษณะนิสัยการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีความสุขในการอ่าน ● อ่านทุกที่ อ่านทุกเรื่อง เมื่อมีโอกาส ● อ่านแล้วบอกต่อ/เล่าเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นฟัง
๑.๓ การใช้ห้องสมุดและแหล่งการเรียนรู้ อื่น ๆ	<ul style="list-style-type: none"> ● ใช้ประโยชน์จากการอ่าน ● ใช้ห้องสมุด และแหล่งการเรียนรู้อื่น ๆ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง ● ปริมาณการยืมหนังสือจากห้องสมุด
๒. การส่งเสริมสนับสนุนให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● มีวิสัยทัศน์เน้นการอ่านที่ชัดเจนและสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน มีแผนงาน โครงการ และการวางแผนติดตามงานกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างเป็นระบบ นำชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนปัจจัยต่าง ๆ อย่างเต็มที่ ● ส่งเสริมสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน ● สร้างเครือข่ายการอ่านทั้งในและนอกโรงเรียน ● ส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านอย่างหลากหลาย สม่ำเสมอและต่อเนื่อง ● สร้างโอกาสให้นักเรียน ครู บุคลากรในโรงเรียนเข้าร่วมการแข่งขัน/ประกวดกิจกรรมการรักการอ่าน

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๓. ผลงานการอ่าน/ผลงานที่ส่งเสริมให้นักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียนรักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none"> ● เชิงปริมาณ ● เชิงคุณภาพ

๔. รางวัลโรงเรียนรักการอ่าน

โรงเรียนที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน จะต้องเป็นโรงเรียนที่บุคลากรที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนการประสานสัมพันธ์ในการส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และจัดกระบวนการเรียนรู้ที่บูรณาการการอ่านเข้าในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ได้ประสบความสำเร็จ

โรงเรียนมีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาและพัฒนาผู้เรียนให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ ดังนั้นเพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสู่กระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืน และการสร้างนิสัยรักการอ่าน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงกำหนดแนวทางการคัดเลือก “โรงเรียนรักการอ่าน” ดังรายละเอียดต่อไปนี้

๔.๑ คุณสมบัติของโรงเรียน

คุณสมบัติของโรงเรียนที่มีสิทธิ์ส่งเข้ารับการคัดเลือกเพื่อรับรางวัล “โรงเรียนรักการอ่าน” ดังนี้

๕.๑.๑ โรงเรียนที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

๕.๑.๒ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้โรงเรียนเป็นผู้พิจารณาว่าจะส่งผู้บริหารสมัครเข้ารับการคัดเลือกในระดับใดระดับหนึ่งตามขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ (การนับจำนวนนักเรียนให้นับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน)

๔.๒ จำนวนรางวัล

๔.๒.๑ รางวัลแบ่งตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คน ถึง ๒๘๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๒๘๑ คนขึ้นไป

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คน ถึง ๑,๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๑ คนขึ้นไป

๔.๒.๒ รางวัลแต่ละสังกัดและขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- รางวัลยอดเยี่ยม จำนวน ๑ รางวัล
- รางวัลดีเด่น จำนวน ๔ รางวัล
- รางวัลชมเชย จำนวน ๕ รางวัล

๔.๓ การดำเนินการคัดเลือก

๔.๓.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อทำหน้าที่ประกาศรับสมัคร พิจารณาตัดสิน ประกาศผลการคัดเลือก และให้รางวัล

๔.๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาโรงเรียนเข้ารับการคัดเลือก โรงเรียนละ ๑ คน

๔.๓.๓ การพิจารณาตัดสิน “โรงเรียนรักการอ่าน” ของคณะกรรมการให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ประเมินให้ครบทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ได้ตามความเหมาะสม

๒) นำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนในองค์ประกอบที่ ๑ เป็นร้อยละ ๒๐ องค์ประกอบที่ ๒ เป็นร้อยละ ๔๐ และองค์ประกอบที่ ๓ เป็นร้อยละ ๔๐

๓) เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ

๔.๔ องค์ประกอบในการประเมิน

องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น ๓ องค์ประกอบ ได้แก่

๔.๔.๑ องค์ประกอบด้านการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้อง (ร้อยละ ๒๐)

๔.๔.๒ องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน (ร้อยละ ๔๐)

๔.๔.๓ องค์ประกอบด้านการบูรณาการการอ่านในกระบวนการเรียนรู้ (ร้อยละ ๔๐)

รายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๑. การมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none">● การมีส่วนร่วมของบุคลากรในโรงเรียน● การมีส่วนร่วมของบุคลากรนอกโรงเรียน
๒. การจัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	<ul style="list-style-type: none">● การกำหนดแผนกลยุทธ์/แผนงาน/โครงการ/แผนปฏิบัติงานประจำปีที่ชัดเจนและสอดคล้องกับนโยบายในการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน● ความหลากหลายของกิจกรรม● ความต่อเนื่องและสม่ำเสมอในการจัดกิจกรรม● ความเหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของนักเรียน● การเข้าใช้ห้องสมุดของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน● การยืมหนังสือและสื่ออื่น ๆ ในห้องสมุดของนักเรียน ครู และบุคลากรในโรงเรียน
๓. การบูรณาการการอ่านในกระบวนการเรียนรู้	<ul style="list-style-type: none">● การบูรณาการทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้● การบูรณาการเหมาะสม/สอดคล้อง กับเนื้อหา● บูรณาการในกระบวนการจัดการเรียนการสอนและการวัดผลประเมินผล● นักเรียนมีนิสัยรักการอ่านเพิ่มเติม

๕. รางวัลห้องสมุดมีชีวิต

ห้องสมุดมีชีวิต จะต้องเป็นห้องสมุดที่สร้างสรรค์ขึ้นให้เป็นมิติใหม่ เป็นห้องสมุดที่มีบรรยากาศทางกายภาพ บริการ และกิจกรรมที่สามารถรองรับทุกความต้องการเรียนรู้ของผู้ใช้บริการ เน้นความโปร่ง โล่ง สบาย มีสื่อหลากหลายเป็นปัจจุบัน มีกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องหลากหลายรูปแบบ มีระบบการให้บริการที่สะดวก รวดเร็ว และเป็นศูนย์รวบรวมข้อมูลข่าวสารที่มีคุณค่าต่อการเรียนรู้

ห้องสมุดเป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีความสำคัญยิ่งในฐานะเป็นรากฐานของการสร้างสังคม ภูมิปัญญาและการเรียนรู้ โดยเฉพาะห้องสมุดมีชีวิตที่ผู้เรียนใช้เป็นแหล่งค้นคว้าหาความรู้และเป็นสถานที่สำหรับใช้เวลาว่างที่ได้ประโยชน์ทั้งความรู้และความบันเทิง ดังนั้น เพื่อเป็นการยกย่องเชิดชูเกียรติห้องสมุดโรงเรียนที่เป็นแบบอย่างที่ดีในการจัดห้องสมุดในรูปแบบห้องสมุดมีชีวิต สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานจึงกำหนดแนวทางการคัดเลือก “ห้องสมุดมีชีวิต”

๕.๑ คุณสมบัติของห้องสมุดโรงเรียน

คุณสมบัติของโรงเรียนที่มีสิทธิ์ส่งห้องสมุดเข้ารับการคัดเลือกเพื่อรับรางวัล “ห้องสมุดมีชีวิต” ดังนี้

๕.๑.๑ โรงเรียนที่ส่งห้องสมุดมีชีวิตเข้ารับการคัดเลือก เป็นโรงเรียนโรงเรียนที่จัดการศึกษาก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา หรือมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา หรือสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา

๕.๑.๒ โรงเรียนที่เปิดสอนทั้งระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ให้โรงเรียนเป็นผู้พิจารณาว่าจะส่งห้องสมุดมีชีวิตสมัครเข้ารับการคัดเลือกในระดับใดเพียงระดับหนึ่งตามขนาดของโรงเรียนที่กำหนดไว้ (การนับจำนวนนักเรียนให้ับจำนวนนักเรียนทั้งหมดในโรงเรียน)

๕.๒ จำนวนรางวัล

๕.๒.๑ รางวัลแบ่งตามสังกัดและขนาดของโรงเรียน ดังนี้

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๑๒๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๑๒๑ คน ถึง ๒๘๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๒๘๑ คนขึ้นไป

โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำแนกเป็น ๓ ขนาด ดังนี้

- โรงเรียนขนาดเล็ก มีนักเรียนไม่เกิน ๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดกลาง มีนักเรียนตั้งแต่ ๕๐๑ คน ถึง ๑,๕๐๐ คน
- โรงเรียนขนาดใหญ่ มีนักเรียนตั้งแต่ ๑,๕๐๑ คนขึ้นไป

๕.๒.๒ รางวัลแต่ละสังกัดและขนาดของโรงเรียน แบ่งเป็น ๓ ประเภท ดังนี้

- รางวัลยอดเยี่ยม จำนวน ๑ รางวัล
- รางวัลดีเด่น จำนวน ๔ รางวัล
- รางวัลชมเชย จำนวน ๕ รางวัล

๕.๓ การดำเนินการคัดเลือก

๕.๓.๑ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานเพื่อทำหน้าที่ประกาศรับสมัครพิจารณาตัดสิน ประกาศผลการคัดเลือก และให้รางวัล

๕.๓.๒ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประชาสัมพันธ์ให้โรงเรียนในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาส่งห้องสมุดเข้ารับการคัดเลือก โรงเรียนละ ๑ คน

๕.๓.๓ การพิจารณาตัดสิน “ห้องสมุดมีชีวิต” ของคณะกรรมการให้ดำเนินการ ดังนี้

๑) ประเมินให้ครบทุกองค์ประกอบและตัวบ่งชี้ที่กำหนดให้ ทั้งนี้ คณะกรรมการฯ อาจเพิ่มเติมตัวบ่งชี้ได้ตามความเหมาะสม

๒) นำหนักและเกณฑ์การให้คะแนนในองค์ประกอบที่ ๑ เป็นร้อยละ ๒๐ องค์ประกอบที่ ๒ เป็นร้อยละ ๒๐ องค์ประกอบที่ ๓ เป็นร้อยละ ๒๐ องค์ประกอบที่ ๔ เป็นร้อยละ ๒๐ และองค์ประกอบที่ ๕ เป็นร้อยละ ๒๐

๓) เกณฑ์การให้คะแนนแต่ละตัวบ่งชี้ให้อยู่ในดุลพินิจของคณะกรรมการฯ

๕.๔ องค์ประกอบในการประเมิน

องค์ประกอบที่ใช้ในการประเมินแบ่งเป็น ๕ องค์ประกอบ

๑. องค์ประกอบด้านการจัดสภาพแวดล้อม (ร้อยละ ๒๐)

๒. องค์ประกอบด้านการบริหารจัดการ (ร้อยละ ๒๐)

๓. องค์ประกอบด้านการบริการ (ร้อยละ ๒๐)

๔. องค์ประกอบด้านการจัดกิจกรรม (ร้อยละ ๒๐)

๕. องค์ประกอบด้านผลการดำเนินงาน (ร้อยละ ๒๐)

รายละเอียดองค์ประกอบและตัวบ่งชี้

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๑. การจัดสภาพแวดล้อม	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดสิ่งแวดลอมและบรรยากาศในห้องสมุดให้ น่าใช้ สอดคล้องกับความต้องการของผู้ใช้ และเอื้อต่อการอ่าน
๒. การบริหารจัดการ	<ul style="list-style-type: none"> ● วิสัยทัศน์และแผนการดำเนินงานห้องสมุดของโรงเรียน ● มีคณะกรรมการ/ผู้รับผิดชอบปฏิบัติงานทั้งในและนอกเวลาเรียน ● การบริหารจัดการห้องสมุดให้บุคลากรที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วม ● จัดทรัพยากรสารสนเทศ เช่น สื่อสิ่งพิมพ์ สื่อโสตทัศน์ และสื่ออิเล็กทรอนิกส์ รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่สอดคล้องกับหลักสูตร และความต้องการของผู้ใช้บริการอย่างเหมาะสมและเพียงพอ
๓. การจัดบริการ	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดให้มีระบบบริการที่สะดวก รวดเร็ว เช่น <ul style="list-style-type: none"> - บริการแนะนำหนังสือใหม่ - ทรัพยากรสารสนเทศมีหลากหลาย เพียงพอต่อความต้องการของผู้ใช้บริการ และครอบคลุมทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น - บริการหมุนเวียนทรัพยากรสารสนเทศ - บริการผู้ปกครองและชุมชน

องค์ประกอบ	ตัวบ่งชี้
๔. การจัดกิจกรรม	<ul style="list-style-type: none"> ● จัดกิจกรรมส่งเสริมนิสัยรักการอ่านทั้งในและนอกห้องสมุดอย่างต่อเนื่อง สม่ำเสมอ เช่น การจัดตะกร้าหนังสือเคลื่อนที่ ประกวดคำขวัญ ประกวดยอดนักอ่าน เรียงความ ทายปัญหาจากการอ่าน โต้วาที ฯลฯ ● จัดกิจกรรมตามวันสำคัญและวาระพิเศษต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอ และต่อเนื่อง เช่น โครงการตามพระราชดำริ งานเฉลิมพระเกียรติ ๖๐ ปีครองราชย์ วันรักการอ่าน วันเด็ก วันสำคัญทางศาสนา ฯลฯ ● การจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการเรียนรู้ในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทุกระดับชั้น และกิจกรรมตามความสนใจ ● จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมนิสัยรักการอ่านสำหรับบุคลากรในชุมชน เช่น แรลลี่ครอบครัวรักการอ่าน ห้องสมุดเคลื่อนที่ ศาลาความรู้คู่ชุมชน ฯลฯ ● การจัดกิจกรรมที่ให้บุคลากรหลายฝ่ายเข้ามามีส่วนร่วม
๕. ผลการดำเนินงาน	<ul style="list-style-type: none"> ● ความพอใจของผู้ใช้บริการทั้งในด้าน <ul style="list-style-type: none"> - การจัดสภาพแวดล้อม - การบริหารจัดการ - การบริการ - การจัดกิจกรรม ● สถิติการใช้บริการห้องสมุด/การยืม – คืนหนังสือ

๗

แนวทางการประเมิน การส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต

การประเมินการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต เป็นการกำกับ ติดตามผลความก้าวหน้าของการดำเนินงานดังกล่าวในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ว่าสำเร็จตามแผนงาน/โครงการ/วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้หรือไม่ ซึ่งข้อมูลจากการประเมินจะนำผลไปวิเคราะห์ปัจจัย เหตุแห่งความสำเร็จและความล้มเหลว เพื่อใช้ในการปรับปรุงแนวทางดำเนินงานทั้งในปัจจุบันและอนาคตต่อไป

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จึงได้กำหนดแนวทางการประเมินการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เพื่อเป็นแนวทาง ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและโรงเรียน ใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลการส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาไทย การส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน และการพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต ดังนี้

กลยุทธ์ที่ ๑ ส่งเสริมและพัฒนาทักษะภาษาไทยเพื่อสร้างนิสัยรักการอ่านและการเรียนรู้

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือ	วิธีการบันทึก ข้อมูล	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ ที่ผ่าน เกณฑ์
๑. เด็กปฐมวัย สนทนา โต้ตอบ เล่าเรื่องให้ผู้อื่นเข้าใจ อ่าน เขียนภาพและสัญลักษณ์ได้	แบบบันทึกการอ่านระดับปฐมวัย	สรุปจากจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์
๒. นักเรียนระดับประถมศึกษา เลือกอ่านหนังสือ/สื่อที่ต้องการ และสื่อสารเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นเข้าใจ โดยการพูด เขียน แสดงความคิดเห็น สรุปความและข้อคิดเห็นจากเรื่องที่อ่านไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน	- แบบบันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ - ๓ - แบบบันทึกการอ่านระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ - ๖	สรุปจากจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์
๓. นักเรียนระดับมัธยมศึกษา เลือกอ่านหนังสือ/สื่อตามความสนใจและสื่อสารเรื่องที่อ่านให้ผู้อื่นเข้าใจโดยการพูด เขียน แสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ประเมินค่า และนำข้อคิดไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาในการดำเนินชีวิต	แบบบันทึกการอ่านระดับชั้นมัธยมศึกษา	สรุปจำนวนผู้เรียนที่ผ่านเกณฑ์	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือ	วิธีการบันทึก ข้อมูล	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ ที่ผ่าน เกณฑ์
๔. นักเรียนทุกระดับชั้นอ่านหนังสือ/สื่อที่หลากหลายอย่างสม่ำเสมอ และมีนิสัยรักการอ่าน	แบบสรุปลิทธิการอ่านหนังสือของนักเรียน	สรุปจากจำนวนหนังสือที่อ่าน	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของนักเรียนที่ผ่านเกณฑ์
๕. โรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่านได้บรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมายชัดเจน	แบบสรุปโรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	สรุปจากจำนวนโรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	จำนวนโรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการส่งเสริมนิสัยรักการอ่าน	จำนวนโรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย	ร้อยละของโรงเรียนบริหารแผนงาน/โครงการบรรลุวัตถุประสงค์และเป้าหมาย
๖. ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่านอย่างต่อเนื่องและเกิดประโยชน์	แบบสรุปครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	สรุปจากจำนวนครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน	จำนวนครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรม	จำนวนครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรม	ร้อยละของครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ร่วมกันจัดกิจกรรม
๗. ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	แบบสรุปครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	สรุปจากจำนวนครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้	จำนวนครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน	ร้อยละของครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์มีการบูรณาการการอ่านในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมและพัฒนาห้องสมุดมีชีวิต สื่อการอ่าน กิจกรรม วิจัยและนวัตกรรมการอ่าน

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือ	วิธีการบันทึก ข้อมูล	จำนวน ทั้งหมด	จำนวน ที่ผ่าน เกณฑ์	ร้อยละ ที่ผ่าน เกณฑ์
๑. โรงเรียนจัดห้องสมุดมีชีวิต ตามมาตรฐานห้องสมุดโรงเรียน ของ สพฐ.	การติดตาม โรงเรียนจัด ห้องสมุดมีชีวิต ตามมาตรฐาน ห้องสมุดโรงเรียน ของ สพฐ.	จำนวนโรงเรียนที่ ผ่านเกณฑ์ มาตรฐาน	จำนวน โรงเรียน ทั้งหมด	จำนวน โรงเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ โรงเรียนที่ ผ่านเกณฑ์
๒. ห้องสมุดโรงเรียนมีสื่อการ อ่านและนวัตกรรมการอ่านที่มี คุณภาพ	การตรวจสอบ นวัตกรรมการอ่าน ที่มีคุณภาพ	จำนวนห้องสมุดที่ มีสื่อการอ่านและ นวัตกรรมการอ่าน ที่มีคุณภาพ	จำนวน ห้องสมุด โรงเรียน ทั้งหมด	จำนวน ห้องสมุด โรงเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละของ ห้องสมุด โรงเรียนที่ ผ่านเกณฑ์
๓. ห้องสมุดโรงเรียนจัดกิจกรรม ส่งเสริมการอ่าน เช่น ค่ายการอ่าน สัปดาห์ห้องสมุด วันรักการอ่าน ฯลฯ	การติดตามการจัด กิจกรรมส่งเสริม การอ่าน	จำนวนห้องสมุด โรงเรียนที่จัด กิจกรรมส่งเสริม การอ่าน	จำนวน ห้องสมุด โรงเรียน ทั้งหมด	จำนวน ห้องสมุด โรงเรียนที่ จัดกิจกรรม ส่งเสริมการ อ่าน	ร้อยละ ห้องสมุด โรงเรียนที่ จัดกิจกรรม ส่งเสริมการ อ่าน
๔. นักเรียนใช้บริการห้องสมุดใน การศึกษา ค้นคว้า และพัฒนาการ อ่าน	จำนวนนักเรียนที่ ใช้ห้องสมุด	จำนวนผู้เรียน ที่เข้าใช้ห้องสมุด	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ เข้าใช้ ห้องสมุด	ร้อยละของ นักเรียนที่ เข้าใช้ ห้องสมุด
๕. นักเรียนอ่านหนังสือต่อปี (ไม่รวมหนังสือเรียน) - เด็กปฐมวัย	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียน ที่อ่านหนังสือ ๖ เล่มขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๖ เล่มขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๖ เล่มขึ้นไป
- นักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ ๑-๓	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๑๒ เล่มขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๑๒ เล่มขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๑๒ เล่มขึ้นไป
- นักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ ๔-๖	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๑๔ เล่มขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๑๔ เล่มขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๑๔ เล่มขึ้นไป

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือ	วิธีการบันทึก ข้อมูล	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ ที่ผ่าน เกณฑ์
- นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ ๑-๓	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๒๐ เล่มขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๒๐ เล่มขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๒๐ เล่มขึ้นไป
- นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ ๔-๖	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๒๐ เล่มขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๒๐ เล่มขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๒๐ เล่มขึ้นไป
๖. นักเรียนอ่านนอกเวลาเรียน - เด็กปฐมวัย	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียน ที่อ่านหนังสือ ๑๐ นาทีขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๑๐ นาที ขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๑๐ นาที ขึ้นไป
- นักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ ๑-๓	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๓๐ นาทีขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๓๐ นาที ขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๓๐ นาที ขึ้นไป
- นักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ ๔-๖	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๖๐ นาทีขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๖๐ นาที ขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๖๐ นาที ขึ้นไป
- นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ ๑-๓	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	จำนวนผู้เรียนที่ อ่านหนังสือ ๙๐ นาทีขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๙๐ นาที ขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๙๐ นาที ขึ้นไป
- นักเรียนระดับมัธยมศึกษา ปีที่ ๔-๖	แบบสรุปลิทธิการ อ่านหนังสือของ นักเรียน	สรุปจำนวนผู้เรียน ที่อ่านหนังสือ ๑๒๐ นาทีขึ้นไป	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน ผู้เรียนที่อ่าน หนังสือ ๑๒๐ นาที ขึ้นไป	ร้อยละของ นักเรียนที่ อ่านหนังสือ ๑๒๐ นาที ขึ้นไป

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือ	วิธีการบันทึก ข้อมูล	จำนวน นักเรียน ทั้งหมด	จำนวน นักเรียนที่ ผ่านเกณฑ์	ร้อยละ ที่ผ่าน เกณฑ์
๗. นักเรียนทุกระดับชั้นเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหรือสมัครใจเป็นสมาชิกชมรม/ชุมนุมห้องสมุดหรือยุวบรรณารักษ์	การเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่าน หรือการสมัครเป็นสมาชิกชมรม/ชุมนุมห้องสมุดหรือยุวบรรณารักษ์	จำนวนนักเรียนที่เข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหรือสมัครใจเป็นสมาชิกชมรม/ชุมนุมห้องสมุดหรือยุวบรรณารักษ์	จำนวนนักเรียนทั้งหมด	จำนวนผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหรือสมัครใจเป็นสมาชิกชมรม/ชุมนุมห้องสมุดหรือยุวบรรณารักษ์	ร้อยละผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมส่งเสริมการอ่านหรือสมัครใจเป็นสมาชิกชมรม/ชุมนุมห้องสมุดหรือยุวบรรณารักษ์
๘. โรงเรียนมีเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกันเพื่อพัฒนาทักษะทางภาษาส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและห้องสมุดมีชีวิต	การสำรวจโรงเรียนที่มีเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	โรงเรียนที่มีเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนที่มีเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน	ร้อยละของโรงเรียนที่มีเครือข่ายความร่วมมือช่วยเหลือซึ่งกันและกัน
๙. โรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน/ชุมชน/ประชาสังคม/ภาคเอกชนร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	การสำรวจโรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน/ชุมชน/ประชาสังคม/ภาคเอกชน	โรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน ฯลฯ ร่วมกันกำหนดตัวชี้วัดผลการดำเนินงานไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม	จำนวนโรงเรียนทั้งหมด	จำนวนโรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน ฯลฯ	ร้อยละของโรงเรียนและเครือข่ายโรงเรียน ฯลฯ
๑๐. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียน มีการนิเทศกำกับ ติดตาม ประเมินผลและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	บันทึกการนิเทศกำกับติดตาม ประเมินผลและจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	จำนวนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนทั้งหมด	จำนวนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับ ติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ	ร้อยละของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา/โรงเรียนมีการนิเทศ กำกับติดตาม ประเมินผล และจัดทำข้อมูลสารสนเทศ

กลยุทธ์ที่ ๓ ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพครูบรรณารักษ์ ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์

ตัวชี้วัด	แหล่งข้อมูล/ เครื่องมือ	วิธีการบันทึก ข้อมูล	จำนวน ทั้งหมด	จำนวน ที่ผ่าน เกณฑ์	ร้อยละ ที่ผ่าน เกณฑ์
๑. สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา/โรงเรียน ประกาศ เกียรติคุณ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ นักเรียนรักการอ่าน	การประกาศ เกียรติคุณ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ นักเรียนรักการ อ่าน	สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา/ โรงเรียนมีการ ประกาศเกียรติคุณ ผู้บริหาร ครูผู้สอน ครูหรือบุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ นักเรียนรักการอ่าน	จำนวนครั้ง	อย่างน้อย ๑ ครั้ง	ผ่าน/ไม่ผ่าน
๒. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ มีการพัฒนาคุณภาพงานใน รูปแบบ PLC	การพัฒนา คุณภาพงานใน รูปแบบ PLC	ครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากรที่ทำ หน้าที่บรรณารักษ์ มีการพัฒนา คุณภาพงานใน รูปแบบ PLC	จำนวนครู บรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์	จำนวนครู บรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ มีการพัฒนา คุณภาพงาน ในรูปแบบ PLC	ร้อยละของ ครูบรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ มีการพัฒนา คุณภาพงาน ในรูปแบบ PLC
๓. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ พัฒนาตนเองผ่าน TEPE Online	การพัฒนาตนเอง ผ่าน TEPE Online	ครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากรที่ทำ หน้าที่บรรณารักษ์ พัฒนาตนเองผ่าน TEPE Online	จำนวนครู บรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์	จำนวนครู บรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ พัฒนา ตนเองผ่าน TEPE Online	ร้อยละของ ครูบรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ ทำหน้าที่ บรรณารักษ์ พัฒนา ตนเองผ่าน TEPE Online
๔. ครูบรรณารักษ์ ครูหรือ บุคลากรที่ทำหน้าที่บรรณารักษ์ เข้าร่วมกิจกรรมของชมรม สมาคม หรือกลุ่มวิชาชีพที่ เกี่ยวข้อง	การเข้าร่วม กิจกรรมของชมรม สมาคม หรือกลุ่ม วิชาชีพที่เกี่ยวข้อง	ครูบรรณารักษ์ ครู หรือบุคลากรที่ทำ หน้าที่บรรณารักษ์ เข้าร่วมกิจกรรม ของชมรม สมาคม หรือกลุ่มวิชาชีพที่ เกี่ยวข้อง	จำนวนครั้ง	อย่างน้อย ๑ ครั้ง	ผ่าน/ไม่ผ่าน

บรรณานุกรม

- กรมวิชาการ. (๒๕๕๖). **กิจกรรมส่งเสริมการอ่าน**. พิมพ์ครั้งที่ ๓. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กระทรวงวัฒนธรรม, กระทรวงศึกษาธิการและกระทรวงมหาดไทย. (๒๕๖๐). **แผนแม่บทส่งเสริมวัฒนธรรมการอ่านสู่สังคมแห่งการเรียนรู้ของไทย พ.ศ. ๒๕๖๐ – ๒๕๖๕**. กรุงเทพฯ : (ม.ป.พ.)
- ฉวีวรรณ คูหาภินันท์. (๒๕๕๒). **การอ่านและส่งเสริมการอ่าน (Reading and Promotion)**. กรุงเทพฯ : ศิลปาบรรณาการ.
- ฉวีวรรณ บุณยะกาญจน. (๒๕๕๓). **จิตวิทยาการอ่าน (Psychology of Reading)**. กรุงเทพฯ : ธารอักษร.
- นัมมียอง. (๒๕๕๔). **เอา นาทิมัทศจรรยาเข้ามา สร้างลูกรักการอ่าน**. กรุงเทพฯ : ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน. (๒๕๕๕). **อ่านสร้างสุข หนังสือภาพ สื่อสร้างสรรค์พัฒนาสมองและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของลูกน้อย**. กรุงเทพฯ : แพลนพรีนติ้ง.
- ไพพรรณ อินทนิล. (๒๕๕๖). **การส่งเสริมการอ่าน Better Reading**. ชลบุรี : ภาควิชาบรรณารักษศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๕). **บรรณนิทัศน์หนังสืออ่านนอกเวลา**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๖). **แนวทางการดำเนินงานส่งเสริมนิสัยรักการอ่านและพัฒนาห้องสมุดโรงเรียน**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (๒๕๕๖). **มาตรฐานห้องสมุดโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช ๒๕๕๖**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (๒๕๕๙). **สถิติการอ่านของคนไทย พ.ศ. ๒๕๕๘**. กรุงเทพฯ : สำนักอุทยานการเรียนรู้. (แผ่นพับ)
- สำนักพิมพ์ผักแว่น. (ม.ป.ป.) **เลือกหนังสือให้ลูกได้อย่างไรดี**. (แผ่นพับ)
- สสส. (ม.ป.ป.) **แผนงานสร้างเสริมวัฒนธรรมการอ่าน Reading Culture Promotion Program**. (แผ่นพับ)

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

นายบุญรักษ์ ยอดเพชร
นางสุกัญญา งามบรรจง
นางสาวนิจสุดา อภินันทาภรณ์
นางยุวดี อยู่สบาย

เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
รองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
ผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้รับผิดชอบ

นางยุวดี อยู่สบาย
นางสาวประนอม เพ็ญพันธ์
นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย
นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล

รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้ร่วมประชุม

นางสาวนภรณ์ ชังบุตรดา
นางวัฒนา บุญเสนอ
นางสาวเกษร บัวทอง
นางกานดา พุทธรักษา
นางสาวกุลวรา ชูพงศ์ไพโรจน์
นายธัญญา เรืองแก้ว
นางสาวสุประภา ศรีทอง
นายदनันท์ ศุภภัทรานนท์
นางอรพิมพ์พรรณ คัมภีร์
นางสาวศรีวิน ธรรมรังรอง
นางโชติกา ซาลีรินทร์
นายสดี ไก่พิกุล
นางเสาวลักษณ์ รัตนชูวงศ์
นางสาววนิดา แสงเมือง
นางพินิจ แสงอรุณ
นางธัญพร ภูมรินทร์
นางสาวอังคณา ปรีชานันท์
นางสาวอัญชลี เกษสุริยงค์
นางสาวปรีดา ชูมณี
นางกัลยา พาณิชวงษ์
นางสาวบุญปลูก สิทธิไทย
นางวราภรณ์ สนสกล
นางสาวสัทธา สืบตา

ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
ข้าราชการบำนาญ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษากาญจนบุรี เขต ๑
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต ๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชัยภูมิ เขต ๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชุมพร เขต ๑
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงใหม่ เขต ๑
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครสวรรค์ เขต ๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิษณุโลก เขต ๒
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต ๑
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประจักษ์ศิลปาคม เขต ๑
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสงขลา เขต ๓
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสุพรรณบุรี เขต ๒
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๒๐
สำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต ๓๙
สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี

นางประภัสสร สิตวงษ์	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดนครราชสีมา
นางเบญจวรรณ สิงห์โต	สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดเพชรบูรณ์
นางอังคณา สุขเสวี	สำนักติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน
นางอังสนา ม่วงปลอด	สำนักเทคโนโลยีเพื่อการเรียนการสอน
นางยุวดี อยู่สบาย	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวประนอม เพ็ญพันธ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวศรีวิมูติ สัตตวัฒนนานนท์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววิจิตตรา กาฬภักดิ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้กร่างต้นฉบับ

นางยุวดี อยู่สบาย	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวประนอม เพ็ญพันธ์	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

ผู้ตรวจและพิจารณาต้นฉบับ

นางยุวดี อยู่สบาย	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวนวภรณ์ ชังบุตรดา	ข้าราชการบำนาญ

บรรณาธิการ

นางยุวดี อยู่สบาย	รองผู้อำนวยการสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาววราภรณ์ ศรีแสงฉาย	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
นางสาวศิริพร พรรณพัฒนกุล	สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน